

بہرہہمہ سیاسیہ کان

زنجیرہی (7)

لایہ رہیہ کی گہش لہ میڑووی کارٹک

"بیرہوہری و دیکو مینٹ"

1975-1961

دیدار لہ گہل کہنالی ناسمانی NRT

"لیزیاد و بوختہ کراوہ"

منتدی اقرأ الثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

دکتور عہ بدوللا ناگرین

منتدی اقرأ الثقافی

للکتب (کوردی - عربی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

بہشی بہ کہم

چاپی بہ کہم
ہدولیر - کوردستان

2013

بهره‌می سیاسی

زنجیره (۷)

لایه‌ریه‌کی گهش له میژووی کاریک

(بیره‌وهری و دیکۆمیننت)

دیدار له گهش کهنالی ئاسمانی NRT

(رووداو و میژوو)

سازدانی دیمانەو پیشکەشکاری بهرنامه: نووسەر و رۆژنامه‌نووس:

فەیسەن محەمەد عارف

دیداره‌که له ۲۰۱۳/۳/۱۶ و ۲۰۱۳/۳/۱۹ له دووبه‌شدا پیشکەشکراوه

(ئییزیادو پوخته‌کراوه)

دکتۆر عەبدووللا ناگرین

چاپی یه‌که‌م

۲۰۱۳

به‌شی یه‌که‌م

بهره‌مى نهددبى و سىياسى

زنجيردى (۷)

ناوى كتيب : لاپه‌په‌يه كى گه‌ش له‌ميژووى كاژيك

نووسينى : دكتور عه‌بدوئلا ناگرين

تيراژ : (۱۰۰۰) دانه

تايپ و نه‌خشه‌سازى : نووسينگه‌ى هيوا

چاپ : چاپخانه‌ى (رؤژه‌ه‌لات)

چاپى يه‌كه‌م ، هه‌ولتير / ۲۰۱۳

له‌به‌رتوه‌به‌رايه‌تى گشتى كتيبخانه گشعيه‌كان

ژماره‌ى سهاردنى (۲۵۹۲) ي سالى (۲۰۱۳) ي دراوه‌نى

پیشکشہ :

بہ کاکہ محہ مہد عزیز (خالہ جہمہ)

نہ و مرقفہ مہزن و خونہ ویستہی
نہ یہیشت لہ ژیانہ سیاسی و کارو
چالاکہ حزیمدا بگیتم

عہ بدوئلا ناگرین
سلیمانی

۲۰۱۳/۵/۲

وشه یه کی گولاًوپژین

حزبی (کازیک - کۆمه‌لی ئازادی و ژیانه‌وه و یه‌کیتی کورد-) خاوه‌ن شکۆیه‌کی میژوویی و سه‌روه‌یه‌کی مه‌زنه .. ته‌نیا حزبیکی سیاسی کوردی بوو، به‌ئاشکراو له‌ په‌یره‌وی ناوخۆو پرگرام و کاروچالاکیی قۆناغی و هه‌میشه‌یی (ته‌کتیک و ستراتین) ئامانجی به‌دیه‌ینانی هه‌لکردنی ئالای کوردستان و دامه‌زراندنی ده‌ولته‌تی سه‌ربه‌خۆی کوردستانی به‌کورد و دنیا راگه‌یانده ... جه‌ماوه‌ر به‌گشتی و هاو‌بیرانی ریزی ریک‌خستن و دۆست و یارانی به‌ ئامانجه‌که‌ی ئاشنا ئه‌کرد و ئه‌و بیروباوه‌ره (کوردایه‌تی - نه‌ته‌وايه‌تی) یه‌ی دوور له‌ره‌گه‌زه‌رستی و ده‌ماگری و توندپه‌وه‌ی، ته‌نیا هه‌لقولای فیکرو ئامانجی مرۆفایه‌تیه‌و بپروای ته‌واو قه‌ناعه‌تی سه‌رتاسه‌ری به‌تیزی: ئازادی تاک و به‌دیه‌ینانی ئیراده‌ی جه‌ماوه‌ر و یه‌کسانی و دادوه‌ری و سستمی دیموکراتی و ریزگرتن له‌فیکری به‌رانبه‌رو قه‌بو‌لکردنی ژیانی براهه‌تی و کامه‌رانی ... تا دوا‌ی ... لای من ئه‌و فیکرو خه‌بات و ئامانجی نه‌ته‌وه‌یه‌یه، ته‌نیا خۆی له‌فکر و خه‌بات و ئامانجی مرۆفایه‌تی و مرۆفپه‌روه‌ری و فیکری پێشکه‌وتوخوازی سه‌رده‌مدا ئه‌بینیته‌وه‌و هه‌ر رافه‌یه‌کی دی بو‌زاراوه‌ی (نه‌ته‌وايه‌تی) جگه‌ له‌ (مرۆفایه‌تی) لای من رته‌کرینه‌وه‌و قابیلی قه‌بو‌لکردن نییه‌! .. کازیک (فکر و خه‌بات و ئامانجی) ی کوردایه‌تی له‌بازنگه‌یه‌کی مه‌عریفیی پۆزه‌تیقی هاوچه‌رخ مرۆفایه‌تیدا سه‌لمان و چه‌سپاند .. ئا ئه‌و سه‌روه‌رییه‌ نه‌ک ته‌نیا لای هاو‌بیرانی کازیک و خانه‌واده‌کانیان شانازی پێوه‌ نه‌که‌ن به‌لکو بو‌ کورد و هه‌موو ئه‌ومرۆقه‌ به‌ویژدانه‌ غه‌یره‌ کوردانه‌ش به‌سه‌ریلنده‌یه‌وه‌ ناوی ئه‌به‌ن!! .

راسته له ١٤/٤/١٩٥٩، كاژيك له شارى سلیمانی له سه دهستی
 كۆمه لێك ئه ديبو رۆشنیرو سیاسه تهمداری جوامیتر دامه زراو تا ئه و
 ده مه ی واته سالی ١٩٦٤ له گه لّ حزبی نه ته وه یی (پارتی گه لی كورد)
 كه له سالی ١٩٦٢ دا راگه ینراو خاوه نی دوو ریکخراوی بنکه فراوانی
 جه ماوه ری بوو، ریکخراوی پیشه یی (یه کیتی قوتابیانى نه ته وه یی كورد
 (١٩٦٢/٣/٢١) و ریکخراوی جه ماوه ری (یه کیتی لاوانى نه ته وه یی كورد
 (١٩٦١/١٣/١٥) سه رکرده یه تی هه ردوو حزب: (كاژیک و پارتی گه لی كورد)
 هاو پیران: مامۆستا ئه حمه د هه ردی، مامۆستا فه ریده ون عه لی ئه مین،
 مامۆستا فائق عارف و کاکه محمه د عه زیز و کاکه شیخ محمه د
 هه رسین ئاماده بوون و گفتوگۆ له نێوانیانا کراو دواى حه وت کۆبوونه وه
 (كاژیک و پارتی گه ل) به یانێک یه کیان گرتو به رپرسیاریتی به مشیوه یه
 دابه شکر:

- ١- مامۆستا ئه حمه د هه ردی. (به رپرسی یه که م)
- ٢- کاکه شیخ محمه دی هه رسین. (به رپرسی دووه م)
- ٣- کاکه محمه د عه زیز (خاله حه مه). (به رپرسی لیژنه په یوه ندی) و
 ریکخستن به گشتی و ریکخستنی شارى سلیمانی به تاییه ت سه رکرده یه تی
 نوێی حزب به مشیوه یه له م مامۆستایان پیکه ات :-
- ١- ئه حمه د هه ردی.
- ٢- کامیل ژیر.
- ٣- فه ره یدون عه لی ئه مین.
- ٤- شیخ محمه د هه رسین.
- ٥- محمه د عه زیز (خاله حه مه).

۶- فائق عارف .

۷- له گه ل دكتور جه مال نه به ز، نه وسا بۆ خويندن له نه وروپا بوو.
هاوويرانى دلسوزو پاك، ماموستاعه بدوللا جه وه ره و دكتور ئيحيان
فواديش هر زوو له سالى ۱۹۶۱هـ و به ته واوى له كاژيك پاشه كشه يانكرد.
وهك هه قيقه تيك ئاماژه ي پيئه كه م، نهك خوانه خواسته (گاز له گوئي
خۆم بگرم) و تانه و ته شهر له توانا و هيزو بنكه ي جه ماوه رى و
قودسيه تى كاژيك بدهم... نه خير به لكو به ديكومينت: واقع ئه دوى و
هه قيقهت خوى دهر ئه خات.. كاژيك له ۱۹۵۹/۴/۱۴ تا سالى ۱۹۶۴ و
يه كبوونى له گه ل (پارتى گه لى كورد) ريكخستنه كانى (كاژيك) ته نيا
بريتييون له و: نوخبه روژنبيرو ئه ديبه هه لكه و توو سياسه تمه داره
هوشيارو دلسوزانه و له ماوه ي نزيكى شهش سالدآ ته شه نه يان نه كرد و
بنكه ي جه ماوه ريان نه بوو، ژماره يان نه ده گه يشته په نجه كانى هر دوو
دهست ئه م دلسوزو خوشه ويستانه بوون: هاوويران، ئه حمه د هه ردى،
كاميل ژير، د. جه مال نه به ز، فه ره يدون عه لى ئه مين، شيركو بيكه س،
محمه د مه جيد ئه سلان، له تيف عه لى، حه مه عه لى فه رج، فائق عارف..
دهر خستنى ئه م هه قيقه ته و داننان به و راستيه دا نه خه وشه و نه ئه وه يه
بايه خى كاژيك كه مكرتته وه، به لكو تيشكى راستى ئا راسته هه قيقهت و
واقعى ژيان و ميژووى خه باتى كاژيك ئه كرپت و راستوايه كه س
پيئينيگه ران نه بيت و به دلتيكى فراوان و گيانتيكى سپورتانه وه و
به خوشيه وه ئه م راستيه قه بولبكات.. ئه مه ته نيا قه ناعه تى من نييه.
(كاكه محمه د عه زيز "خاله حه مه" ئه ندامى سه ركردايه تى كاژيك و
به رپرسى ليژنه ي په يوه ندى و ريكخستنه كانى كاژيك) له سالى ۱۹۶۴

ودوای یه کگرتنی هه ردوو حزب:

(ئه فه رمویت: له کاتی تیکه لیبوونی ریکخستنه کانی هه ردوو حزب و دیاریکردنی به پرسیاریتی و سه ره نوئی ریزه کانی ریکخستن.. هاو بیرانی (کاژیک) له ناو کوردستاندا له هه شت هاو بیر تیپه ره نه ئه بوون!).

دوو پاتی ئه که مه وه، ده رخستنی ئه وه قیقه ته هیچ له وه زن و شکوو پایه و مه نژی به رزو پیروزی کاژیک که م ناکاته وه.. من به شبه حالی خۆم له و ساته ی له کاژیکدا خه باتم کردوه تاله ژیانیشدابم سه ره به رزانه شانازی به و ته مه نه داگیرساوه ی تیکۆشانی ناو ریزه کانی کاژیکه وه ئه که م... من لیبوردانه و بی په رواو دلسۆزانه ره نجم له که لیدا کیشاوه...!! نووسینه وه ی (لا په په یه کی گه ش له میژووی کاژیک) و (بیره وه ری و دیکۆمینت) له و چه په ره وه سه ره په لداوه هه سته کریت: ته م و مژو لیله کی نه خوازراو له رووی سروشتی میژووی خه بات ئه و حزبه مه زنه دایه.. ئه وه ش ناهه قیه که له میژووی ئه و حزبه و ره نج و ماندوو بوون و قوربانیدانی هاو بیرانی ریزی تیکۆشانی رابردوی کاژیک ئه کریت، هه ره به هوی ئه و شکۆیه ی تیکۆشانی کاژیکه وه، مروقی به و یژدان خۆیان به شان و شه و که تی رابردوی کاژیکه وه بائه دن... که چی مه خابن هه ندیک جار له ژۆر بۆنه دا سه ره وه ری ئه و خه بات و ماندوو بوون و قوربانیدانه ته نیا وه ک باز به سه ره سه ری هه وت هاو بیره دلسۆزه نه ته وه په ره وه که ی ده سته ی دامه زرینه ری ۱۴/۴/۱۹۵۹ هه وه ئه گیرسیته وه.. راسته ئه و ده سته ی پشخه ره جوامیرو ئازاو دلسۆزانه یه ی ئه و هاو بیرانه جیی ریزو ته قدیری بی ئه ندازه یه، وه لی ناکریت ئانه و پیوه ره له هه موو کات و حاله ت و شوینیکدا تاسه ره به به سته له کی و چه قبه ستووی بمینیتته وه!!..

مرقۇ ئۇپرسىت ئاخۇ ھەر ھەموو ئۇو ھوت ھاوبىرە دىئسۆزە تاسەر
 ھەلگىرى پەيامەكە بوون و لەرىزى كارىكدا تاسەر ماونە تەوہ؟ .. خۇ ئۇوہ
 ھەرزوو لەدوای سالى ۱۹۶۱ مامۆستايان: عەبدوللا جەوہەر و دكتور
 ئىحسان فواد پاشە كىشەيان لەكارىك كىردو لەدوای سالى ۱۹۷۱ ايش
 مامۆستا جوامىرو گەرەم فەرەيدون عەلى ئەمىن بەخواستى خۇى
 وازى لەكارىك ھىئا، ئەمە بە و اتايەى لە (۱۹۵۹/۴/۱۴) ە تاكو (۱۹۷۵)
 دەستەى دامەزىنەرى كارىك لەناو كوردستاندا مامۆستايان: (ئەحمەد
 ھەردى، كامىل ژىر، فائق عارف) بوون و لەدەرەوہى و لاتىش ھاوبىرى
 دىئسۆز دكتور جەمال نەبەز بووہ. ئەمەبى ئۇوہى وەك ماف و ھەق دوای
 يەكگرتنەكەى سالى (۱۹۶۴) ھەردوو سەركرەدە كاكە محەمەد عزيز (خالە
 حەمە) و كاكە شىخ محەمەدى ھەرسىن ناويان بەئىزىن و نكۆلىش لە
 كۆنگرەكەى ۱۹۷۲/۵/۲۵ ئەكرىت. ئىستاش ئەلیم بى نىازى تايبەت و
 بى ئۇوہى بىرىرى پىشووہ ختدرا بى، لەبەر رۆشناى لىكدانەوہىەكى
 زانستانە و لۆژىكىانە، نووسىنى (لاپەرەىەكى گەش لەمىژووى كارىك)
 وەك بىرەوہرى و دىكۆمىنت لەسەر خواستى زۆر لە ئازىزو دىئسۆزان
 بووہ لەوانە: دكتور ئىدرىس عەبدوللا - زانكۆى سەلاخەدىن - ھەولىر،
 ھاوبىر محەمەد كەمال لەدھۆك، براو خزمى و دىئسۆزم كاكە رەزاقى
 حاجى كەرىم لەسلىمانى.. ئەم نووسىنە وىستى تاكەكەسى و حەزى خۇ
 دەرخت و پۆزلىدان ھاندەرى نىبە، تازە لەتەمەنىكدام ئەزمونى ژيانى
 ئاساىى و سىياسىى و مەرەئىفيم لەبۆتەكەىەكى پتەوى ئەوتۇدا قالىكردوم،
 ختووكەى فىزم بەتيزى لادەرانەى ھەرزەبىيانە نەدرىت، پىگەى خاوىن و
 چەمكى دىئسۆزى و رەھەندى بنچىنەى بزوتنەوہى رزگاربخوازو

پیشکە وتووی عەقلگراوە و لۆژیکیانەى مرۆفانە فاكتەرە بۆ ئەوەى: ئەم
هەقیقەتە بۆ هاوپیرو دلسۆزانى كازىك تەنانەت نە یارانى (كازىك)
وفىكرى نە تەوہىی دەرخزىت... خۆى لەم دوو تەوہرە ناسك و گرنگە دا
ئەبىنیتەوہ:

یەكەم: نیاز لەم نووسىنە: خۆ بادان نىیە و موزایە دەش
بەسەر هاوپیранى خۆشە و یست و دلسۆزانى كازىكدا ناكەم و سوالى
ناوبانگىش رەتئەكە مەوہ و شەرىش لەسەر وەرگرتنى میراتى مادى
یاخود مەعنەوى كازىك ناكەم، بەلكو مەبەستە بەھەموودنیا راگەنم:
لەسالى ۱۹۶۱-۱۹۷۵ لە كازىكدا و دواتر لە پاسۆكدا ھەنووكە لەرىزى
پارتى دىموكراتى كوردستاندا خەباتمكردووە و ئەيكەم خاوەنى ئەو
دروشمە موقەدەسەم بەرزكردنەوہى: ئالای كوردستان و دامەزراندنى
دەولەتى سەر بە خۆى كوردستان! ..

دواى ئەوہى (پاسۆك گەل و سۆسیالیست) لە حزبى (یەكگرتن) دا
بوون بە یەك و دواتر بە خواستى ھەمولایەك بە شىۆە یەكى فەرمى
لەكۆنگرەى (۱۱) دا لەگەڵ پارتى دىموكراتى كوردستان تىكەڵ بووین..
ھەن لەنەزانیانەوہ بىت یاخود بى ئاگای یان بە ئانقەست تا ھەنووكە
واحالیبوون.. ئیمە و مانان ھاتوینەتە سەر سفەرە و خوانى حازرى و
مشەخۆرى ئەكەین و لەسەر بەشى ئەوان ئەژین!! .

ئەمە لەكاتىكدا ئیمە و مانان لەسالى ۱۹۶۱ ھوہ یەك رىچكە و رىرەو
خەباتى كوردایە تىمان گرتووە و رەنجماندووە و لەپینا و خولقاندنى
ئایندە یەكى گەش بۆ كوردو بەدیھنانى خواست و ئىرادەى ئەم مىللەتە
ستەمدیەى دووچارى ئەنقال و كىمیا باران و (جینۆساید) بوو

هه ولمانداوه و کارمان بۆ هینانه دی ئه و خهون و خواست و ئاواته که ئه مپۆ به هه لێژاردنی په رله مان و دامه زانندی حکومه تی هه ریمی کوردستان هاتۆته دی ئیمه و مانان پشکی وه زنده ارو موقه ده سمان بۆ له دایکبوونی ئه م رۆژه نوێیه و دۆخی ئازادی کوردو سه ره به خۆی کوردستاندا بووه و هه یه !! ...

دووه م: میژووی خه بات و لێبۆرده یی و قوربانیدانی هاو بییرانی کارێک هینده شکۆدارو مه شخه لێکی داگیرساوه هه موو خانه واده و دۆست و یاران و هاو بییرانی ریزی تیکۆشانی ناو کارێک شانازی پێوه ئه که ن و بۆ ئه وه ی مافی ئه و هاو بییره جوامیرو خانه واده سه ره به زه کانیا ن نه سووتیت و نه فه وتی به تایبه ت ئه وانه ی ئازیزانیا ن له سه ر خه باتی کوردایه تی ناو ریزی کارێک دوو چاری ناره حه تی و گرتن و ئه شکه نجه دان دوورخستنه وه (نه فی) و راودونا ن بوون و ئیعدام کراون، په راویز نه خرین، به راستمزا نی له م بییره وه ریه دامشتیک له ناو و ناوی نهینسی شوپشگیژانه یان بکه م به نمونه ی خه رواریک، خودای مه زنو میهره بان پشت و پشتیوان بیته له به شی دووه مدا (میژووی کارێک وه قائع و دیکۆمنیت) ئه ده بیات و نامه ی هاو بییران و خشته ی کاری نهینسی و ناوی حه ره کی هاو بییران پێشکه ش ئه که م.

یه زدان یارو یاوه رتان بی، هه ی دلسۆزانی هه ست پاک و هه قویست و مروّف په روه ر، من به قوربانانم بم
ئیوه ش سه رفراز سه ره که وتووبن

عه بیدوللا ئاگرین
هه ولێز - باشووری کوردستان
٢٠١٣/١١/١

دیمانەهی کەنالی (NRT) لەگەڵ دکتۆر عەبدوللأ ناگرین

پیشکەشکار :

سالی ١٩٧٤ بەیاننامەیک سەرکردایەتییه کۆنەکیان
هەلپەسارد و لەشوینی ئەوان سەرکردایەتییهکی کاتی نوێیان
پیکهینا، بەناوی رهخنه و گلهیی له شیوازی کارکردن و شیوهی
ریکخستن و توانا و لیها تووی سەرکردایەتی کۆنی کارێک، ئەوان
دەیانوت: رابەران و سەرکردایەتی کۆنی کارێک له ئاستی
لیپرسراوی دانەبوون و کەمتەرخەمبوون، لەو رۆژگارەدا،
یەکیکیان دەچیتە ئەوروپا و ناگەریتەوه و ئەوانی تریش بەبی
دەنگی و بی چالاکی راستەقینە، لەولادتدا دەمیننەوه،
هەندیکیشیان دەکشینەوه و کارنەکردن لە ریزەکانی کارێکدا
هەلەبژیرن.

ئیدی لەو قوناغەدا چارەنووسی کارێک لەرووی فکری و
لیکۆلینەوه و نووسینەوه دەکەوێتە دەست د. جەمال نەبەز و
لەرووی کاری رۆژانە و تەنزیما ت و ریکخستن و جموجۆل و
چالاکی حزبی و پەيوەندیەکانیشەوه دەکەوێتە دەست ماموستا
دکتۆر عەبدوللأ ناگرین.

عەبدوللا ناگرين - دكتور جەمال نەبەز
بەرليني رۇژناوا - ۱۹۷۳/۸/۲۴

بۇ قسەکردن لەسەر ھۆکارەکانی دروستبوونی ئەو رەوتە
نوییەى نیو ئەو پارتە نەتەووییەو ئەو سەرکردایەتییە کاتییە و
سەرھەلدانی پاسۆک وەك دریزەپییدەرى کارثیک و رەوتیکى
نەتەوویی و رۆلى مامۆستا عەبدوللا ناگرين لەنیو ریزەکانی
کارثیک و پاسۆک و ئیستگەى دەنگى کوردستانی عیراق و
بەشداری سیاسى ئەم کارەکتەرە لەپریزەکانی شۆرشدا تا
ساتەوختى یەگگرتنى پاسۆک لەگەل پارتى دیموکراتى
کوردستان و توانەووی لەو حزبەدا، روداو میژوو بە گرنگی

زانى لەسەر تىزىكى تايبەت، ميوانداری بەريز پروفيسور دكتور
(عەبدوللا ئاگرين) مان كردووە وەك ئەندامى سەركردايەتى
پيشووى كارژىك و ئەندامى مەكتەبى سياسى پيشووى پاسوك و
ئەندامى كارگيرى سەركردايەتى سياسى بەرەى كوردستانى و
ئەندامى كۆمىتەى ناوەندى پيشووى پارتى ديموكراتى
كوردستان و ئىستاش بەرپرسى سەنتەرى دىراسات و تويزينه وەو
ئەكادىمىيائى پارتى ديموكراتى كوردستانە.

* * * * *

پيشكەشكار: مامۇستا زۆر بەخېرىبىي بۇ بەرنامەى رووداوو
مىژوو خۇشحالبووين بە نامادەبوونت لە بەرنامەكە. وەك
بەرچاوروونىيەك بۇ بينەران پیمان بلى عەبدوللا ئاگرين كىيە؟.

د. عەبدوللا ئاگرين: زۆر سوپاستان ئەكەم بۆ ئەم
بەسەركردنەوہیە، بە تايبەت لە بەرنامەيەكدا كە ناوی رووداوو و مىژووو
ئەوہش قورسايىو بايەخى خۆى ھەيە، ئەوہى ئىستا من باسى ئەكەم،
ھەم رووداوو ھەم مىژووو، بۆيە من واقىعى مىژوو ئەگىرمەوہ كە لەسەر
راستى بنيادنراوہ، خستنە رووى ئەم زانىارى ھەقىقەتانە، بەھىچ جورئ
بەمەبەستى مزايەدەكردن نىيە بەسەر ھاوپىرە ئازيزو ھاوخەباتەكانمدا و
شەپى وەرگرتنى مىراتى (كاژىك) ىش نىيە !! .

بۆيە ئەگەر كەسىك يان لايەنىك پىيى ھەزمنەكرىت و نىگەران بىت
ئەوہ گوناھى من نىيە و ئەوہ راستى رووداوو و مىژووو و نىكەى ۵۰ سال
بەسەرىدا تىپەپىوہ، ھەموو مرؤفنىك لەژيانىدا كۆمەلىك وىستگەى ھەيە،
ئەو وىستگانەى من لەم بەرنامەيەدا ئاماژە پىئەدەم بۆ بەرنامەكە
گرنىگن، من ناوم عەبدوللايە كوپى مەلا عەزىزى مەلاخالىدى مەحويى
كوپى مەلا وەسمانى دووہم و مەلا وەسمانى گەرەو مەلا عەلى گردەو پىر
مەحمودو پىر خدرى شىخ رەشو پىر ئەلىياس و مىرە سوورى بەرزنجى، تا
مەلا وەسمانى گەرەو بنەمالەكەمان لە گوندى بالخ ژياون، ئىمە
بنەچەمان ئەگەرپىتەوہ بۆ گوندى بالخ كە لە شارباژىرە. ئىمە
بنەمالەيەكى رۆشنبىرىن ھەر لە باوانمەوہ خانەقامان ھەبووہ و ئەو

خانەقايەى ئىستا لەشارى سلیمانیه، لە ساڵى ۱۷۸۴ دەستپێکراوه و لە ساڵى ۱۷۸۶ لەکاتى بنیادنانى شارى سلیمانى تەواو کراوه، من قوتابخانەى ئەیوبیهى سەرەتایم لە شارى سلیمانى خویندووہ دوایى ئامادەى پێشەسازیم تەواو کردوہ، ئینجا پەیمانگای تەکنەلۆژیام لەزانکۆى تەکنەلۆژیای بەغدا تەواو کردوہ (دبلۆم فەنیم لەھەندەسەى کارەبا) داھەيە، پاشان گەراومەتەوہ بۆ تەواوکردنى، خویندنى ئەکادیمى، ئەمە بۆ ئەوہى ھەم خویندنى ھەم فرمان و کارى وەزفیم و ھەم ھیوايەتەکەم کە لە دنیای ئەدەبدا خۆیان ببیننەوہ، وەک چیرۆک و شیعەر و ... تا، یەکبگرنەوہ. بەتاقیکردنەوہى دەرەکى (خارجى) قۆناغى سێى ناوہندى و شەشى ئامادەبیم بریوہ، ئینجا چوومە زانکۆ و خویندنى بالۆ ماستەر و دکتۆرام تەواو کردوہ. ئىستا مەرتەبەى عیلمیم لە: پلەى (پروفیسۆر) یدایە مامۆستام لەزانکۆى سەلاحەدین – ھەولێر.

پێشکەشکار: مەبەست لەئاگرین چییە، لەکاتیکدا پێشتر بەنازناوى ھەستیاروہ شتت ئەنووسى.. ئاگرین چییە؟.

د. عەبدوڵلا ئاگرین: بۆ ئەم نازناوہ لەساڵى (۱۹۶۴) ھوہ لەگەڵ کاک شێرکۆى بیکەس پیکەوہ لەکارژیکدا خەباتمان ئەکرد لەبەغدا بووین. کاک شێرکۆ بیکەس لە ساڵى ۱۹۶۷ دا وتى: کاک عەبدوڵلا بۆ لەقەبى مەحوى ھەلناگرى؟، بۆنازناوى ئاگرین بەکارئەھینیت؟ وتم: کاکە شێرکۆ

شیرکو بیکهس - عهبدوئلا ناگرین

من به شکوه، شانازی به مه حوی و ناز ناوه که یه وه نه که م، له
خوبایبوون نییه نه لیم : من نه وه م پیراسته له سایه ی ره نچ و به خششی
خومه وه پیبگم .. ئیدی نه و هیچ قسه یه کی دی نه بوو؟ .. له راستیدا نه م
ناگرینه ناویکی حه ره کییه هی کار و چالاکى حزبایه تی، من بو خوم
هه ندی وزه و ده گمه نم له خوما نه بیینی، بزئوی و بزوینه ری داینه موی
تایبه تیشم له خوما شک نه برد که پیم وابوو نه توانم به رده وام کاریکی
فکری و چالاکى پراکتیکی به گورجی بکه م، نه وه له وه وه هاتووه .

له سالی ۱۹۵۸ و ۱۹۵۹ نه ندای یه کیتی قوتابیانى کوردستان و
دواتر نه ندای لیژنه ی قوتابخانه ی ئاماده یی پیشه سازی سلیمانی بووم،
هه مان نه و روجه سرك و یاخیه سه رکه شه م له خودا هه ستیینه کرد

**پیشکەشکار: دکتۆر عەبدوللأ ئاگرین چۆن ھاتیتە ناو کایەو
کاری سیاسییەو، میژووی بەشداری کاری سیاسی تۆ لەنیو
شۆرشدا ئەگەریتەوہ بۆ کە ی؟ .**

د.عەبدوللأ ئاگرین: مەسەلە ی ھاوبەشیم لە چالاکی دنیای
سیاسەت... یاخود کشان بۆ ناخی ئەو دنیایە، تاییبەتمەندی خۆی ھەیە،
من بەعەشق و شەوقەوہ بەرەو پیر سیاسەت و حزبایەتی رویشتووم،
مامم مەلا ئەسەدی مەحوی و شیخ لەتیی شیخ مەحمودی حەفیدسالی
۱۹۳۸ پیکەوہ کۆمەلە ی برایەتیان دروستکرد، ئەو کۆمەلە ی
دروستیانکرد بە ھاندانی شیخ مەحمودی حەفید و پالپشتی حەسەخانی
نەقیب دامەزراو دروشمیان:

سەربەخۆی کوردو پیکھێنانی دەولەتی کوردی بوو، ئەم راستیەم
چەند جارێک لە مام و ئامۆژنم (شەمسە خانی حاجی علی بالخی) و دایکم
(شەمسەخانی حاجی حەمە سالی) و کاک عوسمانی مامم کە ئیستا
لەژیاندا ماوہ ئەبیستەوہ.. دواتر لەدوای ۱۴ تەمموزی ۱۹۵۸ و
تەقینەوہ ی بورکانیکی گەورە ی فیکری لەدنیای سیاسەتدا ھاتە ئاراوہ و
مەسەلە ی کورد ھاتە پێشەوہ، ئەوسا دایکم ھەر ئەیفەرموو: عەبدوللأ
مامت کوردیەتی ئەکرد، ھەر دایکم یەکیک بوو لەوانە ی کە بەگەرمی ھانی
ئەدام و ئەبوت: عەبدوللأ وەرە بزانی دەریارە ی کورد چی بووہ و چیان
ئەوت؟. حکومەتی عێراق ئەلی چی و عبدالکریم قاسم چی بۆ کورد
ئەکات، ئە ی مەلا مستەفا لەکوئیە و کە ی ئەگەریتەوہ؟! . ئەم بیروپاوە

هه‌لۆیسته‌ی دایکم له هه‌لۆیسته‌ی باوكم مه‌لا عه‌زیزی مه‌لا خالدى مه‌حوى جیابوو، هه‌رچى باوكم بوو، زیاتر به‌لای هونه‌ر و خۆشمه‌عشه‌رى و تیکه‌لۆی خه‌لكدا نه‌چوو تا به‌لای سیاسه‌تدا.

له‌مه‌یان دایکم کاریگه‌رى ئه‌رینى زۆرو به‌هیزی به‌سه‌رمه‌وه هه‌بوو. ئینجا دواى ١٤ى ته‌مموز ١٩٥٨ مملانییه‌ك دروست ببوو، سه‌باره‌ت به‌ مه‌سه‌له‌ی دروشمی مافی كورد، ئایا كورد ئوممه‌یه‌یان ئوممه‌ نییه‌، ئایا كورد نه‌بێ یه‌كیتیه‌كانی لاوان و قوتابیانی و ریکخواه پیشه‌یه‌یه‌كانی به‌ناوی كوردستانه‌وه هه‌بێ یان نا؟! !! ئه‌و كاته پارتی دیموکراتی كوردستان رابه‌رایه‌تى پرسى كوردیه‌ت و ئه‌و بارودۆخه‌ی ئه‌كرد، منیش هه‌زم ئه‌كرد بچمه‌ ناو یه‌كیتی قوتابیانی كوردستانه‌وه، چونكه به‌ر له‌شۆرشى ته‌موزى ١٩٥٨ یه‌كه‌م جار داوام كرد ببمه‌ ئه‌ندامی یه‌كیتی قوتابیانی كوردستان، وتیان: ته‌مه‌نت كه‌مه‌، مامۆستایه‌كى خه‌زم له‌سلیمانی هه‌یه‌: ناوی مه‌لا عه‌زه‌ت عه‌زیزی مه‌لا ره‌حیمه‌، له‌گه‌ره‌كه‌كه‌مانا بوو، ئه‌و زیاتر تیکه‌لی ئه‌م بابته‌ی سیاسه‌ته‌ بوو، من داوام كرد له‌یه‌كیتی قوتابیانی كوردستاندا خه‌باتبكه‌م، به‌لام وتی: تۆ هیشتان ته‌مه‌نت نه‌گه‌یشتۆته‌ ئه‌وه‌ی ببیته‌ ئه‌ندام له‌ یه‌كیتی قوتابیانی كوردستان، دواى شۆرشى ١٤ى ته‌مموزى ١٩٥٨ كه‌ بووم به‌ ئه‌ندام، به‌رواوت هه‌بێ ئیستاشی له‌گه‌ل بێت خۆشترین و به‌چێژترین كاتی سه‌روه‌رى ژیانم بوو، ئه‌و ئه‌ندامیتیه‌م له‌ یه‌كیتی قوتابیانی كوردستاندا هاندهرێكى به‌هێز بوو، بۆ ئه‌وه‌ی روو له‌سیاسه‌ت و حزبایه‌تى بكه‌م،

ئىنجا دوايى لە چالاكيەكانى يەكئىتى قوتابيان و لاوانى كوردستاندا كارم كردو سالى ۱۹۵۹ بوومە ئەندام لە پارتى ديموكراتى كوردستان، ئەمە تاكو سالى ۱۹۶۱ خاياند، واتا تا دەسپيكردى شوپشى ئەيلول لە ۱۱/۹/۱۹۶۱دا ، ئىنجا دواتر من لە يەكئىتى لاوانى نەتەوهيى كورددا كارم كرد كه ريكخراويكى تازەى نەتەوهيى بوو، چونكە هيچ ريكخراويكى ترى نەتەوهيى نەبوو، ئەو ريكخراووش گوفاريكى بەناوى چراى كوردستانەوه دەرنەكرد كه بە دەستخەت ئەماننوسىيەوه و بلاومان ئەكردەوه .

پيشكەشكار: وتت خوشترين رۆژى ژيانت ئەوه بوو كه چوويه ريزى يەكئىتى قوتابيانى كوردستانەوه، بەلام لە دواى شوپشى ئەيلول لە پارتى دووركەوتيتەوه و ريكخراويكى ترت دروستكرد، ريكخراوى يەكئىتى لاوانى نەتەوهيى كورد هى كى بوو، سەر بەكى بوو؟.

د.عەبدوللا ناگرين: من ئەو ريكخراوهى لاوانى نەتەوهيى كوردەم دروستنەكردبوو، ريكخراوه كه هەبوو، لە ۱۱/۹/۱۹۶۱ دواى شكستى بزوتنەوهى شوپش لە دەربەندى بازيان و دەربەندى خان من لە پيگاي كاك توفيقى نورى بەگەوه چوومه ناو ئەم ريكخراوهوه، شەهيد شايخ محەمەدى هەرسين بەرئۆهەى ئەبرد، لە دواييا زانيم كاك محەمەد عەزىزو شايخ محەمەدى هەرسين و كەسيكى ترشيان لەگەل بوو، وائەزانم بە

ناوی كاك ره شیده و خه لگی رۆژه لاتی كوردستانه و له پینجویین دانه نیشت، من ئه و كاك ره شیده نه بینییوو، له و دمه دا له ناو یه کیتی لاوانی نه ته وهیی چالاکیه کانم ئه وه بوو که له شاری سلیمانی خه لکمان بۆ ریزه کانی ریکخراوه که کۆ ئه کرده وه .. وه ک وه فاو هه قیقه تیک ئه بی دهوری مامۆستا غه فوور ئه مین و چالاکیی بهرچاوی له سالی ۱۹۶۱- ۱۹۶۳ له و ریکخراوه دا له بیر نه که مین، چونکه مامۆستا غه فوور دهوری مهزن و نه ترسانه ی هه بوو، ئه و فه زلی گه وره ی به سه ر ئه و ریکخراوه هه یه و هه تا به سه ر کارژیکیشه وه، ئه و که سیکی زۆر چالاک و دلسۆزه و تا ئیستاش له ژياندا ماوه .

کاتیك من له و ریکخراوه دابووم پيشنيازيکم بۆ كاك تۆفیقی نوری به گ کرد، وتم: بۆ ئیمه ریکخراویکی قوتابیان ه دروست نه که مین؟ چونکه زۆر که س هه ن هه ز به حیزبایه تی نا که ن و وائه زانن ئه م ریکخراوی لاوانه حیزبیه و ئه وانه نایه نه ناو کاره وه، پيشنيازه که می به شه و قه وه وه رگرت و فه رموی زۆر باشه ! .

تۆفېق نوری بهگ ، عهبدوئلا ناگرین
۱۹۶۴/۷/۴ - قه لادزی

من و تۆفېقى نوری بهگ و له تیف قه ره داخی و که مال عه بدوئلا
مخیدین له ۱۹۶۲/۳/۲۱ دا ریکخراوه که مان به ناوی به کیتی قوتا بیانی
نه ته وهیی کورده وه دامه زراند و وه ک سه رکردایه تی ریکخراوه که
ده سته کاربووین و رۆژنامه یه کیشمان به ناوی (رابهر) وه به نهیئی
دهرئه کردو به ده ستنووس له سهر کاغه زی کوپی (۳۰) نوسخه مان
بلاوئه کرده وه .

دوایی له سالی ۱۹۷۲/۵/۲۵ کۆنگره یی که می کارژیکمان له مائی کاک کامیل ژیر له سلیمانیدا بهست، له و کۆنگره ییدا حوت کهس بووین و له سهر پیشنیازی هاویری بهریز کامیل ژیر بووین به سهرکردایه تی کارژیک، تهبعن دیاره که ئەندامانی کۆنگره حوت کهسبیت ئەوانه تهمسیلی سهرکردایه تی ئەکن، ئەوسا من مهسئولی لقی کارژیک بووم له گه ل مامۆستا محهمد مهجیدی ئەسلان و مامۆستا حه مه عه لی فه ره ج و کاک فه تاح عه بدولره زاق و ... تاد... ئیتر له ویدا سیفه تی قیاده ی کارژیک به ئاماده بووان بپا، بریتی بوون له: ئەحمه د هه ردی، کامیل ژیر، فائق عارف، عه بدوللا ناگرین، محهمد مهجید ئەسلان، محهمد عه لی فه ره ج، فه تاح عه بدولره زاق.. ئەمه جگه له وه ی سیفه تی سهرکردایه تی به هه ریه ک له: مامۆستا دکتور جه مال نه به زو شیخ محهمه دی هه رسین و کاک محهمه دی عه زیز دراو وه ک خویان مانه وه.

له دوای راپه رین ئەندامی سهرکردایه تی پاسۆک و ئەندامی کارگیژی سهرکردایه تی سیاسی به ره ی کوردستانی بووم، دواتر له یه کگرتندا ئەندامی مه کتبه یی سیاسی یه کگرتن و ئەندامی ئەنجومه نی بالای سهرکردایه تیش بووم.

پیشکه شکار: له ساته وه ختی شوپرسی ئەیلول تۆ له ناو کایه ی سیاسییدا بوویت، ئایا شوپرسی ئەیلول ئاماده یی بۆ کرابوو یان هه لیکی سیاسی بوو قۆزرایه وه؟.

د.عبداللہ ناگرین: ٹیمہ چند گنجیکی شاری سلیمانی بووین،
له بهر هه زهیی سیاسی و خوینگه رمیمان بو کوردایه تی چالاکی
به رچاومان هه بوو.

له ۱۹۶۱/۹/۱۱ کورد خۆی بو شوپشی ئاماده کردبوو، تا به رگری
له خۆی بکات .. من بروام وایه: شوپشی ئه یلول شوپشیک بوو له پیناوی
کورد و له پیناوی ئازادی و سه ربه خۆیی و به دهسته ئینانی مافه کانی کوردا
به رپابوو، چونکه که له ده ربه ندی بازیان و ده ربه ندی خان له شکر شکا،
ئیمه و مانان زۆر دلگران بووین له وهی که له وانیه خه تاکه هی پارته
بوو بیته، له بهر ئه وه من له خه تی پارته دوورکه وتمه وه و خواخوام بوو
ریکخراویکی تری نه ته وهیی هه بیته کاری تیدا بکه م، له ئه نجامی ئه و
خورته و بۆله و مناقه شه یه من وه ک قوتابیه کی چالاکوان و سیاسی
دیار بووم ئه وه بوو من چوومه ناو ریکخراوی لاوانی نه ته وهیی کورده وه که
ته سه ور ئه که م من چواره م که س بوویم له و ریکخراوه که دا، شیخ
محمه دی هه رسین و کاکه محمه د عه زیزو کاکه توفیق نوری و من
بووین، دواتر مامۆستا غه فور ئه مین و ئه وانیه تر هاتن، پاشان گوڤاره که
و ئینجا رۆژنامه که مان ده رکرد، له و کاته تا سالی ۱۹۶۳ هه تا کاره ساتی
دلته زیننی خویندپێژ زه عیم سدیقی ئیهابی که هات له ۹ حوزیرانی
۱۹۶۳ دا مه نعی ته جه ولیکی له سلیمانی کرد و چند گهنج و رۆله ی ئه و
شاره ی زینده به چال کرد، له سه ر ئه وهی که داوایان لیکردبوون جنیو به
ره حمه تی مه لا مسته فا بده ن ، یان ره سمه که یان دانابوو ئه یانوت:

سوکیایه تی به م ره سمه بکه ن، ئه وانیش پیچه وانه ی ئه مری ئه و
جه لادانه ی ئیره ابی زه عیم صدیق مسته فا هه لۆیستیان ئه نواند،
به مجۆره گۆله بارانیان ئه کردن..

**پیشکەشکار : مامۆستا له و کاته دا دهنگۆی حزبیکی کوردی
هه بوو به ناوی حزبی شوپرش، ئه و حزبی شوپرشه کی بوون؟، تا
چه ند لئی ئاگادار بووی؟.**

د.عه بدوللا ئاگرین: دهنگۆی دامه زراندن و بوونی حزبی شوپرش
به ره له سالی ۱۹۶۱ بوو، به ره له وه ی یه کیتی لاوانی نه ته وه یی کورد کاری
خۆی بکات ، له چه ند دانیشتنیکدا ئه وه م له کاک شیخ محه مه دی
هه رسین بیست که له سالی ۱۹۶۰-۱۹۶۱ هه ولێک هه بوو که له سنووری
پینجویین حزبیکی دروستبووه به ناوی حزبی شوپرشه وه هه تا باسیان
ئه کرد که ناودارو تیکۆشه ری کاک حه مه ره شید خانی خوالیخۆشبوو
له گه ل مه حموده فه ندی هه مه وه ند و مه جموعه یه ک ئه یانه ویت حزبیکی
ئاوا نه ته وه یی بنیاد بنین، ئه وانه خه لکی رۆژه لاتی کوردستان نه بوون
به لکو چالاکیه که له سه ر سنووری رۆژه لاتی کوردستان بوو. به لام ئه وه
هه ر ماوه یه ک بوو، ئیتر ده نگو ره نگی نه ما. سه باره ت به مه نعی
ته جه وله که ی سالی ۱۹۶۳ و ره شبگیره که که له وانه کاک توفیق
ده سگیرکرا، کاک شیخ

کوردستانی یه تگرتو
کوردیکه ریستو

پهانی کوردستان

مژگانی
یه کیتی لادانی نه تهوه
ژماره (۶) کوردی
ژیلو
۱۹۶۴

<p>به راستی نه به بره بود ! لویخی : لاله ده ره نه به خورشید دینه نوم با نه کم دینه دینه بلبلانه ، که زانم بیت ناخوش دینی به به بیت ا ده سنی دایه تینه که ا نام لوم لوم نه خسته یک تاریخی چاره برانه نه لاری لیشا بود « مجری لویکی پارو به چو باوه نه نه سینه که گرد ، به روه روهی دام و ده شقایق ک خورشیدی ب و شینه ، ژنه ندره یک گیاره نیای کوردستانه « ... نه چو ب به و کورانی ! کای لوم ده گنگه ناسازه ، ک بود و برای نه هاداره بیت !! عوسمانه بی هلهری ، ریویک گره دی بی دی به هیکه ده غل ، به دالیاد نیانی بلبلانه پرستی کردو به خویا ، عوسمانه ده ک شیر نه برانی (بیره شیوه بیجان به رسته ، دونه به سوره) بوه بلبلانه دایه لکیر ، به پزی له سه کلاشینولاندی کیشا ، هادارو نابوی خسته ریویک رو خاندوه ، دری بیت دانه « عوسمانه گیاره ! زانم شیوه نه به دیت ، حالولیت ، برون کشتی لایانده پیت رولی نه تهوه بیت کیریک به هزاره « عوسمانه ده ره بود کاله !! عوسمانه دوق) له شریف ژیا به و مردنه ، بزمه فی به هالیاتنه ، سونیدرو خور بوسه بیت کیرنه</p>	<p>سرووتا - : (وه تکیه ووتوما نه) بیی خاوه به چو باوه کی نه تهوه بی ی که در ، چوتنه هه و کردو بودو بی به بیانی چو باوه کی نه تهوه بی بی هیه بیت بی بی لانا به دینه وی وه له هه و بودو بی د راستی باری به به لانا به ده رنه کیریت زور بیت باره کشت وه نه خه و هیلاندی نه کیشنه بی تیلوشنه نه نه به بی ماه وه لوز کرس له لانی خوی د به خویا له زلف ، زور هه دیت که کور استیانه خوی به بیت له دست و هوی که هه لوردی لورد چوتنه به نه خه خانی له سه لوردی راستی کیشاوه ، بونینه ؛ له لانی به به گیه تیلوشنه بی بی لوردی به ده ست بنانه لورد وه تاکه ریجا بول زنگاری لورد کورستانه بی یانه نه وونه ا نه مانه خه بایله و نه تهوه لوردی بی تالریک و لکه تونی بی بیت هه لورد به کیتی زنگاری نایت و نه بیت رسته لورد نه نه به لوردی نه به چاره به لکرت !! ا نه نایت یله له لوردی به پلین تیلوشانه نه لوردی (نایت) ده لورد راستیانه ده ست بنانه لوردی</p>
--	--

نهمه نمونونه یکه له نه ده بیاتی یه کیتی لاونی نه تهوه بی کورد سانی ۱۹۶۵ به ناوی گوفاری چرای کوردستانه وه دمرچوه. ده گوفاره له سانی ۱۹۶۱ دوه به دستخهت دمرچوه و بلاو کراوده تهوه. بهر له سانی ۱۹۶۴ هه موو ژماره کانی دستخهتی عه بدو تلا ناگرینی تیندایه و نهو ژمارانه و ژماره کانی نه ده بیاتی یه کیتی لاونی نه تهوه بی کوردو هه هه موو نه ده بیاتی (کازیک) تا ۲/۲ ۱۹۷۴ وه که نه مانه تیکی خیز بی به بیچراوه بی ته سلیم به هاویری = شهیدی جوانه مرگ ماموستا شه ریف مه لودوم کرد تا نه وه بی

ته تسليم به شهيد ماموستا غفور ژاژه له يي بکات يو نه ودي له ماووت له شونينکي نه مين بيباريزي. مه خابن ماموستا غفور شهيد کرا و تا ناستا نه مانتواني نو نه مانته حزبيه گرنگ و سامانه نه ته و هيبه چنگمان که و نته وه. نه گه چي له رنگاي خانه واده به ريزمکه يانه وه له هه وندان داين. هاويز ماموستا غفور جيني پروا و متمانه ي (کارتیک) بوو.

- بهر نو داريک -

مم انصافاً بيگانه بو.

کاويزيکي - لغر سها ي ا به دريخ
 بهه ويک دؤ شيروه
 له ماتو ستا (غفور مهاج را و له ک) مروه
 سر و کي سهر سله ندي نه ته ويک

بيليه هيبه چوبه هه نه ساله

هه وه ها دا اما هيبه که و له نوسلره به کوزم کيل له ساتنه ايه
~~نه و له کوزم ايرديک له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه~~
 له ماتو ۱۹ ۹۷ را نوسلره کوزم بو له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
 - لوم ايرم نوسلره کوزم تا يبه نه له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
 و له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه

بياه له ساتنه که له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
 له ساتنه هه ساتنه له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
 هه ساتنه هه ساتنه له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
 بياين و له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
 اراده و له ساتنه له ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه هه ساتنه
~~بيليه هيبه چوبه هه نه ساله~~

فاک کيو سته بازم پارم نسته

کيدن بهر بهر گوردوز گوردوز گوردوز گوردوز گوردوز گوردوز گوردوز گوردوز
 بتهيه له (کاويزيکي)

هاويزيک
 ماموستا غفور مهاج را و له ک
 ماموستا غفور مهاج را و له ک
 ماموستا غفور مهاج را و له ک

۱۹۷۱
 ۱۹۱۷

محمه‌دی هه‌رسین رایکرد بۆ قه‌ره‌داغ و له‌ زرگوپۆز مایه‌وه، منیش له‌
 خانه‌قای مه‌حوی خۆم په‌نادابوو، ئه‌و کاته‌ بیرم کرده‌وه، ئه‌وه‌ ٢٥ ی
 مانگ هاتوو و هه‌شتان گوڤاری چرای کوردستانمان دهرنه‌کردوو، به‌م
 شیوه‌یه‌ هاتم له‌سه‌ر شیوه‌ی ژماره‌ی پێشوو به‌ ده‌سختی خۆم
 ژماره‌یه‌کی ترم نووسیه‌وه‌ ئه‌و کاته‌ ناز ناوی هه‌ره‌کی من (هه‌ستیار)
 بوو، نزیکه‌ی هه‌شت دانه‌ نوسخه‌م به‌ ده‌ستنووس له‌به‌ر نووسیه‌وه‌ و
 برده‌م دابه‌شم کرد، داوام کرد له‌ ریکخسته‌کانمان ئه‌وانه‌ی که
 په‌یوه‌ندیان پچراوه‌ با په‌یوه‌ندی بکه‌نه‌وه‌ به‌ (هه‌ستیاره‌) وه‌ که‌خۆم
 بووم، به‌و مه‌به‌سته‌ی ریکخستن نه‌پچرێ و سه‌رله‌نوێ ته‌نزیم،
 چالاکیه‌کانمان درێژه‌ی هه‌بیت، ئه‌مه‌ وه‌کو ئه‌رکیکی نه‌ته‌وه‌یی و
 میژوویی و حزبی، تا ئه‌و وه‌خته‌ ناوی کارێک نه‌بوو، و ئه‌وه‌ی که‌ من
 ئه‌مزانی له‌ ناو شوێرش و پێشمه‌رگه‌ مامۆستا بلیمه‌ت و جوامیر کاکه‌
 فه‌ره‌یدون علی ئه‌مین که‌سیکی نه‌ته‌وه‌ییه‌ به‌لام نه‌مه‌زانی که‌
 سه‌ریه‌ئیمه‌یه‌ یان نا، ته‌نیا ئه‌مزانی که‌ که‌سیکی نه‌ته‌وه‌ییه‌، ئه‌شمزانی،
 کاک هه‌ردیش که‌سیکی نه‌ته‌وه‌ییه‌، هه‌تا جارێکیان کاک شیخ محمه‌دی
 هه‌رسین به‌یانیکی دامی وتی: ئه‌مه‌ ببه‌ بۆ مامۆستا هه‌ردی بزانه‌ چی
 ئه‌لی؟... ئه‌مه‌ له‌ سالی ١٩٦٢ بوو که‌ من ناوی کارێکم هه‌ر نه‌بیستبوو.

پێشکه‌شکار: کارێک که‌ له‌ کاری نه‌ینیدا هه‌چ بلاوکراوه‌یه‌کی

نه‌بووه‌، چۆن سه‌ری هه‌لدا؟.

د. عهبدووللا ناگرين : پاش نه وهی سالی ۱۹۶۴ له به یانیکدا به
 عه مه لی بینیم که پارتی گه لی کورد و کاژیک به کیانگرت، له ریگای
 ریڅستنیشه وه وه پیمان راگه ینرا... نه مه رووداویکی سیاسی گرنگو
 ته ټریڅیکه تا ئیستا ناحه قی به رانبه ر نه کری و که س باسی نه کردووه،
 خه لک وا نه زانن نه وهی له سالی ۱۹۶۴ وه دهستی پیکردووه به ناوبانگه
 چالاکی ریڅستننه کان کاژیکه، نه خیر وانه بووه، نه و کاته ی من
 به یاننامه که م برد بۆ ماموستا مه زن و به ریز کاکه نه حمه د هه ردی له
 ماله وه بوو، ماله که یان له سابوونکه ران لای مالی قازییه وه، به بیجامه وه
 هاته به رده م ده رگا ده ره وه و وتی: نه وه چیه؟..

ماموستای مه زن له حمه د هه ردی - عهبدووللا ناگرين

فهرمووی: منیش عهزیمکرد ئه وه به یاننامه یه بۆ جانابتم هیناوه، ئیدی سلّه میه وه و حه زه ری کرد و فهرمووی: کئی پئی وتووی، بۆچی بۆمنت هیناوه، چۆن بۆ منت هیناوه؟، من به پێچهوانه وه چاوه پوانی ئه وه م ئه کرد بمباته ژوره وه و له سه ر باسه که قسه م بۆ بکات، که چی من تووشی شوک بووم.. ئه مه یان به مندا بۆ جه نابتان ناردو ئیدی لئیوه رگرتو هه ر له ویدا چاویکی پیاخشان و فهرمووی: ئه مه له مه هدا ئه تاسی!!.. ئیدی خوا حافیزیم لیکرد.

پیشکه شکار: ئه وه له ترسان ئاوی کرد، یان ئه ی ویست شته که به نهینی بیت؟.

د. عه بدوللا ئاگرین: نه خیر له ترسا نه بوو ئه وه جوامیره پیاویکی نه ترسبوو، ده نا تا دوا ته مه نی له گه ل کازیکیدا نه ئه مایه وه !!، ته نیا سلّه مینه وه و دوا ی بۆم ساغبووه وه، ئه وه شیوازی کارو ریکخستن و نهینی کازیکی بوو.. ئاخه ر، ئه وه شیوازه که ی کازیکی بوو، وایکرد له بار بجیت و رۆلی خۆی نه بینیت.

ئه بوایه قیاده ی ئاینده ی حه ره که ی کوردی و شوپرش، کازیکی بیکردایه !! به لام به هۆی ئه وه شیوازی مامه له کردنه و حه زه ره وه زۆره کازیکی داچوو، هه تا که به یاننامه که ی خوینده وه قسه یه کی کرد که

گه پامه وه بو كاك شيخ محمه ديشم گيپايه وه، ههردى ئاماژهى به ناوه رۆكى به ياننامه كه داو فه رموى: ئه مه له مه هدا ئه تاسى، ئه وسا به راستى عه ره بيه كه م زۆر باش نه بوو، نه مئه زانى مه به ستى ئه وه يه: كه له لانكه دا واته: له بيشكه دا ئه تاسى و سه رئاگرى. جا له و سه رده مه يا كه يه كيتى لاوانى كورد و يه كيتى قوتابيانى نه ته وه يى كورد ده ورى جه ره زانه و بويرانه ي يه كجار به هيزو چالاكى به رچاويان له سليمانيدا ئه بينى.

له دانىشتنه دوو قۆليه كانى من و كاكه شيخ محمه د له دوكانه كه ي خۆى له شه قامى مه وه و يى شارى سليمانى ئاماژه ي به وه ئه دا، دامه زراندى حزبيكى نه ته وه يى پيويسته !!.

خانە جەمە

شیخ محمەد هەرسین

دامه زرينه رانى پارتى گه لى كورد / ۱۹۶۲

كاك شيخ محمه د بىرى له وه كرده وه كه ئه بى حزبي هه بيت سه ره رشتى ئه و ريكخراوانه بكات، سه ره تاي سالى ۱۹۶۳ بوو به يانتيك ده ركرا واته زانم ئه و يش هر شيخ محمه د هه رسين نووسيبوى له گه ل رۆژنامه يه كدا به ناوى (گه ل) ئيتر په يره وو پرۆگرام و ئه وانم نه بينى،

حزبەكە ناوی (پارتی گەلی كورد) بوو، لە دوكانەكەى خۆى كە لە
 شەقامى مەولەوى بوو بەیانەكەى یایە دەستم، بەپراستی من كاك شیخ
 محەمەدى ھەرسین بە مامۆستایەكى رۆشنبیرۆ دڵسۆزى خۆم ئەزانم و
 زۆر زانیاری سیاسى و حزبى فێركردووم، (ھەرچەندە) تا ئیستاش پێى
 نەوتووم و بۆى: سەركردهیەكى پارتى گەلم یان رێكخراوى لاوانى
 نەتەوہی كورد، بەلام ئەمزانی، ئەو ئەیزانى من لە تەنزیمەكەدام و رۆلى
 دیاریشم ھەبە، بۆیە من زۆر قەرزاریارى ئەوم و زۆر شتى باشى
 فێركردووم، كە تا ئیستاش سوودى لى وەرەگرم، كاتیك نامەكەى
 مامۆستای گەرەم كاك ئەحمەدم بۆ شیخ محەمەد بردهوہ وتم: ئاواى
 وت، ئەویش پێكەنى و وتى: گوێى مەدەرى. ئیدی دواى تەواوبوونى مەنع
 تەجەولەكە و ئینقیلابەكەى عەبدولسەلام عارف لە ۱۸ى تشرینی دووہمى
 ۱۹۶۳ بەسەر بەعسیەكاندا، ئاسۆیەكى گەش ھاتە پیشەوہ و پیشمەرگە
 نەختى جوولەى ئومید بەخشى تێكەوت، ئەوہى من بزانی لەو كاتەیا
 مامۆستا فەرەیدون عەلى ئەمین لە ماوہت بوو، كاك محەمەد عەزیزیش
 كە سەركردهیەكى دڵسۆز و نەتەوہیبە، ھەر لە ماوہت بوو، بەكتریان
 بینیبوو، ئەمە مامۆستا فەرەیدون وەكو میژوو بۆ منى گێراوہ تەوہ،
 ئەوسا بۆ (ئەو) دەرکەوتووہ كە حزبك ھەبە ناوى كاژیک، پاش تاو
 توێكردنیکى زۆر لەگەل یەكا.. چەند جارێك باسیان لەسەرخستنى
 كیشەى نەتەوہی كردۆتەوہ، سەبارەت بەو دوو رێكخراوہ یان ئەو دوو
 حیزبە نەتەوہیبە ھەولێ بەیەكبوونیان درا، یەكێکیان كاژیک بوو كە تا

ئەو ساتە لەناو جە ماوەری کوردستان بە گشتی و خەلگی سلێمانی
 بە تایبەت ناوی نەبوو، ئەوەی تریش پارتی گەلی کوردە خاوەنی:
 (یەکی ئاوانی نەتەوایی کورد - یەکی ئاوانی نەتەوایی کورد)
 بوو، ئا لەو کاتەوێ کازیک سەری هەڵدا و ناوی بۆو بوو.

ماموستا کامیل زێر

دکتۆر جەمال نەبەز

ماموستا نەحمەد هەردی

ماموستا فایەق عارف

دکتۆر نیجسان فوناد

ماموستا عەبدووللا جەوھەر

ماموستا فەهەردیدون عەلی نەمین

دەستەوی دامەزرێنەری (کازیک)

١٩٥٩/٤/١٤

كاژيك له ۱۴ى ۴ى ۱۹۵۹دا دروست بووه، دوايى دهركهوت و باسيان
 كردوو كاك كاميل ژيريش باسى نهكرد، كهوت كهس بوون: (كاك
 ههردى، كاك دكتور جهمال نه بهز، كاك كامل ژير، كاك فهريدون عهلى
 نه مين، كاك فايق عارف ، كاك دكتور ئيحسان عهبدولكهريم، كاك
 عهبدوللا جهوهه) تا له وسه ره تايه و تا له و ده مه دا ئاسۆيه كى فراوان بو
 كوردايه تى و حزبى نه ته وه يى هه بوو، به لام هيشتاش ئه و ريځخستنه ي
 كاژيك له سالى ۱۹۵۹ - ۱۹۶۴ دهنگى نه دايه وه كه حزبىك هه يه به ناوى
 كاژيكه وه، نه گينا من به كيكم له وانه ي له سالى ۱۹۵۹ به شه و قه وه كارم
 له گه ليانا نه كرد، به لام دهنگيان نه بوو، نه مانه ي كاژيك كۆمه لى لاوى
 هه ستيك و روشنبيرى هه لېژارده، كه سايه تى ناودار بوون و تا بلئى
 دلسۆزو شاره زاي فه لسه فه ي فيكرى نه ته وه يى و سياسيبوون، به لام
 نه بوونى گيانى ئيقتىحامى و نه و حه زه ره زۆره وايكرد كاژيك ناو
 ده رنه كا، نه م حزبه له ۱۴/۴/۱۹۵۹ دامه زواوه من له ۱۹۶۴يا ناوم
 بيستوه .

**پيشكه شكار: باشه به م شيوه يه چۆن خه لكيان بانگ نه كرده
 ناو حيزبه كه؟.**

د. عهبدوللا ئاگرين: بو به ئه ليم: نه و هيزه ي: (ريځخستنى سياسى و
 هيزى پيشمه رگه يه ي پارتى گه لى كورد) دوايى بوو به له شكرى نه ته وه يى
 كاژيك، برىتى بوو له: به كيتى لاوانى نه ته وه ي كورد و به كيتى قوتابيانى

نه ته وهی کورد، کارژیک نوخبه یه کی دانسقه ی زۆر زۆر که میان له گه لدا
 بوو، کاتیک له نێوان ههردوو سه رکردایه تی کارژیک و گه ل مداوه لات کرا،
 به بی کۆنگره بریاردا ببین به یه ک حزب نه ویش به ناوی کارژیکه وه سالی
 ۱۹۶۴ به یانیک ده رکرا که کارژیک و پارتهی گه ل بوون به یه ک حزبی
 نه ته وه یی کورد، له و کاته وه ناوی کارژیک وه کو خۆی مایه وه، به لام
 ته نزیمه که ی پارتهی گه ل و یه کیتی لاوانی نه ته وه ی کورد و یه کیتی
 قوتابییانی نه ته وه ی کورد خرایه ژێر سه ره پهرشتهی ریکخستنی کارژیکه وه،
 ئیتر له و یوه ناو و دهنگی کارژیک ته قیه وه بلا بووه وه واته: له سالی
 ۱۹۶۴ وه جه ماوه ر باسی کارژیکی بیست و ناسی و باسی نه کرد و وه ک
 بزوتنه وه یه کی سیاسی گه رم و گوپ ته نیه وه.

به لاته وه سه یر نه بیته من تا نه وه وخته ناوی کارژیک نه مبیستبوو، له
 یه کبوونی ریکخستنه که دا لقی سلیمانی کارژیک پیکهینرا.

شیرکو بیکهس عهبدووللا ناگرین محهمه د مهجید نهسلان فهتاح عهبدوولرمزاق حهمه عهلی فهروج

لقی سلیمانی (کارژیک) ۱۹۶۴/۲/۲۱

من تیا یا ئەندام بووم و کاک شیرکو بیکەس مەسنولمان بوو، لەگەڵ ئەندامانی لق: مامۆستا حەمە عەلی فەرەج و کاک فەتاح عەبدولرەزاق و مامۆستا محەمەد مەجید ئەسلان؟!، ئەم دەرپرینەم بەتەشەرۆتانه و نائیم و هەتا هەتاشە شانازی بەقونای خەباتی ژبانی کارئیکیم و ئەو هاویرانەو ئەکەم، بەلام ئەمەش هەقیقەتە، بپروات هەبێ کارئیک ژمارە ی پەنجاکانی دەستی پێکنە ئەهینا و بریتی بوون لە: کاک شیرکو بیکەس، کاک محەمەد مەجید ئەسلان، کاک حەمە عەلی فەرەج،

ئە چە پەو: شەهید لەتیف عەلی بەرپرستی لقی سلیمانی یه کیتی لاوانی نەتەوهیی کورد
 عەبدوللا ناگرین جیگری بەرپرستی لقی سلیمانی یه کیتی لاوانی نەتەوهیی کورد- ۱/۵/۱۹۶۴

شهید له تیف عه لی، کاک له تیف بوو به مه سنو لی لقی سلیمانی به کیتی
 لاوانی نه ته وهی کورد، منیش بووم به جیگری لقی لاوانی نه ته وهی کورد
 کاک توفیق نوری به گیش بوو به مه سنو لی لقی سلیمانی به کیتی
 قوتابیانی نه ته وهی کورد، به راستی نه وکاته به کیتی لاوانی نه ته وهی
 کورد، زۆر په لوپۆی بو ناو لاوانی گه په کی چوارباغ و بهرخانه قاو خه لکی
 شاری سلیمانی و جه ماوه رهاویش بوو، ئیمه جه ماوه رو پیشمه رگی
 زۆرمان له گه لدا بوو.

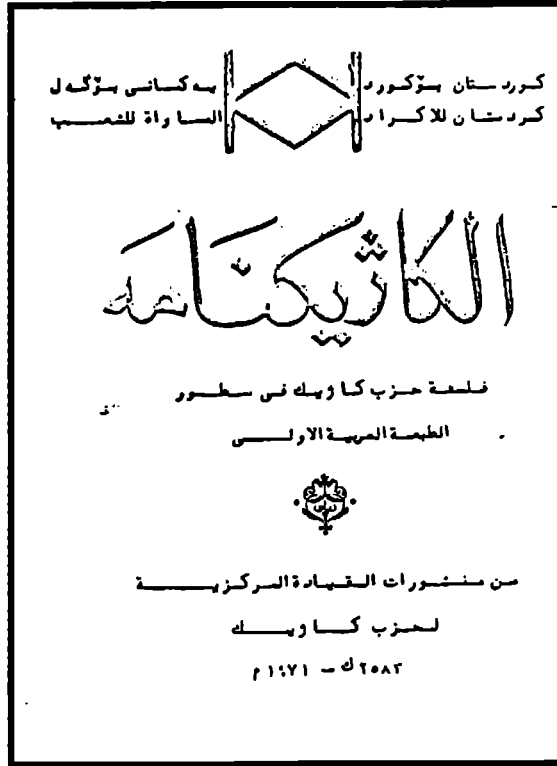

نهم وینهیه هی شهید له تیف عه لی جوانه مه رگه که له نه ئمانیا کوچی دوایی کرد و له گۆرستانی هاوستنگ
 له بهرلینی رۆژئاوا، نیشراو هاویر د جه مال نه بهز له گه ل نامه به کدا بو عه بدو لئا ناگرینی نار دووه

پیشکەشکار: گەشتینه سەر سەرە تاکانی سەرە لادانی
 کارێک، قسه له سەر ئه وهیه که ئیوهی کارێک له و رۆژگاره دا
 موزمه کهرهیه کتان نووسیوه و ئه و موزمه کهرهیه به تو سپێرداره که
 بیبهی بو مه لا مستهفا بارزانی، ئه و موزمه کهرهیه و ناوه رو که کهی
 چی تیدا نووسرا بوو؟.

د. عەبدوللأ شاگرین: پاش ئەوێ پارتی گەل و کاژیک بەکیان گرت و ناوێکە بوو بە ناوی کاژیک، بەکەمێن شت موزدەیی بەکگرتنەکەمان بە بەیاننامەیکە بلاوکردهوه، دووهم شت موزەکەرەیکەیان بوو، تیایدا سەبارەت بارودۆخی شۆرش لەگەڵ حکومەتی عێراقدا، سیاسیانە هەلسەنگێنرابوو کە حکومەتی عەبدولسەلام عارف و اتا حکومەتی عێراقی بپروای بە مافی کورد نییە، ئەوێ کە عەبدولسەلام عارف لەسالی ۱۹۶۴ بەناوی ریکەوتنەوه کردووێ تیشی هەنگاویکە بۆ خۆ قەڵەوکردن و مانەوێ، ئەوکاتە من قوتابی ئامادەیی پیشەسازی بووم لەوکاتەدا واتە: ۱۹۶۴/۵/۱۳ ئیوارەبوو لەدەشایەکی نیوان قوتابخانەیی ئامادەیی پیشەسازی سلیمانی و کارگەیی جگەرە، خەریکی سەعی کردن بووم، خۆم بۆ تاقیکردنەوهی شەشی بەکالتوریا ئامادەئەکرد، کاک شیرکو بیکەس هاتە لام پاش سلوو و چاک و چۆنی فەرموی: پاش کەمیکێ دیکە برادەرێک لە لیژنەیی پەيوەندی دێی لەفلانە شوین ئەتبینی، کاک شیرکو فەرموی: ئیشیکێ پەلەیان هەیه وتم: باشە، پاش نیو سەعاتیک هاویریک کە ئەمناسی، لەبەردەم مزگەوتی حاجی عەبدوللأی پرخۆلە چاوه‌پوانی بوو.. زانیم ئەو ئەو هاویرەیه.. سلووم لیکرد فەرموی: ئەم نامەیه م بۆ هیناوی ئەبی بەپەلە بیبەیی بۆ خزمەت مەلا مستەفای بارزانی، بەلام کە چووی پێی نەلێی: مامۆستا، پێی بلی: ئەزەنی یان بلی: بارزانی، ئەگینا لیت توورە ئەبی، ئەگەر وتیشی ئەو چیبە و هی کێیه؟، بلی من هیچ شتی نازانم من قوتابیەکم ئەمەیان پێدا ره‌وانه‌کردووم.

به رنگی کارژیکنامه به زمانی عهروبی

تا ئەمە شیوازو ته عامول و کاری په یوه ندى کارژیک بوو که کارژیک نهیتوانی وه کو پښویست په ل بهاوی و بچیته ناو جه ماوه ره وه، که نه چووی له نه ندامیکى کارژیکت نه پرسى: تو کارژیکى؟. نه یوت: کارژیک چیه؟! نه گه رچى ئەمە بو خوشاردنه وه بوو، ئەمە رینمایى و ناراسته ی شیوازی خه باتى سه رکردایه تی کارژیک بوو، بالی به سه ر بپرکردنه وه و ریکخستندا کیشابوو، له نامه یه کی لیژنه ی په یوه ندى وه ک دیکۆمینت دهرمخستوه: ئەو هاوپیهره ی یادداشته که ی دامى وتم: بچم بو کوی؟،

وتی: بپۆ بۆ سهنگه سهر له قوتابخانه يه كايه و نامه كهي بدهري وه لامه كه
وه رگه وه بگه پيوه، به بي نه وه ي ري و شويني چوونه كه م نيشان بدری،
منيش پاش پرس و را چووم له به رده م قه سره كه ي توفيق قه زان، كه
مه شووره و له خوار مزگه وتي گه و ره وه يه: نقلياتي رانيه له ويبوو، ته نيا
نيواران جيبك نه رويشته وه بۆ رانيه نه وسا وه كو ئيستا نه بوو، ئيتر به
جيبه كه رويشتم، نه و يش به سي چوار قوناغ، له خه له كان په كي كه وت
به تراكتور تا گوندي قه مته ران رويشتم، نه وسا نه مئه زاني نه و شوينا نه
كوين، ئيستا شوينه كان نه ناسمه وه، تا گه يشتمه رانيه، شه و داهات،
نه مئه زاني چي بكه م، كومه لئكم بيني نازانم ته عزيه بوو چي بوو به كومه ل
رويشتم، منيش دوايان كه وتم، سه يرمكرد نه وانهي له وي بوون،
خواليخوشبوو عه باس ناغاي مامه ند ناغا، خواليخوشبوو نه نوه ريه كي
بيتواته و مه جموعه يه كي دي بوون، وه للا منيش له گه لئاندا رويشتم و شه و
له و ماله ي نه وان مامه وه، چونكه ناسياوي نه و توم نه بوو ته نيا دوو
ره فيقي سناعه م هه بوون كاك نه حمه د ميرزاي مه نگوري و كاك محه م د
حه ويز بوون، نه مئه زاني مالبان له كوئيه، ئوتيليش نه بوو، نه وشه وه
مامه وه زور ريزيان ليگرتم، ئيتر به ياني وتيان بۆ كوئيه؟ .. منيش وتم:
هاتووم بۆلای كاك نه حمه د توفيق، وتيان: نه و له سهنگه سه ره زه حمه ته
بگه يته لاي!

له راسته وه : (فایه ق) سلیمانی موعینی ، نه حمهد توفیق ، عه قید کافی ، سه روکی نه ته ویدی کورد
بارزانی مسته فا ، نه حمهدی قادری ۱۹۶۲

نه حمهد توفیق سکرتیری حزبی دیموکراتی کوردستان رۆژه لاتی
کوردستان له گه ل کاک فایه قی موعینی که له نه سلا سلیمانی موعین بیه ،
من له سالی ۱۹۶۱ هوه له گه ل کاک فایه ق له ریگی مالی خزمیکم خاتوو
حه پسه خان خیزانی پیشمه رگی شهید کاک عارف قه ره چه تانی
په یوه ندیه کی گهرم و گوپم له گه لیان هه بوو، به تایبته له و کاته ی
بلاوکراوه ی: (ديسان بارزانی) ده رنه کرد.. ئیمه کۆمه لی قوتابی بووین
بلاومان نه کرده وه، که چووم بقولایان و باسی نامه که م کرد، به لام
نه موت هی کاریکه، وتیان: جا چون نه توانی وا زوو بچیت و نامه که
بگه یه نیت و بگه ریپته وه...؟ کاک نه حمهد توفیق وتی: نه مه کاریکی
زه حمه ته .

دیسان بارزانی

ژماره (۱)

مانگی شووبات

سالی ۱۹۶۲

دیسان بارزانی نه لایهن نه حمهد توفیق . فایهق نه مین . مهلا سهید رشیدی سرشیوی
سهقر. عوبر سادق نگلی . شیخ جه میلی مهرنوخ . مهلا عه بدولر ده جمانی سهقری وه (۹۱)
ژماردی ئی دهرچوو. زوریهی ژمارهکان نه ناو شاری سلیمانی نه مانیکی چالاک حزی
دیموکراتی کوردستانه وه نه نزیك فه لکهی سهرای سلیمانی پشت کتییخانهی کلک عومفری
مهکته بهد دهرچوو

نهم بلاو کراودیه نه لایهن نه حمهد توفیق ا عه بدولر ئیسجاقی ایوه ده نه چوو که سکر تیری
حزی دیموکراتی کوردستانی نیران بوو. هه وال و چالاکیهکانی شۆرش به راهه رایه تی بارزانی
بلاو نه کرده وه به تایبهت شهردکانی بیشمه رگه ی قارهمان مه حمود کاوانی که به پانه وانی چیا ی
سه فین ناوی نه برد و له ریگیای جه پسه خانی خیزانی عارف قهرده چه تانییه وه ینمان نه گه یشت .
نیمه ش کۆمه نیک قوتابی بووین : شه هید نه کرم عارف قهرده چه تانی . جه لانی مه اد نه حمهد .
تایه ری جه مه ئه مین ماوه تی و من به سه ر قوتا بجانسه و مائه کانن گه رده که ماندا بلاو مان
نه کرده وه .

ھەروەھا كاك فايەقى موعىنى ھەمان ھەلۆیستی كاك ئەحمەدى ھەبوو،
 من بەپیتی ئەو پەيوەندیە بەھیزو دۆینەى نىوانمان و ئەو خزمەتەى
 كەردبوو من، بەتایبەت لەرۆژىكى رەش و ترسناكى سالى ۱۹۶۲
 كە بەچەكەو ھەگەرەكى جولەكانەو، بۆ مالى رەسول تەگەرانى
 ئەچوون، لەوكاتەدا لەگەرەكى چوارباغ تەقە لە سىخورىكى عەرەب
 ئەكرىت و شار ئەشلەژى. گەر دايكم (شەمسە ھەمە سالى فەتھوللا)
 نەبوایە كە دەرگای مالىكەمانى بۆ كەردنەو ھەو ئەو شەو ھەر ھەموویان :
 (كاك فائق و ھورپىيەكانى)، بەچەكەو لەوئى بوون و گەر بەردەست
 عەسكەرە دەرندەكانى لىوای (۱۹)ى زەعیم سدیق بكەوتنابە ھەر لەویدا
 گولەبارانیان ئەكرد مالىكەشيان كاولنەكرد... بەوشیو دايكم لەروانگەى
 ھەستى كوردایەتى و ئەو پەيوەندی و دۆستایەتى نىوان من ئەوان
 گیانیانى لەمەرگ رزگار كەرد بۆیە ھەك وەفای شەخسیشبوایە چاوەروانى
 ئەو ھەلۆیستەم لىنەئەكردن!!! بەلام كاك ئەحمەد تۆفیق ئەوئەندەى
 وت: بارزانى عەسران لە قوتابخانەكەى سەنگەسەر دائەنیشى و
 شەوانیش تا بەرەبەیان خەلك ئەبینى، وتم: بابزانم چۆن ئەبیت، وام
 دانابوو كە كاك ئەحمەد تۆفیق بلى: من بۆلای بارزانیت ئەبەم بەلام
 باسى نەكرد و نەبیردم، ئىتر لای عەسر چوومە بەردەرگای مەكتەبەكە و
 وتم: شتىكى وا ھەیە، وتیان: ئەو تۆ چى ئەلئیت: ئا.. ئەو تە حاجى
 عەزیزى قامیش دۆستى ھەرە نزىكى بارزانى و دوو ھەفتەىە لىرەىە ،
 جەنابى بارزانى خۆیشى بەدوایدا ناردوویە، ئەوجا ھىشتان نەیدیو، من

گویم به و قسانه نه‌دا، به‌ینی دەرگاگه‌ی دەر‌وه‌وه و نه‌و شوینه‌ی جه‌نابی بارزانی لئی دانه‌نیشت که دووسی ژورر بوو، نزیکه‌ی په‌نجا شه‌ست مه‌تریک دوور بوو، له‌وی چاوه‌پیم نه‌کرد، ده‌مه‌و عه‌سره‌ختیک بینیم جه‌نابی بارزانی له‌ژورریکه‌وه هاته دەر‌وه‌وه چووه ژورریکی تر، منیش به‌په‌له‌بووم بۆ سلیمانی بگه‌ریمه‌وه، له‌م که‌ین و به‌ینه‌دا بووم که جه‌نابی کاک مه‌سعود نه‌وسا له‌ته‌مه‌نی من نزیک بوو له‌ راپه‌وه‌که نه‌هات و نه‌چوو، وتم: نه‌چم نامه‌که نه‌ده‌مه ده‌ست نه‌و که بیداته ده‌ست جه‌نابی بارزانی، نه‌مه ریک نه‌که‌وت، دوا‌یی حه‌ره‌سیکیان هه‌بوو چاویکی نه‌بوو، پیم وابی ناوی ره‌شید بوو که له‌وی چایچیش بووه، به‌راکردن چووم نامه‌که‌م دایه ده‌ست نه‌و حه‌ره‌سه‌و دواتر بانگیان کردم بۆ کوئی.. بۆ کوئی.. به‌لام من نامه‌که‌م گه‌یاندبووه ده‌ستی، نه‌م به‌خزمه‌تگه‌یشتنه‌ی من بۆ لای جه‌نابی بارزانی له‌ ۱۹۶۴/۵/۱۵ دابوو، پاش که‌میک بانگیانکردم و تیان: نه‌و کورپه‌ی نامه‌که‌ی سلیمانی هیناوه بابیت، که‌چووم بینیم جه‌نابی بارزانی و دووپیاوی دی که نه‌مه‌ناسین له‌گه‌ل عه‌قید ته‌ها بامه‌پنی که له‌ کوده‌تسای ۱۴ی ره‌مه‌زانی ۱۹۶۳ی به‌عسیه‌کاندا له‌به‌ر نه‌وه‌ی سه‌ر به‌ریک‌خستنه‌کانی حزبی شیوعی عیراقی بوو راونرابوو له‌خزمه‌ت جه‌نابی بارزانیدا دانیشتبوون، ئیتر جه‌نابی بارزانی دووسی پرسیاوی لیک‌کردم، فه‌رمووی: نه‌م نامه‌یه هی کییه و چۆنه و ... ؟، منیش هه‌ر وتم: نازانم، دوا‌ی رووی له‌ ته‌ها بامه‌پنی کردو فه‌رمووی: وه‌لامی نامه‌که‌ی بده‌ره‌وه، کاک عه‌قید ته‌ها بامه‌پنی

(۴) هـ
 ۱- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...
 ۲- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...
 ۳- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...

۴- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...
 ۵- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...
 ۶- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...

۷- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...
 ۸- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...
 ۹- استخوان : که در آن دو استخوان در دو دریا بی همگی ته داده و در ...

گروہ وہ کہے ، وہ بھگتیاں کر لیں کہ ہم پر جبارانہی ہو اور وہ
 بحریتہ بہرہ میان دیکھتے بنا بھی پاس نہ گہ بہ ہاستان راگے :-
 ۱) وہ سحرہ کی عمارت داخل نہ مارہ ہو دی نہ تواری کورد اور ہلے نہ ہو دی
 خاوند اہ ویسے دربان ، بہ لکو کوردستان کوردی بہ سیتے کہ و لا آتے
 عہدہ زانارہ ، آیا بیوہ ازینے ہم یہ ہے یاں سن حالے خیدا کار کے
 و تیکو جان ؟
 ۲) ہا تو پتے بٹھہ ہوتے تہ گرجا میں نہ ہوں پر وہ سحرہ لہی عمارت
 آیا یا آئی ہے سر دیوہ کے تہ میں دھونے یاں بہ سر لیں کورد وہ سر لوی کے
 تہ شہ گومان بڑ لہ مو لہیزہ سیا سہہ کا تہ پیمان روون کہ یہ لہ
 بہ مار کے نامہ و پرفہرہ وہ ، وہ سیتا یا آئی ہے شہما بدلے ، یاں
 تہ سزا نامہ و پرفہرہ و بندینہ و بہ سن ؟
 ۷) لہ کائیکہ از کے نہ ہوں نہ دہتے تہ کوردنہ وہی سر آیا ہوا نہ کہن
 تو میں کو تو میر بہ لا مار جان سادت ، وہ بنا بھی نہ ہو سزا پیمان کی یہ ؟
 ۱) تہ نہ ہو میں بہ لا مار کے را لے ، آیا بٹھہ نامارہ میں تو بہ بٹھہ کی کوردی
 آیا یا بٹھہ جان بہ لہ تہ وہ کہتیاں تہ وہ ؟ جو تہ گہ - را پتہ آیا یا بٹھہ
 سادت لہ تہ نامان نامارہ بلے تہ لہ ہوو کا بٹھہ کو تو میر کے ؟
 ۵) وہ سحرہ کہی عمارت وہ تہاں تہہ - رشتہ پر بہ سحرے (و عہدہ) بہ نامہ تہ
 لہ تہ عبد الناصر آیا ہوا تہ کہن تہ مانہ را لے تہ تہ بہ ہووی لہ تہ بٹھہ
 تہ کورد لہ (سر دیوے خانے عہدہ) را وہ تہ گہ تہ تہ تہ نہ ہوون وہ کوردیاں
 بہ سحرہ ہو سحرے تہاں آیا لہ لہ تہ سستان عہدہ ؟
 ۱) عبد الناصر تہ لہ تہ : (عہدہ را تہ کے لہ ہوو و ہولانہ وہ سحرے جبارانہ وہ تہ
 تہ عہدہ لہ لہ ہا ہا ہا ہا کے دولانی عہدہ پیدائست) مانا یا عبد الناصر تہ
 کوردستان بہ مارہ تہ کے دولانی عہدہ - تہ را تہ پل لہا جان تہ
 ۱) لہ تہ لہ تہ : (عمارت تہ تہ عہدہ لہ بہرہ تہ
 تہ را تہ تہ تہ تہ تہ)

به خه تیکی جوان و خووش وه لأمی نامه که ی دایه وه و منیش هه ر ئه و
ئێواره یه ی ۱۹۶۴/۵/۱۵ گه ی شتمه وه سلیمانی، به په له نامه که م گه یانده
ئه و هاویره ی چاوه پروانی وه لأمه که ی ئه کرد، (ئه و) ئه مه ی زۆر به لاره
سهیر بوو ته نیا که له ماوه ی (۲۴) سهعاته دا ئه م ئه رکه به جیبه ئینریته.

ئیتر ئه و ته زیمه به رده وام بوو، تا من له ۱۹۶۴/۷/۱۴ به هۆی
خویندنه وه چووم بۆ به غدا، هه ر بۆیه ش له کاری ته نزی میشا وه ک ئه ندام
(لق) بۆ به غدا گوێزنامه وه، چووم بینیم کاک کامل ژیر به رپرسه، که هه ر
خۆی به ته نیا بوو، ته نیا چه ند که سیکی نه ته وه بی هاتوو چۆیان ئه کرد،
وتم: ئه ی ته نزی م؟!، فه رمووی: وه لآلا جاری نیمانه هه ر ئه مه هه یه،
ته بعه ن من ئه مزانی باره که چۆنه، چونکه ئه و له گه ل جه نابی کاک دکتۆر
جه مال نه به زدابوو، سالی ۱۹۶۱ له گه ل کاکه دکتۆر جه مال نه به ز پیکه وه
چوون بۆ ئه وروپا، دکتۆر ئیحسان هه ر زوو له سالی ۱۹۶۱ وه وه له و کاته ی
چوو بۆ روسیا وازیه ئینابوو، کاک عه بدولآلا جه وه ره ش هه ر وازی هیئا.

دوای ئه وه ی کاک کامیل له ئه وروپا گه راپه وه ئیدی سالی ۱۹۶۴
سه رکر دایه تی کازیک بریتبوون له: کاک هه ردی و کاک فه ره یدون و کاک
کامل ژیر و کاک فائق عارف، من له لقی به غدا عه رزی کاک کامیل کرد با
حه ره که یه ک بکه ین ئه و زۆر به شه وق و حه ماسه ته وه پشتگیری کردو وتی:
زۆر باشه ئیتر من کۆمه لآی خه لکم له ناو قوتابیاننا کۆکرده وه، وه ک کاک
شیرکۆی هه ژارو کاک که ریمی وه ستا عومه رو کاک که ریم مه جید له کۆلیژی
ئاداب به شی کوردی و کاک عومه ری حه مه (سلیمانی) و کاک عه بدولوا حید

حه مه بۆر كه له ريكخستنى سلیمانیه وه پێیان ناساندم قوتابیه كى خه لكى كه ركوك به ناوى نه سره دین ئه حمه ده وه هه روه ها كاك دلاوه رى كاكه زیاد (كۆیه) و كاك زاھیر حه مه د خه لكى كۆیه و له كۆلیژى كشتوكالى ئه بو غریب بوو.

هه ر من په یوه ندىم پێوه كردن و هاتنه ریزه وه، دواتر به هه مان شیوه كاك هیوا نزامه دین (سلیمانى) كه قوتابى په یمانگای بالای ته كنه لۆژیا بوو ئیتر چه ند پهل و پۆیه كمان هاویشته له ناو ئه و قوتابیانیه ی له كه ركوك و سلیمانییه وه هاتبوون، ئه مه تاكو ۱۹۶۸، له و ساڵه دا كاك كامیل خیزانى پێكهێنا و هاته وه بۆ سلیمانى، منیش خویندنى ته واو كرد .. به مامۆستا له مه عه ده ی صه ناعه ی عالی دانرا بووم، هه ر ئه و ساڵه راژه ی خزمه تگوزارى بۆ ئاماده یی پیشه سازى سلیمانى گواسته وه، كه هاتمه وه سلیمانى سه یرمكرد ريكخستنه كانى كارێك زۆر په رت بوون، هه روه ها كه مه ر خه ميم تیدا به دی كردن، ئه و ريكخستنه پته وه ی جارن شیرازه ی تێكچوه .

ئه و كاته كاك شیركۆ بێكه س مه سئول لقی سلیمانى كارێك بوو، لقی سلیمانى كارێك هه ر له هه مان هاو پیره كانى پێشوو پێكهاتبوو: (كاك شیركۆ بێكه س به رپرس، مامۆستا محه مه د مه جید ئه سلان و مامۆستا حه مه عه لى فه ره ج و كاك فه تاح عه بدولره زاق و من).

من هیشتا هه ر په یوه ندىم به كاك كامیله وه نه پچرا بوو وتم: كاك

كاميل با حەرەكەيەكى نوئى بکەين و گورپو تەوزمىكى شياو بەرىکخستنه کانی کارىک بەدەينه وه .. کاک کاميل زۆر بویرانه و جوامیرانه بەشەوقو پەرۆشەوه پيشوازی له پيشنیازه که مکرد، دواتر هر به هه مان رىچکەى به رنامه که مان، ئەوه بوو حەرەكەيە کمان کرد و په یوه ندىمان کرده وه به وانەى که وازيان هینابوو یان عاجزىبوون یان تازه ئەیانەویست بینه پيش و ئیهمالکرايوون، پاش ماوه یه ک نازانم چۆن بوو بەس ئەوه نده هه بوو که کاک شىرکۆ بیکەس له گەل ئەندامىكى سه رکردایه تی حاله تىكى نا ئاسایى که وتبووه نىوانیان، سلیمانى کارىک نىتر له سالى ۱۹۶۹ دا ئەویان لادا و منیان کرده مه سئولى لقی سلیمانى کارىک. ئەو حاله ته بۆ من شتىكى زۆر قورس و ناخۆشبوو، ئەو که پيشتر به رپرسم بوو، ئیستا له هه مان شانەدا من بيم به به رپرسى ..

پيشکەشکار: بۆچی دوریاخستەوه؟! .!

د. عەبدوللا ناگرين: نازانم له و نهينىيه نه گەيشتم، ته سه ور ئەکه م هۆکارىكى شه خسى له پشته وه بوو بىت .. کاک شىرکۆ کوردىكى دلسۆزه دەم و دەست و داوین پا که تا کو رىککه و تنامەى ۱۱ى ئازاريش هه ره رىکخستنى کارىکدا مابوو، پاش ئەوهى من بووم به به رپرسى لق، دواى ماوه یه ک له سالى ۱۹۷۰ و دواى رىککه و تنانهى ئازار کاک شىرکۆ بیکەسم له به رده م یانهى فه رمانبه رانى سلیمانىدا بىنى، بانگى کردن، پاش سلأوو چاک و چۆنى وتى: کاک عەبدوللاو نامەيه کى دایه ده ستم و فه رموى: کاک

عەبدوللا ئەمە نامەى خۆكشانهوہى ئارەزوومەندانەى منە لە كاژىك،
 منىش نامەكەم وەرگرتو بردم و تەسلىمى لىژنەى پەيوەندىمكرد،
 لەوكاتەدا ھاوبىرى دلسۆزم كاك كامىل ژىر بەرپرسبوو، بەراستى من كاك
 شىركۆم زۆر خوشنەوئىت، زۆر رىزدارە و ھاوبىرىكى نەتەوہى دلسۆزە،
 چونكە يەكئى لە سىفەتەكانى كەسانى نەتەوہى نەوہى: نەوہى لەگەل
 ئەو رىكخستەنە ياخود ھاوبىرانەدا نەمايئەت، سا خۆى بەئارەزوو
 كسابوويئەتەوہ ياخود وا لىكرابئى وازبەيئەت، ئەوا پەنا، بۆ پرۆپاگەندەى
 نادروست و ناوژپاندن و لەكەداركردنى يەكتر نەبپاوه .. واتا بىر و
 ھەلوئىستى نەتەوہىيانە: خۆى لەخەسلەتە پىرۆزە بەھا مەزنەكاندا
 ئەبىنئەتەوہ و لەم حالەتەشدا نەحزبە نەتەوہىبەكە و نەئەو ھاوبىرەى
 وازى ھىناوہ بەھىچ شىوہىكە بىريان لەوہ نەكردۆتەوہ كەسايەتى
 تىكەشكىنن و يەكتر لەكەدارو ناو زپاو بكن و سەرەشە ياخود گرفت و
 كىشە بۆ يەكتر دروستبەكن.

پيشكەشكار: باشە نامەكەى كاك شىركۆ چى تيابوو؟

د.عەبدوللا ئاگرىن: نامەكەم نەكردەوہ و سەيرىم نەكرد چونكە
 ئەوہ ئەمانەتى حزبىوہ پەيوەندى بە منەوہ نەبووہ، تەسلىم لىژنەى
 پەيوەندىم كرد، بەھەر حال ، كاك شىركۆ خۆى بەقەناعەت و ئارەزووى
 خودى خۆى بووہ بەكاژىك، دواتر ھەر بەئارەزووى خۆى وازى ھىنا، تا
 رىككەوتننامەى ١١ى ئازار ھاتە پيشەوہ، ئىتر ئىمە (من و كاك كامىل
 ژىر) ھەرەكەيەكى ترمان كرد.

شیخ محەمەدی ھەرسین ، عەبدوڵلا ناگرین ، قەلادزی - ۱۹۶۴/۷/۷

پیش ئەمە لە ساڵی ۱۹۶۹دا.. کاک شیخ محەمەدی ھەرسین لە ماوەت بەرپرسی لقی چواری پارتی بوو، وەکو کازیک و ریکخراوی یەکیٹی لاوانی نەتەوویی کوردی نا، بەلکو وەکو ھاوپیڕیک و کەسیک، دلسۆزیەکی گەرم لە نێوانماندا ھەبوو، پەيوەندی پێوە کردم، وتی: کاک عەبدوڵلا ئەو یەکیٹی قوتابیان کوردستان و یەکیٹی مامۆستایان پیکئەھینرینەو، ئەمە حیزب نییە، باشە لەم رووئەو خزمەت بکەیت، تۆ ھەم مامۆستا و ھەم چالاکیشی، خۆ ئەمە مولکی هیچ لایەکیش نییە، بۆ نایە کاری

تیدا بکەیت، منیش وتم باشە. بەلام دواى وه لامت ئەدەمە وه که پرسم بەقیادەى کارژیک کرد رازی بوون، دواتر چووم وه کو ئەندامى سکرتریه تی یه کیتی مامۆستایانى کوردستان دیاریکرام، له سالی ۱۹۶۹ وه تا کۆنگره کهى سالی ۱/۷/۱۹۷۰ یه کیتی مامۆستایانى کوردستان که له چۆمان گیرا، من ئەندامى سکرتریه تی یه کیتی مامۆستایان کوردستان بووم، له ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۴ سه بارهت به کارژیک حاله تیکى زۆر تايبهت هاته پيشه وه، زۆرینه ی سه رکردایه تی پارتي جگه له باره گای بارزانی، سه رمه ستي ئەو سه رکه وتن و ریککه وتنه بوون که له ۱۱ ی نازار به ده ستهاتبوو، ئیتر خه یالیان لای ئەوه نه بوو که به عس شه رنه کاته وه یان خۆی قايم ئەکات و سه دام ته ئیممی نه وتی کردوو و ریکه وتنی ستراتیژی و سه ربازی له گه ل یه کیتی سوڤیه تدا کردوو، ناگایان له مانه نه مابوو، به عس پیلان نه گیرئ، ئەوه بوو له ۲۹/۱۱/۱۹۷۲ پیلانی له ناو بردنی بۆ بارزانی نه مر و کاک ئیدریسی ره حمه تی گیرا، ئیمه وه ک کارژیک زوو ده رکمان به وه کرد و ئەوانه مان ئەزانی به عس شه ر له گه ل کورد ئەکات .. ئەمانزانی به عس هه ر شه ر به کورد ئە فرۆشینه وه .

پیشکه شکار: وتت ئەگه ر که سیك بیویستایه په یوه ندى به کارژیکه وه بکات له و رۆژگاره دا پیویستی به سی سال کات هه بوو تا به ته نزیمی وه ربگیرئ، ئەم پره نسپه سه ختگیره ی کارژیک، پیت وانیه هۆکارێکی سه ره کی بووه بۆ لاوازیونی کارژیک له و کاته دا؟.

د. عبدالله ناگرین: به لئی.. به لئی ئەمە بە کێکە لەو هۆکارانەی کە بوو هۆی شکستی یان نەگەیشتنی کارێک بە ئامانج یان نەتوانی ئه و په یامه پیرۆزه ی وه کو فیکرو کرده وه به تاکام بگه یئێ.

به رای من کاریگری فیکرو وه لویست و ئامانجی کارێک تا ئیستاش له ناو جه ماوه ردا بوونی ههیه و بهره وامه و ماکیکی ره سه نایه تی و داینه مۆیه، بۆ هه موو حه ره که یه کی نه ته وه یی و رزگار یخواز و ئازادی خوازی کورد و هه موو دنیا، مه به ستم له فیکره نه ته وه بیه که یه، ئه و نه هجی ئه وسا له لق و ریکخستنه کانی کارێکدا په پیره و ئه کرا که من له سالی ۱۹۶۹ - ۱۹۷۴ لئی به پرسیارم، به نموونه یه کێک په یوه ندی ئه کرد، ئه بوایه شه ش مانگ له ژێر چاودێری بوایه، داوا ئه کردو ئه یوت: کاکه من دلسۆزی ئیوه م، نامه ی بۆ ئه نار دین و ئه یوت: ئه وه سی سالی من په یوه ندی ئه که م هیشتا پله ی ئه ندامیم وه رنه گرتوه، که به ده یانی ئاوا هه بوو (له دیکۆمینه ته کاندایا ئامازهم پیداره و ئه رای لیژنه ی په یوه ندی و سه رکر دایه تی کارێک بوو) ئه و دلسۆزانه ئه یانوت: ئه مانه وی بینه ناو ریکخستنه کانی ئیوه، چونکه په یامی نه ته وه بیتان پییه و پلانی دانانی ده ولته تی سه ره خۆی کوردی دانه نین.

ئه مجۆره که سانه ئه بوایه له ژێر چاودێریدا بوونایه، ئه بوو شه ش مانگیش دۆست بوایه و شه ش مانگیش لایه نگیر بوایه، ئینجا پالیئوراو، واته: ئه و هاوبیره نه ته وه بیه جوامیره خۆراگره، دووسی سالی ئه ویست تا ئه بوو به ئه ندام، ئەمە ته نیا لایه نیکی باشه ی تیا بوو، ئه ویش ئه وه یه: ئه بوو ئه و هاوبیره به چه ند فلته ریکی زۆر وردو به هیزدا ره تبییت به و

مه به ستهی دزه‌ی ده‌زگاکانی به عس و جاسوسی ولاتانی ده‌رو دراوسی
نه توانن بیته ناومان.

به راستی ئی‌مه له وه‌ش له‌و دیارده ناسروشتیه‌ش ئه‌سله‌مینه‌وه! ...،
ئیتستا من له‌ناو پارتیدام و مه‌سنولی مه‌کته‌بیکی چه‌ساسم و باش ئه‌زانم
که ده‌زگای پاراستن ده‌زگایه‌که: بۆ پاراستنی میلله‌ت و حزبه‌ له‌و هیرش
و په‌لامارانیه‌ی ناحه‌زانی پارتی و کورده ئه‌یکه‌نه‌سه‌ر پارتی و چه‌ماوه‌ر،
هه‌روه‌ها تینه‌کۆشن بۆ که شفکردنی ئه‌وانه‌ی به‌مه‌به‌ستی جاسوسیه‌ت
دینه‌ ناو پارتیه‌وه، ئی‌مه‌ی کارێک وه‌کو حزبی‌ک و چه‌ه‌نه‌زه‌ریکی نه‌ته‌وه‌یی
لۆژیکیمان به‌رانبه‌ر بارزانی و پارتی ده‌زگای پاراستن هه‌بوو، ئه‌مانویست
خۆمان له‌ململانی و به‌گژاچوون ئه‌و ده‌زگایه‌ به‌دوور بگرین، به‌تایبه‌تی
من که قه‌ت بپوام به‌ توندو تیژی (عونف) نه‌بوه و نیه و ناشبی، هه‌تا من
ئیدانه‌ی ئه‌و کاره‌ساته‌ ناخۆشه‌م کردوه و ئه‌یکه‌م که وه‌ختی خۆی له
سالی ۱۹۶۴ دا به‌ناوی رووداوی خۆیناوی کانی ماسییه‌وه روویدا، ئه‌گه‌ر
چی من له‌ ساتی رووداوه‌که‌دا له‌به‌غا قوتابی بووم، ئه‌بوايه سه‌رکردایه‌تی
کارێک به‌یانیکێ ده‌ریکردایه، هه‌م ناره‌زایی و هه‌م بی‌به‌ریی خۆی له‌و
کاره‌ساته‌ ناخۆشه‌ به‌چه‌ماوه‌رو خه‌لکی شاری سلیمانی خۆشه‌ویست و
هه‌موو دنیا رابگه‌یاندايه، مه‌خابن ئه‌وه‌ی نه‌یکرد، هه‌له‌یه‌کی زۆر
گه‌وره‌بوو، چونکه به‌دڵنیاییه‌وه ئه‌یلیم: ئی‌مه‌ی کارێک نه‌بویین... ره‌نگه
هه‌ندی عه‌ناسری ناو کانیماسی هه‌بووبی سه‌ر به‌ته‌نزیمی کارێک بوو،
به‌لام به‌ ئاگاداری و ئه‌مری کارێک ئه‌و کاره‌ نه‌کراوه.

پيشكەشكار: ئەي بۇچى روونكردنه وه يهكتان نه دا؟ .

د. عەبدوللا ئاگرين: ئەو كارەساتە يەكك بوو لەو ھۆكارە سەرەكيانەى كاژيك وەك پيويست پەلوپۆ لە ناو ميللەتدا نە ھاوئى و گەشە نە كا لەو رووداوه نە خوازراو دا، چەند شىوعىيەكى بئى گوناھ و بەسە زمان و چەند مروفئيك بە خورايى شەھيدكران، ئەبوايە سەركرديەتى كاژيك دەھم دەست و لەگەرمەى ئەو كارەساتە خويناويە دا بە يانى ناپرەزايى دەربيرين و خۆ بئى بەريكردن لئى دەربكرديە، نە يكرد، ئەو ھەلە بوو. . تا ئىستاش باجەكەى ئەدەين ئىنجا دئەمەو سەر ئەو حەزەرەى لە كاژيكدا ھەمانبوو. . خەلك ھەبوو لە ناو پاراستندا لە ماوہى ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۴ ئەيوويست ئئەمە بكاتە پلەى پەيزەو بەو ھۆيەو ھە قىيادەى ئەوساى بارەگاي بارزاني نزيكبيتەو، بەراپورتى ناراست و قسەى ھەلبەستراو خۆى بباتە پئيشى دەستكە و پلەو پاىە وەرگرئى، سەرئئيشە و كئيشەش بۆ ھىچ لايەك دروست نەبوو! .. ھەولئى ئەدا گئچەلمان پئيكات، بەلام ئئەمە خۆمان لئبوارد، بەو ھەش : كاژيك و پارتى و شۆرش و ميللەتئيش قازانجى كرد.

پيشكەشكار: ئەوتري ھۆكار ھەبوو بۇ ئەو حەزەر و ترسەى كاژيك، بەو پئودانگەى پارتى و پاراستن ھەمئيشە بەدواتانەو ھەبوون كئيشەيان بۇ دروستكردون، ئەم قسەيە چەند راستە؟ .

د.عەبدوللا ئاگرين: ئيمە لەناو جەماوەری پارتی و پيشمه‌رگەدا زۆر خۆشه‌ويست بووين و خۆشه‌ويستين، هەتتا سەرۆك بارزانی نەمرو سەرکردایەتی پارتی ئەيانزانی ئەو کادیرانی نەتەوایی و قیادەیی کارژیکن و بەچاوی حورمەت و تەقدیرەو تەماشای ئەکرین کە چي بەداخەو عەناسر هەبوو، لەناو دەزگا، پاراستنی ئەوسا واتا لەسالی ۱۹۷۰- ۱۹۷۴ دژمان کاریان ئەکرد، بەنموونە یەكی لەوانە لەکاتی یەكگرتنی پاسکۆک و سۆسیالیست و گەل زۆر دۆستیشم بوو، شەهیدیکي غەدرلیکراویشە (....)، یەكێک بوو لەوانە کە بەدوامانەو بوو، هەولێ ئەوەشی ئەدا ئیستدایم لەنیۆ تەنزیم و خەلکانی ئیمە یا دروستکات و شیوازی تەنگبێتەلچینی پەپرەو ئەکرد، ئەمە بۆ ئەوێ حالەتیکي ناآرامی لەنیوان ئیمە و بارزانی نەمر لەلایەك و لەلایەکی ترەو لەنیوان کارژیک و پارتیدا دروستبێ... .

پيشكه‌شکار: پاراستن ترسی چي بوو لە کارژیک؟ .

د.عەبدوللا ئاگرين: قیادەیی بارزانی نا، چونکە وەك زۆر جار لەهەندیک ھاویرم ئەببست کاک ئیدریس وتوێتێ من خۆم بەیەكی لە کارژیک دانەنیم و بارزانی ئاگای لەکارەکانمان هەبوو، ئەوا ئەوانەیی لەناو پارتیەتیدا ترسیان لەکارژیک هەبوو، ئەوانە بوون خەمی لەدەستدانی دەستکەوتی تاییبەتی خۆیان بوو و لەشویننی خۆیان ئەترسان، چونکە

ترسیان هه بوو له پشتگیری خه لکانی ناو پارتی بو بیروپاوا نامانچ و
خۆشه ویستیان بو ئەندامانی قیادهی کازیک له پایه و مه نزلیان که م
بکاته وه، ئە مه پیچه وانه که ی راسته، ئە گینا هیچی تر له نارادانه بوو.

ئە وانه ئە و هه لۆیسته یان ته نیا له بهر مه سله حه تی تایبه تی خۆیان بوو.
بیموزایه ده من رۆلی سه ره کیم هه بوو، نه مه یشت ده رفه تم بو ئە وانه
نه ره خسان و بیانووم نه دایه ده ست ئە وانه ی ئە یانویست ته سادووم
دروستیته، ئە مه ئە و کارو خه با ته مه له میژووی ژیاندا شانازیه کی
گه وره یه پیوه ئە که م که له سالی ۱۹۶۹ وه تا سالی ۱۹۷۴ وه کو و
به رپرسی لقی سلیمانی و هیل و ریکخسته نه کانی کازیک له به غدا و که رکوک و
رانیه و هه له بجه و پینجوین و ناو پيشمه رگه ئە و رۆله م گيپراوه، سه باره ت
ریکخستنی ئە وسای شاری که رکوک که هه موو هه فته یه ک له سلیمانیه وه
بو که رکوک ئە چووم، مامۆستا شیرزاد فاتحم، له گه ل چه ند هاو بیریکی دی
ئە بینێ و کۆبوونه وه م له گه ل ئە کردن.. خه تی به غا کاک شیرکۆی هه ژار
بوو، ئە و هه موو مانگیك بو سلیمانی ئە هات ئە یبینم، خه تی هه له بجه
مامۆستای خۆشه ویستم کاکه عوسمان ره شید که ریم بوو که ئیستاش
نامه سۆزداره که ی کاک عوسمان ره شید هه ر جیی ریژه.

گه رچی له هیچه و به ناحه ق و وه همی دروستکرا، ساردیان له نیوماندا
دروستکرد، ئە و هاو بییره دل سۆزه م زۆر چالاک بوو، له رپگیه ی ئە و و کاک
حه مه عه لی حه مه مورادوه، خه لکانیکی زۆر ناوچه که
به تایبه ت

نامه‌ی یکی سؤزارانه‌ی برام کاکه عوسمان رهشید

برای به زور و خوشتر ریشنا کاکه عبداللم

بیشکده شه

بیشکی سؤزارانه ارم . هیرام خوشخانه

برای به زور ... به پیوسته زانی ته یه که هه به یثنای بلیم ا ویش نه و به که باشه هم و له و
ته ته لایه کی زور و به تقوی زه تیر زوری و هویشیاری فوبه و به که یسته هم نور استیک
لنا ده نیم زیکه کی جیج که سبله بدهم به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
و اکو تیرم چاکسته نه مانه ته به سبله بدهم به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل

برای به زور ... زور له تیر زور هم سستم به زور شفا کرد و بودا جا زور و کی جیج
کوهانه له زورم دانه سفلیم زورم کلیم نانی ته و می که ساسم ساسم به سید و ساد لکام
به سبلت نه نتم شادانه زور ساسم تیر به بود که لکام کرایه به پیوسته نیم لکام مال و و و و

بسیار به زور ... هه به سبله بدهم به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
سور سیر نه نتم لکام زور به که به جز نیه و دعدره لکام ساسم ساسم به سید و ساد لکام
ته تیرم زور ساسم ده زور و تیر . جا برای به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
نه و ته به لکام چور که به زور ساسم ساسم ساسم ساسم ساسم ساسم ساسم ساسم ساسم

خوشخانه ... زور ساسم ده زور و تیر . جا برای به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
که کای زور ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم
سبله لکام زور به نیاله زور لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
زور ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام

هه نه به زور ... زور ساسم ده زور و تیر . جا برای به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
کاکه دیشک . کاکه خوشتر بود کاکه عبداللم زور ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
به خیره و

برای به زور ... زور ساسم ده زور و تیر . جا برای به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
تیرم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
کاکه دیشک . کاکه خوشتر بود کاکه عبداللم زور ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام

کاکه دیشک ... زور ساسم ده زور و تیر . جا برای به سید و ساد لکام زانی و به چار و را و فرود نیل
کاکه دیشک . کاکه خوشتر بود کاکه عبداللم زور ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام
کاکه دیشک . کاکه خوشتر بود کاکه عبداللم زور ساسم لکام ساسم لکام ساسم لکام

(پیشمرگه) هاتنه ریزه وه وهك: شه هید شه و كه تی حاجی موشیر و كاكه
 حامید حاجی خالد هاتنه ناو كاژیکه وه، كاك حه مه عه لی حه مه موراد
 پیشمرگه یه کی به وه فاو به چه رگه، نه و هاو بیرانه كاك شه و كه ت و كاك
 حامید یه كه م نامه ی داواكاریان بو هاتنه ناو ریژی كاژیک لام پاریزراوه.

لوردستان بوکوردیکسانی بوکورد

بوکوردیکسانی بوکوردیکسانی بوکوردیکسانی بوکوردیکسانی بوکوردیکسانی
 سلاویکی لورد پیرورانه
 صاحب پیران بریزه که له خواره وه ناوم نوسرا وه وه انرا مکی

بارتیم وه لو بوم ده که وتوه که بارتی وه لو پیوست ناتوانی

که که حانار زگار بیا ته وه باوه رم صه به صه رته نه هاپیر و باوریکه

له لقلاوله ناوده روی صه سوکوردیک لورد په روه رته توانی

که که کما ت بگینیت ماواتی فوی نه دین رزگاریرانه یاد او اتان

ی نه کم که له ریزی خوتانا وه رم بگرن بونه وه ی له خزی که لکلم

دوا نه لوم

کیت بو پیشه وه بهر و کورد و سناییک
 نازا دو کوردیکه ره رنجو دیکه گر تور
 دلسوز تان هاند هاند فالد
 دایشتوی به شاره تی خوار و

ئەو ەش بۆ من شانازىيە، كە ئەنامانەى لە ۱۹۶۹ ە تاكو ۱۹۷۴ ناردوويانە ەك گلىنەى چاۋ پارستوومن، لە دواى ۱۹۷۵/۳/۶ ە ەرسى شۆپشى ئەيلول، پاراستنى ئەو ئەمانەتە زۆر ئەستەم و ترسناكبوون ەموو كەس زاتى ئەو ەى نەئەكرد لاي خۆى داينى و بىپاريزىت، چونكە بەعس لەوكاتەدا خواخوای بوو، وشەيەك بىيىستى و چنگى كەوئت تا ەك دىكۆمىنتىكى بپوا پىكراوى نكۆلى و حاشا ەلئەگر، بىكاتە بىاننو بۆ ئىعدامى مرۆفى كورد بەگشتى و نەتەو ەپەرەو ەو شۆپشگىرە دلسۆزەكانى كورد.

بۆيە ەكو ەرمانى چارەسەرى سەرەتان بەدوايىدا وئلبوو، ئەو بەلگانە بەەر كەس بگىرايە كەمترىن حوكم ئىعدام و مالكاولكردنى لەدوابوو، ئەو نامانەى لامن لەناوياندا نامەى دەستنوسى شەهيدى جوانەمەرگ كاك (ئازاد مستەفا) ەيەو يەكەمجار بۆ كاژىكى ناردو ئەوسا ناوى كاك مەمەد مستەفا بوو، لەرئىگاي خىزانى كاك عومەرى برامەو ە كە خزمىان بوو، ئەهاتە لامان، جا كاكە عومەرى برام بەئىلحاحەو ەئىوت: ەبدوللا ئەو بۆچى كاك مەمەدتان ئىهمال كردو ە؟ ئەو زۆر ئىو ەى خۆش ئەوئت!! .. كاك مەمەد مستەفا (ئازاد مستەفا) سەر بە بالئى مەكتەبى سىياسى بوو، من شانازى بە پاراستنى ئەو نامانە و ئەو (مۆرانە) شەو ەكەم كە ەمانبوون و كارمان پىيان ئەكردو ئىستا لاي من ەر لەسالى ۱۹۷۲دا رەوتىكى نەتەو ەى دروستبووبوو بەسەرپەرشتى براى خۆشەويست و ەو بىرى بەو ەفام كاكە كەمال جەمال موختار، كۆمەلى قوتابى و لاوى خوينگەرم و دلسۆزى كۆكردبوو ە، ەكو

ته نزم نه ویش له ږنگای نه ته وه بیه کی دلسوز کاکه دکتور حسین محمده
 عه زیزه وه بوو ناگادار کراینه وه، نه و په یوه نندی به نئمه وه کرد، کاکه
 که مال جه مال موختار به روحیه تیکی سپورته وه نامه ی نه و ریڅخستنه ی
 به شه خسی ته سلیم کردم و هاته وه ناو کاریکه وه و هاتنی نه و هاویرانه
 بوه مایه ی نه وه ی خوینیکې نویی گهرم و گوږو ته وژمیکې تیندار
 به ریڅخستنه کان بدریت و فزله که ش بو کاک که مال جه مال موختار
 نه گهریته وه، چونکه نه و به شه خسی به رپرسی نه و کومه له بوو، بازگه ی
 ریڅخستنه که ی شاره زایانه په نگی رش تېوو، ناراسته ی
 په روه رده یه که شی، دیسپلینیکې به هیزی پیوه دیار بوو، نا له و ساته دا
 به راستی له ریڅخستنه کانماندا، جگه له و هاویرانه ی له لای کاک که مال وه
 هاتبوون، ئیدی له لای نه وانه ی پیشووی خو مانه وه هه ستم به به خاوی
 دیسپلینیکې ریڅخستن نه کرد... نه و بوچوونه م به کاک کامیل گه یاند، کاک
 کامیل په کیک بوو له وانه ی حه زی نه کرد چالاکیه کانی حزب نه کتیف کریت
 و جوله یه ک بکن، نه مه ش هه روا سانا نه بوو، چونکه نه و هه ر خوی
 نه بوو، له ولاره کاکه دکتور جه مال نه به ز و له م و لاره کاک هه ردی و کاک
 فه ریدون و ... تاد .. نه وه شمان له بیر نه چی تا ریکه و تننامه ی
 ۱۱ نازاری ۱۹۷۰ کاک فه ریدون سه رکرده یه کی دیاری کاریک بوو، من
 نه وه ناگادار نیم چوون و له بهرچی وازیه ینا، چونکه نامه ی وازیه ینانی
 نه داوه ته ده ست من، له ږنگای ریڅخستنیشه وه هیچمان پینه گه یشت! .

**پيشكه شكار: دواى ئه وهى سهر كرده يه تى كاژيك بلاوه يان
ليكرد و ئيوه كوئگره يه كتان به ست و بوونه قياده ي كاژيك
برياري ته جميدى ته نزي مى كاژيك تاندا.**

د.عبداللأ ئاگرين: ئه وه وانبيه و زانياريه كى هه له يه .. بهر له و
كوئگره يه ي ۱۹۷۲/۵/۲۵ سهر كرده يه تى كاژيك بلاوه ي پينه كرده و له و
رؤژه شدا واته: نه چالاكيه كانى حزب وه ستينراو نه حزبيش ته جميد كرا،
به لكو ئه و كوئگره يه به مه به ستى ئه كتيفكردى چالاكى كاژيك بوو.

ئهمه ش له ئه نجامى ئه وه وه هات.. من پيشنيازمكردو به كاك كاميلم
وت: ئيمه پئويسته به خو ماندا بچينه وه و گروتين بده ينه وه بهر خو مان،
ئه وه تا حكومه تى عيراقى خو ي ئاماده كرده وه، ئه يه وي ت شه پ بكا ته وه،
وه كو وتم: غه يري قياده ي بارزاني و هه نديك قياده ي پارتي، ئيدى
زؤر به ي هه ره زؤرى پارتي بيرو بو چون ساويلكانه يان هه بوو، هه روه ها
له و بپروايه دا نه بوون رژيمي به عس شه پ به كوردو شوپش ئه فروشى.
ته نانه ت له ۱۹۷۴/۳/۱۱ كاتى به عس شه پى هه لگير ساند وه، زؤر هه بوو
كاتيك ئيلتحاقيان به شوپشه وه كرد، جگه له ده ستى بيجامه و تا قمى
ته راش و خا وليه ك هيچى ديان له گه ل خو يان نه برده دهره وه، به و نيازه ي
دواى (۲۴) ئه گه ري نه وه شو ينى خو يان و رژيم مافى كورد ئه دات، ئه وانه
سهرمه ستى سهر كه وتن و وه زيفه و ده سكه وت و ئه مانه بوون، كاك
كاميليش وتى: زؤر باشه چى بكه ين؟، وتم: با كوئگره يه ك بگرين، وتى
چؤن؟. كوئگره له كى و كى پيك بيت؟ وتم: خو تان دياريان بكه ن، ئه وا

ئەندامى لىق ھەيە .. دواتر وتىم: ئەمە وەزىى ئىمە، ئەو وەزىى عىراق و
 ئەو ھى كاك دكتور جەمال نەبەزىش وەكو مونەزىرىك و تىكۆشەرىك
 ھەندى چالاكى ئەنۆىنى، يەكى لەو چالاكىانە ئەو ھەبوو نامىلكەى
 دەرئەكرد رەنگى ئەفكارو ئامانجى موھسنى پزىشكپورى ئەدایەو،
 موھسنى پزىشكپور سەرۆكى حزبى پان ئىرانستبوو، رۆژنامەى (خاك و
 خون)ى دەرئەكرد، نزىكى شای ئىران محەمەد رەزا شای پەھلەوى بوو،

ئەفكارى ئىرانى گەورەى لەكەللەدا بوو، ئەو ئەفكارانەش تەواو
 پىچەوانەى ئامانج فىكرى و كارتىك بوو.

ئەمانەھۆیت لەبەرنامەكەمانا قسە لەسەر چۆنیەتی دروستبوونی پاسۆك لە ۱۱ ی ۹ ی ۱۹۷۵ بکەین، پاش ھەرەسی شۆرشی ئەیلول و پەیوەندیەکانی ئەو پارتە و ھەلۆیستی لایەنە کوردیەکان و کیشە و مەملانیکان بەرامبەریان، ھەرەھا ئامارە بەرۆلی مامۆستا عەبدوللا ئاگرین لەناو پاسۆك و قوناغی دوای راپەرین تا ساتەوختی دروستبوونی یەكگرتن و چوون و توانەوھیان لەنیۆریزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستانداو بەگفتوگۆ و تەواوکردنی ئەو تەوەرانیە لەگەڵ بەرپز پرۆفیسۆر دکتۆر عەبدوللا ئاگرین پیکەوہ ئەبین.

پیشکەشکار: لێرەدا گەیشتینە ساتەوختی دروستبوونی سەرکردایەتیەکی کاتی دژ بە سەرکردایەتی کۆنی کارێک، بە پاساوی ھەندی رەخنە و گلەیی و کەمتەرخەمی سەرکردایەتیە کۆنەکەیی پیشوو، ئایا ھەلۆیستی جەنابتان چی بوو کاتیئە سەرکردایەتی کاتی بەیاننامەییەکیان لەسەر سەرکردایەتی ئیوہی کارێک دەرکرد؟ .

د. عەبدوللا ئاگرین: ئەو جولەو چالاکییە لەلایەن چەند گەنجیکی خۆینگەرم بەناوی ھاویری و کارێکیەوہ، سەرکردایەتی نوئی کارێکیان پی دروستکردن، چاوەروانەکراو بوو!! چونکە بیروکەو مەبەست و ئامانجی ئەو جموجول و چالاکییە بیروپا و بۆچوون و پیشنیازی خودی خۆمبووم بۆیەکەمجار بەر لەسالی (۱۹۷۲) لای کاک شیرکۆی ھەژار

دېرگانم و تاتوئيمان كرد، (ئەو) زۆر بە ھەماسەت و شەوق و تېنئىكى
 ئاگراوئىيە و ە پشتگىرى سەر ھەم راوئوچوونەكانى كردم و لە و روو ە و ە ھەر
 دووكان جولەيەكى بزئوانەشمان بۆ كرد!!! .. ئاكام و ەك خۆمان
 ئەمانوئىست كورتى ھئنا.. ئەو ە ھەقىقەتئىكە و ئئستا كاك شئركۆ لە ژياندا
 ماو ە و لە ھۆلەندەيە و بېرواناكەم ئەخلاقى سىياسى و كۆمەلايەتى و
 كوردايەتى رئگای بدات نكۆلى لئبكات.. چونكە ئە و تا ۱۱/۳/۱۹۷۴ نەك
 و ەك قوتابىەك بەلكو و ەك مورئدئىكى شەيدا گفتارو ە لۆئىستەكانى
 بە ە شقە و ە قەبولئە كرد، ئالە و دەمە و ئئستا شدا لەگەل كاك كامئل ژئير
 زۆر ئئنسئجاممان ە بوو ە و ە ە، لەم روو ە و ە قسەم لەگەل كردو ئەوئش
 قسەكانى و ە رەگرتم، وتم و ە زعى ئئمە باش نئىيە و پئوئستە ە رەكەيەك
 بكەئن و بەرە و پئشە و ە بېرۆئن، لەگەل ە موو ئە و كۆسپانەى كە ھاتنە
 بەردە ممان، سەر ە تا پئمان باشبوو لە بەر رۆشنائى لئكۆلئنە و ە يەكى
 وردى ە قلائى و ھئمن بارودۆخى سىياسى عئراق و باشوورى كوردستان و
 رافە كردنئىكى ە قلائى رەوشى ناوخۆ و ە رە و ەى رئكخستەكانى كارئك
 ە لئسە نكئئن، بە تەنزئما بچئنە و ە لە بەر رۆشنائى چەند دياردەى
 رووداوى ە قئقى ، من ئەمزانى بە پاستى جەنابى بارزانى كە ئە و نامەيەى
 دامە دەستى لە ۱۵ى ەى ۱۹۶۴د، پئشترئش سالى ۱۹۵۸ كە تە شرفى
 بۆ سلئمانى ھئنا لە مالى شئئخ لە تئفى ە فئد و ەك يەكئئتى قوتابئانى
 كوردستان بۆ خزمەتى چووئن، ئئمە چەند قوتابىەك بووئن چووئن،
 وئنەيەكى يادگارئمان لەگەلئيا گرت، تەنئا ماو ە يەكى كورت لە خزمەتئدا
 ماينە و ە، من لە و ساو ە بەرەفتارەكانى سەر سامبووم، بۆيە بە كاك

كاميلم وت: كاتيك حكومەتى بە عس شەر بە كورد ئە فرۆشیتەو، ئەوا
 بە تايبەت قیادەى بارزانى ، ئە و كاتە بارە گای بارزانیا ن پى ئە وت:
 مشوورى خویان بۆ بەرەنگار بوونەو ەى پیلانە كانی بە عس و سە دام
 خواردو ەو ئە خۆن، بۆیە با ئیمەش بە خۆماندا بچینەو ەو لە و روو ەو ەو ەك
 حزبىكى سیاسى كوردى بریارىك بدەین، بە تايبەت لە و كاتە یا براو
 ھاو بیرى بە ریزم كا كە دكتور جە مال نە بە ز بە ھۆى پە یو ەندى بە تین لە گەل
 كامەران بە درخان، لە رپى ئە و ەو ە پە یو ەندى ھە بوو لە گەل مو حسینى
 پزىشكپور ھە بوو، بە راستى ئە و نزیك بوونەو ە یە لە حزبى پان ئیرانست
 دوور بوو لە ھە لۆیستى كاژىك و پىچە وانەى ئە فكارو ئامانجمان بوو، ئە و
 نزیك بوونەو ە یە زەرەرى زۆرىشى لىئە داين، بۆیە وتم: با دیراسەى ئە و ەش
 بكەین، ئیتر قرارماندا كە كۆنگرە كە ببەستین، ديارە كە وەكو یە كە م
 كۆنگرەى تەئسیسى كاژىك وابوو، رۆژى پىنج شە مە ۱۹۷۲/۵/۲۵
 چووین لە مالى كا ك كامیل لە خوار مزگەوتى نالى لە سلیمانى، لە ژوورىكى
 بچوو كا كۆنگرە مان بەست، پىشئەو ەى كۆنگرە كە ببەستین كا ك كامیل
 بە ماو ە یە ك وتى: كى بۆ كۆنگرە كە بانگ بكەین و نوینەران كین؟ منیش
 وتم: من ئە م ھاو بیرانە پىشنىاز ئە كە م و جە نا بىشتان كى تر دەستینشان
 ئە كە ن ئە و ە بریارى خۆتانە .. لای منەو ە (كا ك محە مە د مە جید ئە سلان،
 كا ك حە مە عە لى فەرەج، كا ك فە تاح عە بدولرە زاق) ئە وانیش ئە ندامى لق
 بوون، كا ك كامیل وتى: باشە .. ئیتر دواى ئە و ە، كات و رۆژو شوینى
 كۆنگرە كە دانرا، منیش ئاگادارى ھاو بیرانى لقم كردهو ەو پىكەو ە .

عەبدوللا ناگرين

مامۇستا كاميل ژير

مامۇستا نەحمەد ھەردى

ھەممە عەلى فەرەج

فەرەج عەبدولرەزاق

مەھمەد مەجید نەسلان

مامۇستا فايەق عارف

نەندامانى كۆنگرەدى يەكەمى (كازىك)

۱۹۷۲ ۵/۲۵

شارى سلیمانى

لە سەعات (۴۳۰) رۆژى پېنچ شەممە ۱۹۷۲/۵/۲۵ لەمالى كاك كاميل ئامادە بووين، چووينە ژورەو، بېنىم سى مامۇستا و ھاوبىرى خۆشەويستى لىيە: كاك ھەردى و كاك كاميل و كاك فايق عارف، بەھەموومان ئەوانە قىيادەى كازىك و نوپنەرانى تەنيا ھوت ھاوبىر بووين، وەك چۆن لەكۆنگرەى تەئسىسى لە ۱۹۵۹/۴/۱۴ دا ھوت ھاوبىر ئامادە بوون، ئىمەش لەم كۆنگرەى يەكەمدا ھوت ھاوبىر ئامادە بووين، ئەگەرچى وەك ھەل و مەرج و پرنەسىبى كۆنگرە ئاگادار نەكرامەو، راپورتى رىكخستن پىشكەشكەم، كە دانىشتىن تېبىنم كرد، راپورتەكانى:

(ریڤکخستن، سیاسی، دارایی، په یوه نندی دهره وه، راگه یانندن بوونیان نه بوو)!! .. له ژووریکي مالى کاک کامیلدا دانیشتن و سه ره تا ماموستا گه وره و دلسنوز هاویر نه حمه د هردی: بارودوخى سیاسى باشووری کوردستان و رهوشى هه لویستی شوړش و پيشمه رگه ی به شیوازیکی جوانی زانستانه شروقه کرد.

شروقه کانی ماموستا هردی زور لوزیکیانه بوو، دواى هه ریه ک له کاک کامیل و کاک فائق بیروپایان دهریپی، منیش سه بارهت به ریڤکخستن قسم کرد، له دوایدا گه یشتینه نه نجام چند برپاریک له وانه: هاویریک بۆ لای کاک دکتور جه مال نه به ز بنیرین، تا له شیوازی نووسینه کانیا موراعاتی نیمه له باشووری کوردستان بکات و له موحسنی پزیشکپوریش نزیک نه بیته وه، چونکه نه مه زهره رمان لیته دان ، بۆ نه مه بهسته کاک کامیل ژیردیاریکرا. دووهم / گه یشتینه نه و قه ناعه ته ی که رژیمی عیراقی له ریکه و تننامه ی ۱۱ ئازار پاشگه ز نه بیته وه و شه پ به کورد نه فروشیته وه، له ۲۰۱۳/۶/۵ دا له گه ل کاک فه رهاد عه بدولحه میدو کاک فوناد سه راج له گه ل کاک کامیل باسی نه و کونگره یه م کرد (نه و) کاک کامیل ژیر که م و زور نه و کونگره یه ی ۱۹۷۲/۵/۲۵ که له مالى خویان به سترابوو له بیرویادی نه مابوو، له به رچاوی نه و دوو هاویره نه سلنه نکولی له به ستنی نه و کونگره یه کردو نه یوت: شتی وا کوا هه یه .. نه کونگره و نه هیهچ کوبوونه وه یه ک له مالى نیمه نه کراوه و له بیرم نییه؟! ، ئی کونگره که ش له مالى نه وداکرا، به لام من هه موویم به سه عات و به روژ

و مانگ و سال له یادداشته کانی خو ما نووسیومه و بلاویشی نه که مه وه .
ئینجا وتم: چۆن کاک کامیل به بیرت نایه؟، وتی: نه خیر نه ناوه روکی نه و
کۆبوونه وه و نه کۆبوونه وه که م نه نه و برپاره ی (که خۆی پیشنیازیکرد) و
وتی: ناماده بووان واته: نه و حهوت هاو بیره ئیسته به دوا نه ندای
سه رکردایه تی کاژیکن ، وتم: نه ی نه و قراره گرنگ و میژووویه ی دامان
چی بوو؟ به راستی قرار ی ناوا سیاسی بدری له میژووی سیاسی
هاوچه رخدا ده گمه نه، نه ویش نه وه بوو: (برپارماندا: نه گهر شه پ ده ست
پی بکاته وه، نه وه هه موو کارو چالاکیه کانی کاژیک هه لپه سترین، نه مه
به بی نه وه ی له گه ل قیاده ی بارزانی ره حمه تی یان قیاده ی پارته ی یان
هه رکه سی ئیتیفاقیک بکه یین و ریکه وتبیین هه موو توانایه کمان له ژیر
سایه ی فرمانی بارزانی و شوپشدا دادابنن و هه ک هاو به شیه کی
نه ته وه بیانه مان).

دەشنووسى ۋە قىسقى كۈنگىرى دوۋەسى كاژىك ئە ۱۹۷۲/۵/۲۵ داۋاي كۈنگىرى
 دامەزاندندا ئە ۱۹۵۹/۴/۱۴ كە ئەويان بە كۈنگىرى بە كەم دانە ندرىت ياخود ئەۋەي
 ۱۹۷۲/۵/۲۵ بە كەم كۈنگىرى ۋە ئەۋەي ۱۹۵۹/۴/۱۴ كۈنگىرى تەئىسىيە

دە سىقە قى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

دە سىقە قى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

كۈنگىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

تەمىرى ۋە بەرەنلا ئاگرىن

دایه نکر کردن بی کاف و آیه به ۲۴ جود

۱- پیش ۵۵۸

۲- در این ۴۵۹

۳- لایق در دستا بونی کاتیلدا

۴- نه و کتله نهی که بود

۵- با همی در دست برون هزی شوی

۶- در دست که نوزاد پارس و نوزاد ^{عنه} شوی

۷- به در برون شوی

۸- در دست باری که گوگرد

۹- نوزاد برون باری که کاتیلدا و

دیگه عثمانیان

۱۰- بیان به در برون و هانی

شانوی سیاسی

۱۱- جلالی کات ۵۶۹

۱۲- که در دست ناموان کات

۱۳- چونه در دست صابران و جود

که در دست در کات بارزانی

- ۱۰۰ - موتمن كىمى سىجىرىدا و مەنئىغان (م.ب.ب.)
- ۱۰۱ - تىزىم ۱۵۰۰۰ غىچە لى سىلەپ تى كارىدە دىكالى
- ۱۰۲ - قەيىلى كىرەتە و
- ۱۰۳ - قەيىلى كىرەتە و
- ۱۰۴ - دەرىس تەۋەتە
- ۱۰۵ - دىكارىس تەۋەتە
- ۱۰۶ - باس ۱۵۰۰۰ دىرەن رىستەم مەۋە
- ۱۰۷ - كەرىم مەنئىغان تەۋەتە مەۋە
- ۱۰۸ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۰۹ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۰ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۱ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۲ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۳ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۴ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۵ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۶ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۷ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۸ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۱۹ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە
- ۱۲۰ - دىرەن تەۋەتە مەۋە دىرەن تەۋەتە مەۋە

ئەۋەسى دىكۆمىنتەۋى كۆنگەرى يەكەمى (كازىك) ئە ۱۹۷۲. ۵/۲۵ دا
 وردەكارىيەكانى ناۋ كۆنگەرى تىيا تۆماركراۋەۋە درىژدى ۵۵ يە

ئېمە لەكاتىكىدا رېكخستنى بەھىزو فراوانمان ھەبوو، خەلگى پېشمەرگەى دلسۆزو ئازاو گوپرالى باشو زۆرمان لە ھىزى خەبات و ھىزى رزگارى و زمناکو و شوپنەکانى تریش ھەبوو، تەنزىمىكى پتەو فراونیشمان لەناو شارو شاروچكەکاندا ھەبوو، بەپىي ئەو بېيارە ھەموو توانای ماددى و مەعنەوى و راگەيانندن و فیکرى خۆمان خستە ژیر دەستى سەرکردایەتى شۆپشەو، لە کۆنگرەگەدا، ئەمە بېيارى قیادەبوو (سا ھەر کەس بە ھەر مەبەستىك، چۆنى بۆ ئەچیت و لىكىئەداتەو و رافەى بۆ دائەنیت) ئازادە، بە: (دانىشتن، یاخود کۆر یان کۆبوونەو وە یان سیمینار یاخود کۆنگرەى دائەنیت یان نا.. یاخود ئەسلەن نكۆلى لەو کۆنگرەيەو بېيارەکانى ئەكات، یان لەبېرى چۆتەو و لەیادى نەماو، ئەو ئازادە، بەلام ئەو پېچەوانەى واقیع و ھەقیقەت و مېژوویشە، بەلگەى زیندووى تۆمار کراو راستى بەستنى ئەو کۆنگرەيەو بېيارەکانى ئەسلەمىتن.

بەدلىیایى و بى دوودلى ئەلیم: لەو کۆنگرەيەدا خودى ھاوبېرى دلسۆز
کاکە کامیل ژیر (گەر ئەمەشى لەبېرمايى) ئەو پېشنىازەى کرد: ئەم
ھەوت ھاوبېرە ئەندامى سەرکردایەتى کارىکن.

ئاوا ئەو ھەوت ھاوبېرە شەرعیەتى قیادەى کارىکیان وەرگرت، پاشان بېيارەکانى کۆنگرەمان جگە لەئاشکراکردنى ناوى قیادەى نووى

کازیک، بەرێکخستن گەیانە بەوێ: کاتیک رژیمی بەعسی شەر بە کوردو بارزانی و شۆرش ئەفرۆشیتەوێ هەر هاوپیڕیک ئازادە روو و چ بنکە یەکی شۆرش ئەپوات، کوێ هەلە بژیڕی بەرەو ئەوێ بپروا، هەبوو لە ناو شاراً مایەوێ.

شەهید ماموستا حەمە سالیح شەرەج

شەهید ماموستا عیززەت رەشید

دوو هاوپیڕ و ئەندامی (کازیک) سالی ١٩٧٤ لە لایەن رژیمی بەعسەوێ ئیعدام کران

بە داخەوێ لەوانە هاوپیڕی شەهید ماموستا حەمە سالیح فەرەج حکومەت ئیعدامی کرد، هەرەوێ هاوپیڕی تیکۆشەری ناو ریزەکانی کازیک شەهید ماموستا (عیززەت رەشید) بەعسی دڕندە گرتی و ئیعدامی کرد.

رینمایمان دەرکرد هاوپیڕان بچن لە گەڵ شۆرشدا کار بکەن لە ژێر قیادە ی بارزانی دابن، ئا ئەمە بە هەلوێستیکێ گەورە ی ئەتەوێ نیشتیمانپەرەری بێ ئەندازە ئەژمێردی کە پارتیکێ ئەتەوێ پەرە بێ بەرانبەر بێ هیچ دەسکەوتیک، هەموو توانایەکی بە بەرانبەر بەخشیت، دەنا ئیستا لایەنیک یاخود دوو کەس و لەتیک بیانەوێت بێنە

ناو حكومت يان په پله مانه وه نه لټين: چ ده سكوت و مهنسب و پاره و پوټ و وه زاره تيكمان نه دهنی؟، خه لك تاوايه .. به لام نيمه ی كاژيك نه و هموو توانای ته نزيمه مان خسته ژير سرگردايه تی شه خسی بارزانی مسته فاو شوپشه وه به بی هیچ ده سكه وتيك، به و مه به سته ی هاوبه شيه کی نه ته وه بيانه له شوپشدا بکين.

پيشكه شكار : باشه كاك نازاد و شيركووی هه ژار بوچی به مه نيگه ران بوون؟ .

د. عه بدوللا ناگرين: عه قلی شيركووی هه ژار له سهر شه پوئی وهمی تو قاندين و تيرور مه له ی نه کرد، كه سيکی دووقای ناو دووتویي (سادى و ماسوشتى) بوو!! .. کاتى خو ی زور هه ولم له گه ليدا، له و وه همه چلکن و خه يال بلاوو ناسه رده مانه نامروقانه يه وازبه ينين، ته قه لام له گه ل دا نارامى بکه مه وه و ده روونى خاو بکه مه وه، وه ك مروقيکی ناسايى بژى و سياسهت و حزبايه تی بکات، سه ره تا به نه رمى خوساو قه ناعه تی نه کرد، كه چى دواى نه يته توانى خو ی له و ماکی ژهر وه شاندينه رزگار بکا، فکړه ی جه هه ننه می و نه هریمه نانه ی هه بوو، به نموونه نه يوت: با کوپى فلانه سه رکرده بفرينين دواتر فديه ی ليوه رگرين، ناماژه ی به وه نه داو نه يوت: نه وه تا فه له ستينيه کانيش نه مه نه کهن ، لای من نه مانه ی باس نه کرد.

ههتا ئه و كاتهى من له بهغا بووم، باره گايه كى باالى مه كته بى سياسى له شارع نه هربوو كه نووسينگه ي محاماتى كاك كه مال محيه دين بوو، قياده ي باالى (م.س) هاتوچوى ئه و ئيان ئه كردو شيركوش به و سفه ته ي سه ر به وباله يه و له رقى باوكى هاتوچوى ئه و ئى ئه كرد ئه يوت: كاك عه بدوللا باده ستىكيان لي بوه شينين، ئه موت: كاكه ئه و توند و تيزيانه نه فيكرو نه ئامانچ و نه كارى ئيمه ... ئيمه ئه و كارانه ناكه ين، ئيمه ئه مانه و ئى گه شه يه كى پوزه تيفانه و مروثانه به ئه فكاره كه ي خو مان بده ين، له بهر چاوى كورد به رگيكي جوانى نه ته وه يى پي بپوشين و به ئامانجى بگه يه نين.

له و كاته، سالى ١٩٦٤ بۆ يه كه مجار كاك شيركوى هه ژارم بينى، تاكو ١٩٧٤/٣/١١ له ئاست و له به رده ممددا هينده مه وازع خو ئى ئه نوان بوچوون و ليكدانه وه و بيروپاكانى به سه رسورمانه وه ئه سه لمان، به ده گمهن موريدى ئه و تو هه لكه ويك، ئه وا موتيع و عاشقى شيخه كه ي بى، ئانه و هه لويس ته ي وا ي كرد من متمانه يه كى بى سنوورم پي بي ت! ... به راستى هاتنه پيشه وه ي له كار يكد او ئه و هه موو هاو بيرانه ي ناسى، به تايبته، ئه وان ه ي له ري كخستنى كار يكد خه باتيان ئه كرد. خه تابار من بووم!! چونكه ئه و لاي من ته نزي م بوو.

(ئه و) به جو ريك خو ئى هينابوو ه پيشى، ته نانه ت هه ندى جار له سليمانى بۆ مالم ان ئه هات، ئه و وه خته من له مالى باوكمدا بووم، شه و درهنگ ئه هاته وه، نازانم له كو ئى بوو، به پيالوى قوراويه وه ئه هاته وه،

دايكم لە بەر خاترى من بەو تەمەنەو، ئەچوو پىلاوئەكەى بۆ ئەشووشت.
جاريكيان لەمالي خۆمان هەلساين هاتىنە دەرەو، ئەو پىردايە
پىلاوئەكەم بۆى دانام، زۆرم پىناخۆشبوو، تووشى شۆك بووم وتم: كاكە
شیركۆ ئەو چىئەكەى؟، وتم: قەيناكە من لەحزبا بەرپىرسى تۆم و
لەحزبىكداين، بەلام ئىمە هەموو هاوپیرى يەكين، نابى خەلك فيرى ئەو
بەكين پىلاو دابنن، خۆ ئەمە پەيوەندى نىوان ئاغا و تۆكەرايەتى نىيە
كە ئەمەى كرد خورپەيەكى ترسناك شىخەى لەهەناوم هەلسان!! كاك
شیركۆ ئەمەى بۆ كرد؟ ئەم جۆرە رەفتارە نادروستانە لەرىكخستنى
حزبايەتيدا و لە پەروەردەو گۆشكردنى ئىمەى نەتەوئەى ناوئەشیتەو،
خۆ ئىمە بەرۆحیەتى تۆكەر و ئاغا پەروەردە نەكراوين.

بۆ ئەو هەلوئىستەى كاك شیركۆى هەژار، من زۆر سەرزەنشتم كرد و
داواملىكرد بەهیچ جۆرىك شتى وا لەگەل كەسدا دووپاتنەكاتەو.

ئا ئەو رەفتارە سووك و هەرزان بەهايه، منى لەدەریای گوماندا نغروق
كرد.. بەوئەى مرقۆئىك بەتایبەت ئەوئەى لەهەرزەيى تەمەنیدا بى پەنا بۆ
هەلوئىستى ئاوا كە چرفتار بەریت.. ئەشیت كارى قیزەونى نالەبارو
ناشرینتر، لەگەل رىكخستن و هاوپییرهكانیدا ئەنجام بدات.

بەلام (پاش باران كەپەنك) كۆمەلئى ئەسراپم لا باس كردبوو، بە
نمونه ئەموت: ئەو كوردىكى باشە، ئەو سەر بەئىمەيه، ئەویش
تاقیبى ئەوئەى ئەكرد قیادە كئیه و ئەوانەى تەنزیم كئین؟ ئەو پرسىیارە
زۆرە گومانناویانەى سەبارەت كاژىك ئەكرد، پرسىيارى تەم و مژاویى لا

دروستنه کردم، منیش دلپاکانه باسی میژووی کاژیک و پارتی گه ل و
 یه کیتی (قوتابیان و لاوانی) نه ته وه یی کوردم بۆ نه کرد، نه مه له مانگی
 ۳ی ۱۹۷۴ بوو، خه لک رووی له ده ره وه نه کرد، نه وساته نیوان شوپش و
 حکومه ت له نه گهر و نه گهری ریکه وتن و شه پردابوو، من کومه لئی نه پینی
 ریکه خسته کانی کاژیکم لا باسکرد، به لام دواي ده رکه وت نیبه تی پاک
 نه بووه، نه و بپوه فا ده رچوو، من له و متمانه یه ی به وم هه بوو
 به هه له داچوو بووم، که کومه لئی شتم دایه، دواي له لای زۆر هاو پیری دلسۆز
 و ریکه خسته کانمان خۆی کرده پالوان و نه و نه مانه ته حیزبیانه و نه و
 نه پینی و زانیارانیه ی من پیموتبوو، دژی سه رکردایه تی کاژیک و شه خسی
 خودی من به کارهینا، له ریکای هاو پیرانه وه هه موو قسه و هه لویسته کانیم
 پیگه یشته وه و کومه لئی بوختانی هه لبه ستبوو، چونکه که من چوومه ناو
 شوپشه وه ، به کسه ر رووم له به شسی راگه یاندن کرد و نه وساته شه هید
 دارای توفیقه فهندی ئاغا فه تحووللا نه مینداری گشتی روشنبیری و لاوان
 بوو.. شاعیری جوانه مهرگ و به هره دار کاک جه لالی میرزا که ریم بردمیه
 لای و به (نووسه ر- محرر) له ئیستگه ی کوردی دهنگی کوردستانی عیراق
 دانرام.

دواي له ریکا و به هۆی روشنبیر و دیپلوماتکاری به توانای کورد،
 دکتۆر جه مال جه لال به شه خسی بردمیه په یمانگای کادیران (خولی
 شه شه م).. نه مه وه ک خۆم عه بدوللا نه ک وه ک کاژیکیه ک، چونکه هه ندی
 که س به مه به ست یاخود به به رنامه بۆ چاو راو نه یانوت عه بدوللا چوووه

بووه به مامۆستا له مهعهدهی کادیران، به رانبهر ئهوهی ههچی نهینی و مومتهلهکات و نامه و دیکۆمینهکانی کارێک ههیه تهسلیمی پاراستنی کردووه! ... راستهوتویانه، بهری رۆژ به بیژینگ ناگیریت!!! .. ئهوه تا حهقیقهت هه ر ده رکهوت.

پێشکهشکار: ئهوانیش گلهیی ئهوهیان ههبووه تو زۆر له پارتییهوه نزیک بووی، ههتا قسه لهسه ر ئهوه ههیه که عهبدوڵلا ئاگرین ریکخستنهکانی کارێکی به کارهیناوه بو پاراستن؟!، ئه مه چیه؟.

د. عهبدوڵلا ئاگرین: سه رتاپای ئه و قسانه هه لبه ستر او و بوختانیکی دپکاویه، بوختانیکی زۆر زۆر روونه. چونکه من به شانازییه وه عهزت ئه کهم، ئه وه ئیستا منن ئه و راستیه ئه سه لمینم هه موو ئه و نهینی و نامه و مۆرو مومته له کاتانهی لامبوون له سالی ۱۹۶۹ هه وه، وه ک بیلبیله ی چاوم لام پاریزراون و له به رده ستمدان و لام ماونه ته وه، خو ئه گه ر ته سلیمی که سیك یا خود لایه نیکم بکردایه ئه بوایه ئه مانه ئیستا لامن (که هه ر هه موو مومته له کاتی کارێکه) ته سلیم بکردایه، خو ئیستا ده زگای پاراستن ماوه و شایه تی راستی قسه م ئه دن، من ئیستا ئه وه ئه زانم با عه رزی ئیوه ش بکه م، ئه وه ی وه ک شه خسی بیستوو مه ده زگای پاراستن له و رۆژه ی که دروست بووه تا ئه مپۆ هه موو شته کانی پاراستوو، ته نانه ت ئه و ده نگانه ی له سالی (۱۹۷۴-۱۹۷۵) له رادیوی دهنگی کوردستانی عیراق په خشیبوون هه موویان پاراستوو.

جا له وکاته ی (رۆژی سێشه ممه ۱۲/۳/۱۹۷۴) چوومه ناو شوپش و بووم به پێشمه رگه .. دواتر ههستم کرد له لایه ن هه ندیک هاو بیرانی ریکهستنی کاریکه وه جو له یه کی نا ئاسایی و ناسروشتی ئه کریت، چونکه دوا ی رۆژی دووشه ممه ۱۱/۳/۱۹۷۴ کاک شیرکۆی هه ژار لی دووره په ریز بوو، ئیتر دوا ی ئه وه ی چوومه شاخیش کاک شیرکۆی هه ژار نه هات به لاما و په یوه ندی له گه ل من پچرا.

دوا یی بیستمانه وه پێچه وانه ی بریاره میژووی و نه ته وه بیانه که ی سه رکردایه تی کاریک، ئه یانه وی هه ندی حه ره که پێچه وانه بکه ن ته نانه ت به عه قلیه تیکی تیرۆزمیه وه ده ست له هاو بیرانی قیاده ی کاریکیش بوه شینن، له یادداشته کانی کاکه مه م بۆتانیدا ئه م هه قیقه ته تۆمارکراوه و ئه لئ: کاک شیرکۆ بیکه س پتی راگه یاندم و وتی: با فریای کاک هه ردی بکه وین له وانیه شتیکی خراپی به رانه ر بکری.

ئیمه پێشتر ئه مانزانی، ئه وان پلانیان وا دانا بوو، بێن من که له وکاته دا له گوندی زینۆلی شیخ مامۆستا و به رپۆه به ری کارگیری خولی شه شه می په یمانگای کادیرانبووم، کاک شیرکۆی هه ژار و کاک فه ره اد عه بدولقادر به ناوی گفتوگۆوه له گونده که دوورمخه نه وه و به بی ده نگی به چه قۆ بمکوژن!! دوا ییش به یانیکی به رگریم له سه ر بلاویکه نه وه و بلین: وه لا پاراستن کوشتوویه تی.

ههروهه له بابه كراواى نزيك ده ربه ندى رايات و ئازادى ته قه
 له جيپه كهى كاك محمه د عه زيز (خاله حه مه) بكه ن و بليين: باره گاي
 بارزگاني خويان نه مه يان كر دووه، خاله حه مه خوي نه فه رمووي: مام
 هه ژاري مه زن و ره حمه تي ته شريفى هينايه لام، داواى ليكردم كه
 ده مانچه يه ك بو كورپه كهى بده مي، منيش ماوه يه ك نه و ده مانچه يه م بو
 وه رگرت و ته سليم به مام هه ژارم كرد، كه چى داويي پيم گه يه نرايه وه كه
 شيركووى كورپى ويستوييه تي به و ده مانچه يه بمكوژي، كاكه مه م بو تانيش
 نه فه رمووي: له سه ر قسه ي كاك شيركوو بيكه س ماموستا نه حمه دي
 هه رديمان هينابووه مالى خالم (عومه ر ده بابه)، پيلانى تيروركردى
 ماموستا هه ردى به مشيوه يه بووه. گوايا به قسه له مالى كاك عومه ر
 ده بابه بيهيننه ده ره وه و سه رينيك بخره نه سه ر ده مي و بيخنكيين، كاكه
 مه م له موزه كه راته كهى نه لي: (چوومه مالى خالم و وتم: ماموستا هه ردى
 هه رپه شه ي مردنى له سه ره، نه ويش وتى: كي نه تواني نه وه بكات با بيت
 بو مالى نيمه)، هه ر كاكه مه م نه فه رمووي: (من شه وانه حه راسه تي كاك
 هه رديم نه گرت)، جا نه مه وايكرد نيمه ش به خو مانا بچينه وه.

هاوبير كاكه كاميل ژيريش له ٢٠١٣/٦/٥ به ئاماده ي كاكه فه رهاد
 عه بدولحه ميدو كاكه فواد سه راج له مالى خويان له شارى سليمانى
 فه رمووي: شيركووى هه ژار هه ولي كوشتنى منيشى داوه، له سليمانى
 شه و هه بووه دره نگانى و له ناوه ختا خوي نه كرد به مالا، به لام دياره
 به هوى ئاماده گيى خو مه وه، نه و ده رفه ته ي بو هه لنه كه وتووه.

پيشكه شكار: باشه.. له دواى دهستپيكرده وهى شهر له ۱۹۷۴دا نيوه نه چن بو شاخ و نه دامانى سهركرديه تى كاژيك ههريه كه و نه چن بو شويئيك، له و ده مه يا كاك نه حمه د سه لام و كاك فه رهاد عه بدولقادر ههريه كه يان به بيانوو به كه واز له كاژيك نه هينن، نه وان بو نه وه يان كرد؟.

د. عه بدوللا ناگرين: ئيمه وهك قيادهى كاژيك تاكو ۱۹۷۴/۳/۱۱ داواكارى له و جوړه ي هاو بيري خو شه ويست ماموستا نه حمه د سه لام و كاك فه رهاد عه بدولقادرمان پينه گه يشتووه، سا نازانم له دواى نه وه وه، وازيان له و تا قمه هينابى.. نه وهى من ناگادارى بم كاك نه حمه د سه لام وازى نه هينا بوو، به لام نه وان نه و حه ره كه پيچه وان هيه ي كاژيك يان پيخوش بوو، پر و پاگه نده يان نه كرد به وهى. كاژيك ته نزيم و كار و چالاكى خوى ته جميد كردووه و نه مه سه فقه به كه له گال مه لا مسته فادا نالوگو پريان بو پاره و مه نسه ب پيكر دووه.

پيشتر ناماژم پيكر دووه و به به لگه ناراستى نه و بو چوونه م سه لماندووه نه مه نه سل و نه ساسى نه بوو و نييه من به دريژايى نه و ماوه دووره ي له شاخ ناو شوړشدا پيشمه رگه بووم، بارزاني ره حمه تى و جوانه مه رگ كاك ئيدريس و كاك مه سعودم نه بينيوه، نه به قسه نه به نووسين نه به هيچ شيوه يهك، كاك كاميليش هه ر هه مان شت، ئينجا نه و تا قمه وتيان: ئيمه ناوچه يه كى تاييه ت و سه ربه خو بو پيشمه رگه و كاروچالاكى كاژيك ديارى نه كه ين، قيادهى كاژيك له ۱۹۷۲/۵/۲۵دا

به پيچه وانەى ئەو بۆچوونە ھەرزە سياسيانەى ئەوان: بېريارى ۋە ھەرگرتنى ھەلۆيستیكى دلسۆزانە و نەتە ۋە پەرەرانە ماندا، توانا كانمان بە شۆپش بېخشن، چونكە ئەگەر ھەلۆيستیكى نيگە تيفانەى لە ۋ جۆرە مان ۋە ھەرگرتبايە كار و چالاكيان ئەنجاميداىە، ئەبو ئیستیدامان لەگەل قيادەى بارزانى نەمرو شۆپشدا بگردايە، بەتايبەتى ئەو جەماعەتەى پاراستن، ئەو ھەش بيانوویەك بوو بۆ ھەلگيرسانی شەپى ناوخۆى كوردستان.. باشە ھەلگيرسانی شەپو پيكدادان لە ناوخۆى كورد و شۆپشدا لە قازانجى شۆپش و ميللەتەكە ماندا بوو؟ كە پيشمەرگە بچن بەگژ پيشمەرگە يا و شەپ بگەن؟

ئەوسا گەر خوانە خواستە كارى وارووييداىە، بەدلتيايە ۋە مەسیرمان ھەر ئەو ھەبوو يان بچووبايە پال بەعس يان ئيران، كە ئەو ھەش ھەلۆيستیكى خيانەتكارىانە ئەبوو، بۆيە ئیمە ئەو بېريارە ميژوویە ماندا. بەلام ئەوان بژارەى نەخوازراويان ھەبوو، بۆ ئەو مەبەستە كۆمەلتيكيان دروستكرد ۋەك ئیستا بى لە يادە (شەھید مامۆستا شەریف مەلولود) ئەندامیكى پيشكەتووی چالاك و دلسۆزمان بوو، پەيوەندى راستەخۆ بەمنە ۋە ھەبوو، قسە و بۆچوون و ھەلۆيستی ئەو شەھیدە جوانە مەرگەى كورد جىي تەواوى بېرواومتانەم بوو، سەرساغ، راستگۆ، بى فرت و فيل.

لە قەسرى سەلامى نزيك چۆمان پيپراگە ياندم، وتى: خۆم بېستوومەتە ۋە بەكردە ۋە ناگادارم لە پينجويين ھەرەكەيەك ھەيە،

ويستويانه تۆ بكوژن، به ناوي مناقشه وه له مهعهدي كاديран له زينۆي
شيخي دوورتخه نه وه و به چه قو سه رتبيرنو بتكوژن ته نانهت: شيركۆي
هه ژارو فه رهاد عه بدولقادر بۆ ماوه ي هه فته يه ك، به هه سان چه قۆكه يان
تيز كردوه و شيركۆ وتويه: به يه ك زه ربه خپي نه كه ين!! .

هه لويستي جواميرانه ي تيكۆشه ري دلسوۆي نه ته وه يي و سه ركرده و
پيشمه رگه ي نازا، شه هيد كاكه فه تاح ناغاي حه مه نه مين ناغاي زي نه و
ده نگويه نه بيستى، هه لويستىكي يه كجار جواميرانه ي نه بي، من هه رگيزو
تاماوهم له ياد ناكم، نه و قاره مانه جگه رسوۆيكي ده گمهن و بي نه ندازه م

بوو.

شه هيد فه تاح ناغاي حه مه نه مين ناغاي (زي)

شایانی ئاماژەبە لەخیلالی ۱۹۷۴/۳/۱۱ تاكو ۱۹۷۵/۳/۲۰ لەناو
 شۆرپشدا بەخزمەتی نەگەیشتمو مەخابن بە دیداری شاد نەبووم، ئەو
 شەهیدە قارەمانە، سەرکردەبەکی شۆرشگێرو فیکری پاک بوو، مەرفیاتی
 مەزنو بەوفا بوو، خواوەنی بەهای ئەخلاقى نمونەبى بوو، لامن
 ئەیفەرموو کە ئیلتیزامى لەگەڵ مرحوم جەنابى مەلا مستەفايا هەبە،
 ئەبوت: من مولزەمم لەگەڵ جەنابى بارزانیدا، بۆ خۆم خواوەنى ئەفکاری
 کارێکم و لەگەڵتانم، بە دڵ پشتمگىشتان ئەکەم و خزمەتیشتان ئەکەم...
 خانەوادە تیکۆشەرو قوربانیدەر و کورد پەرورەکەیان ئاگادارن، من
 لەسالى ۱۹۶۸ هەو پەيوەندیم بەهاوپیى بلیمەت و دلسۆز شەهید کاکە
 فەتاحەو هەبوو، ناو بەناو ئەچووم بۆ گوندەکەیان (گوندی زى) لە
 ئەودىو چوارتاوہ سەردانیم ئەکرد هەر دوو مانگ جارێک لەچوارتاوہ
 بەپى ئەرۆیشتم لە گوندی زى بەیەکنەگەیشتم، ئەو جەماعەتە ئەیانزانى
 کاکە فەتاح مەرفیاتی نەتەوہیبەو ئەفکار کارێکیە، ویستبوویان
 ئیستغلالى بکەن، لەوکاتەى شىرکۆى هەژارو فەرهاد عەبدولقادر، نیازیان
 تیرۆرى من بوو، هەرەها بۆ هەلۆەشانندنەوہى کارێک دەست
 لەسەرکردایەتى بوەشیننو ئیمەو مانان تیرۆرکەن، پێشمەرگەى دلسۆزى
 کورد کاکە فەتاح بانگى کردبوون، پى و تىوون: (یەک دلسۆپ خوین
 لەلوتى کاک عەبدوللا بىت یەک بتل خوینتان لى دەرنەهینم کارى
 وامنالانە نەکەن) ئا ئەو خەسلەتى مەزنو وەفای مەرفى نەتەوہیبە،
 ئینجا دواى ئەوہى ئەمە سەرى نەگرت ئەو جەماعە بەیانیکیان دەرکرد،

له به یانه که یا به ناوی ئینقلابی دووه می کارژیکه وه، به خه یالی بلای خویان (۱۱) هاو بییری سه رکردایه تیان گسک لیداو، به تایبته شیرکۆی هه ژار زۆر ناهه قانه و بی ویزدانانه دهستی له سه ر من داگرتبوو، ئه م عه بدوللایه ی تا دویتنی چۆن وه ک مورید سه بییری شیخه ی ئه کات، ئه ویش ئاواته ته ماشای ئه کردم، که چی له و به یانه دا به مووی ناوماست ناو زه ده ی کردبووم و کۆبه په رست و بی ره وشت داینا بووین، دیاره ره وشت و به های به رزو پیروزی لای کاک شیرکۆی هه ژار ئه وه یه: که باوک و دایکی پیه ئه سه نگیته له کتیبی (هه ژارو مروّف و ده ور به ری) له به شی یه که مداو له دوو به شه که یدا، سالی (۲۰۰۸ زایینی - ۲۶۲۰ کوردی) بلای کردۆته وه زۆر بی ویزدانانه له و سونبوله نه ته وه بی و شاعیره هه لکه وتووه و خاوه ن فره نگی زمانه (هه ژار موکریانی) باوکی ئه دویت، بو ناو زپاندن و سووکایه تی پیکردن: نه ک تیرو ته شه ر، به لگو بوختانی ئه وتۆی بو هه ئه به ستیت، مروّف قیزی لینه کاته وه .. که چی بو به رژه وه ندی خۆی ناز ناوی هه ژاری باوکی، بو خۆی هه لپژاردوو !! .

باشه مروّفیک .. ئه و هه موو قسه ناشریف و پۆخلانه به بابی بلیت .. ئیدی چاوه پروانی چی بو که سانیک لیده کریت، خوشینه ویت یاخود مملانی له گه لدا هه بیته و به مونا فیزی خۆی دابنیت !!

ئهمه ش ئه و به یانه ناجوامیرانه یه یه، که قسه ی زۆر زۆر ناهه قی و ره ق و ناخۆشی تیا به، ئه لی: (گسکمان لیدان، ئه و مووه مان له ناو ماستا ده رهینا گویا ئیمه پاراستن بووین و له ناو کارژیکدا له لایه ن

بارزانیه وه چاندراوین!! گوايه ئيمه له گه ل کازیکدا راستگۆنه بووین!! ..
 دیاره ئه و سه ر راسته، له بهر رۆشنایی هه موو شروقه یه کی سیاسیی ئه و
 به یانه، ناپاکیه ک بوو کرا، چونکه تا ئه و ده ممه سه کردایه تی کازیک
 له لایه ن ده زگا داپلۆسیته رو تۆقینه رو سیخوریه کانی حکومه تی: (عیراق،
 ئیران، تورکیا سوریا) ه وه، به تایبته حزبی به عسی ره گه زبه رست
 ئاشکرا نه بوو، ته نیا به گۆمان ئه م یاخود ئه و یان به کازیک تۆمه تبار
 ئه کرد، زانیاری ناو ئه و به یانه، بووه به لگه یه ک به ده ست ده زگا
 سیخوری و داپلۆسیته ره کانی داگیرکه رانی کوردستان و دوژمنانی ئازادی و
 سه ربه خۆی کوردستان، ئه مه ش بو ئه وه ی جه زده به به وانه بگه یینن
 رییازی کوردایه تی په یره و ئه کهن و ئامانجیان دامه زانندی ده ولته تی
 سه ربه خۆی کوردستانه .

(له و ساته ناخۆش و نه خوازاوه ی کاک شیری کۆی هه ژار و یه ک
 دوانیکی دی له ۱۹۷۵/۱۱/۲۵ د، به ناوی سه رکردایه تی کازیک به یانیک
 ناو زپاوی لیواولتو له بوختان و تۆمه تباران کردن بلاو کرده وه . بۆچوونی
 ناپه واه و هه لۆیستی ناشارستانیا نه یان، به رانبه ر سه رکردایه تی کازیک
 به گشتی و به رانبه ر خودی من به تایبته نواند . ئیدی له وساو ه تا
 نووسینی ئه م کتیه راشکاوانه و به زمانیکی لۆژیکی مه قبول سه رکۆنه ی
 ئه و که چرفتارییه ی کاک شیری کۆی هه ژارم کردوه .. ئه و له و ساته ی
 ۱۹۷۵/۳/۱۹ گه رپاوه ته وه عیراق تا ئه م نووسینه به هیه شپوه یه ک
 نه گه تیفانه باسی منی نه کردوه، "ئه و" دوو جار ویستویه تی من ببینی:

جاریک به تهنیا و جاریک له سالی ۱۹۷۹د، کاتیڅ له سه ماوه نه فیکر اېووم، له گه ل کاک فه رهاد عه بدولحه مید هاتن و من هه ردوو دیداره که م ره تکرده وه: پیموایه: دواى نه م نووسینه م هه ر ره فتاریکی پیچه وانهی دهرخستنی نه م راستیانه ی هه بیټ، نه وا ناکامی هه لچوونی جامی تووره یی و گزځی دهماری کین و ئینتیقامی کویرانه یه و ره هندی وه همی و بنچینه یه کی پوچه له و جی بړوا و متمانه نییه).

پيشكه شكار: جگه له گومانه كانيان، نازاد مستهفا ئەلى كاژيك
هەر به مردوويى لەدايك بوو، ئەلى يەك وەسايقه و يەك
ديكۆمىنتى لاي خۆى نەبووه، هەرگيز كۆنگره و كۆنفرانسيكى
نەبەستوو، هيج ئۆرگان و بلاوكراوه و ناميلكه يەكى نەبووه، ئايا
ئەو رەخنانەى نازاد مستهفا بى ھۆكارن؟، ئەلى يەك كاديىرى
سەركرديايتى كاژيك نەگيراوه و كەسيكيان لە سەر نەتەوھيى
بوون و كاژيك بوون زلله يەكيان ئى نەدراوه؟.

د. عەبدووللا ئاگرين: من نازانم و ئاگاشم لىي نىيە شەھيدى
جوانەمەرگ كاكە نازاد مستهفا چۆن و لەكوئى ئەو بۆچوون و بىرو
رايانەى دەرپرپووه و بلاوكردۆتەو.

ئەگەر (ئەو) بۆ چوونانەشى وتبىت، لەو روانگە يەوھيە (ئەو)
لەسەرەتاوھ واتە لەسالى ۱۹۶۱ھ وە ئاگاي لەديوى ناوھو و نھيى و
ھەموو چالاكيبەكانى ريكخستەكانى: يەكيتى (قوتابى و لاوان) نەتەوھيى
كوردو پارتى گەلى كوردو كاژيك نەبوو. (ئەوھەش خەوش نىيە وتيزىكى
ئاساييە) من بەتەشەر نايليم.

كاكە نازادى شەھيدى جوانەمەرگ بەر لەريكە وتننامەى (۱۱)ى نازارى
۱۹۷۰ى نيوان شۆپشى كوردستان بەرابەرايەتى بارزانى مستهفا، لەگەل
حكومەتى عىراق، لەرپنگاي كاكە عومەرى برامەوھ بۆ يەكەمجار
پەيوەندى بەمنەوھ كردو ھاتە پيشى.

یەكەم نامەى داواكارى ئىنتىماى بۆ ناو كاژىك لە ۱۹۷۱/۱۰/۳۱ ناردو تائىستاش لای من پارىزراوه و لىره شدا بلاوى ئەكە مەوه، ئەو ئاگای لەكۆنگره كەمان نەبوو كە لە ۱۹۷۲/۵/۲۵ دا بەستومانە، ئەم نووسىنە بۆ (رەدەل و بەدەل) و ولامدانەوهى رایەكانى شەهیدى جوانە مەرگ كاكە ئازادو هیچ كەسىكى دى نییه، بەقەدەر ئەوهى: بەقەدەر ئەوهى ئەمەوئیت: هەقیقەت دەربخريت.. دواى ئەوهى لە ۱۹۵۹/۴/۱۴ دا كۆنگرهى دامەزراندنى كاژىك بەسترا، كاژىك درىژەى بەخەباتى داوه و لەكاتى (۴،۳۰) ی عەسرى رۆژى پىنجشەممە ۱۹۷۲/۵/۲۵ یەكەم كۆنگرهى خۆى گرىداوه و پىشتەر لەم نووسىنەدا، بەوردى ئاماژەى پىكراوه.

كاژىك لەرىگای: رىكخراوى یەكئىتى لاوانى نەتەوهى كوردو قوتابیانى نەتەوهى كوردو رۆژنامە و ئۆرگانى (چراى كوردستان و رابەر) پارتى گەلى دەرنەكردو دەیان نامىلكەشمان هەبوو لەوانە: (هەقیقەتى كاژىك، نىوان كاژىك و بارزانى.. تاد..).

سەبارەت بەوهى: یەك كادىرى سەرکردایەتى كاژىك نەگىراوه و لەسەر نەتەوهى بوون و كاژىك بوون، زلله یەكیان لىنە دراوه.. لەگەل رىزى بى پايانما بۆ ئەو شەهیدە، سەر بەرزو موقەدەسە، ئەو بریارە پەلەو بى ئاگای بالى بەسەردا شۆر كۆتەوه.. دەنا ناوهندى بریارو دەستەلاتدارى سەرکردایەتى كاژىك هەموو زانىارىیەكانى لایە.. بەنمونه: دلسۆزو سەرکردەیهكى كاژىك پىشمەرگەى لەخۆبوردى شۆرشى ئەیلول، مامۆستا فەرەیدون عەلى ئەمىن لەسالى (۱۹۶۱-۱۹۶۲) لەلایەن رژیمنى عەبدولكەریم قاسمەوه گىراو رەوانەى بەندیخانەى سەراى بەغدا كراو

دواتر که نازادبوو، به کسر چۆته ناو شوپرشه وه .. ههروهه له ئه نجامی چالاکی و کاری سیاسی کازیکی له سالی ۱۹۶۲ شههید سه عید گه وههرو مامۆستا غه فور ئه مین و ئه بوبه کر مه لا مه جیدو چه ندینی دیی له لایه ن رژیمی عه بدولکه ریم قاسمه وه، له سه ر خه باتی کازیکی کوردایه تی له به ندیخانه توندکراون .. ئه مه جگه له وه ی له سه ر خه باتی کازیکیتی چه ند هاو بیرمان نه فی و دوو خراونه ته وه، به نمونه: کوردی جه سوورو جوامیرو به توانا .. کادیری پیشکه وتووی کازیک کاکه جه لالی ده رویش قادر له سالی ۱۹۶۷ هه، بۆ ماوه ی سالیک زیاتر خۆی و خانه واده به پریزه که ی بۆ شاری (حله) نه فیکران .. ههروهه شاعیری گه وره ی کوردو هاو بیر شیرکو بیکه س سالی ۱۹۶۷ له به غدا له مه نفا ئه ژیا .. ئه مه جگه له وه ی ئه گه ر ده ست دانه گرم و نه ئیم: سه دان، ئه وا ده یان کازیکی لیبوردوانه له ناو شوپرشدا پیشمه رگه ی دیارو گیان به ختکه ربوون .. بۆ ئه وه ی گوایه کازیکیش له سه ر کازیکیه ت زلله یه کی لینه دراوه ئه وا نه ک زلله به لکو هاو بیران: مامۆستا حه مه صالح فه ره ج و تیکۆشه ری کازیکی ون ناز مامۆستا عیزه ت ره شهید هه ردووکیان له سالی ۱۹۷۴ دا له لایه ن رژیمی ره گه زه رستی به عسه وه، له ناوشاری سلیمانیدا گیران و دواتر ئیعدامکران. ئا ئه وانه چه ند نمونه یه ک له قوربانی نه ته وه و کازیکن.

پیشکه شکار: جه مال نه به ز له شهسته کان بانگی کازیکی له به رلین بلاو کرده وه.

عه بدوللا ناگرین: به ئی به ئی، بلاو کراوه ی زۆری به هادار له پریگای کاکه دکتۆر جه مال نه به زه بلاو کراوه ته وه، دواتر ئیمه ش له کوردستان

بلاومان ئەکرده وه، کارژیک و بارزانی، کارژیک و شوپش، کارژیک و حکومه تی
 عیراقی، ههروهه کۆمه لێ به یانانی دیکه، سه بارهت به وهی له لایه ن
 ده زگا تۆقینه رو سیخورییه کانی حکومه ته داگیرکه ره کانی: (عیراق،
 ئێران، تورکیا، سوریا) جه زه به ی گوشنده له پێکشته کانی کارژیک و
 رێکخراوه کانی نه دراوه .. به بۆچوونی هه موو خاوه ن ویزدانیک نه وه نه بیته
 به ته قیدره وه هه لسه نگینریت، هه وه نه بیته ئافه رین له دیسپلینی
رێکخستنی کارژیک بکری، به شبه حالی خۆم شانازی به وه وه نه که م من
له سالی ۱۹۶۹ وه تا سالی ۱۹۷۴ به پررسی نه و ته نزیمه بووم،
نه مه یشتوو ره رایه ل و جو مگه کانی رێکخستن، شلو و خاوبیته و نه و
دیسپلینه پته وه وایکرد: هاو پیران له هه ره شه ی نه یاران بپارێزریت
نه هیلدریت، خوین له لووتی که سێک بی، دوایی نه مه یشتوو ره
ته نزیمه که مان ئاشکرا بیته و بکه ونه ژێر جه زه به ی ده زگا تۆقینه رو
داپلۆسینه ره کانی حکومه تی عیراقی و سه دام و ئیرانی و هه تا... تا د
 که خه لکی به گو مان ده ستگیر نه کرد، محاسبه ی شیخ محمه ده ی
 هه رسینیان کردوو و تو یانه: تو کارژیکی، نه وه ی پرسیاری لی کردوو
 ئیستا هه قالی خو شه ویست و به پیزمه، کاک شیخ محمه دیش وه لامی
 داوه ته وه و تو یه: باشه تو محاره به ی کارژیک نه که ی نه مه وی کارژیکم بۆ
 شیکه یته وه و هه لسه نگینتی. کاکه شیخ محمه د هه ر له و کۆبوونه وه یه دا
 نه لێ: کاکه کارژیک و اتا: (کۆمه لی ئازادی و ژیا نه وه ی یه کیتی کورد)، ئا
 نه وه دروشم و ئامانجی کارژیکه ئیدی بۆ نه بی محاره به ی بکری، جا نه و
 دیسپلینه ریک و پیکه چنراوه، فه خره، چونکه زه ره ی زۆرمان

بەرنەكەوتو، بۇ خەلكى بەخۆپايى بەگرتن و شەھىد بوون بەدرىت؟ خۆ
ئەو ئەزايەتى نىيە...!

ھەر بۇ زانىارى و ھەقىقەت و مېژوو.. كاتىك شەھىد كاكا ئەزاد مستەفا
سەركردايەتى رىكخستەكانى پاسۆكى لە شاخ ئەكرد، بەپېشمەرگەى
دلسۆزو چاوەترسى پاسۆك كاكا مەلا شواندا نامەكانى بۇ ئەناردم
(شايانى ئاماژەيە، ئەم ھەقىقەتەش بەدەنگى تۆماركراوى كاكا مەلا
شوان، لامپارىزراوہ ئىستا مەلا شوان لە ھۆلەندا نىشتە جىيە).

لەم دیداردا بە دەنگ قسەكانى ھاوییری تىكۆشەر مەلا شوان تۆماركراوہ

۲۰۱۳ ۸ ۱۹

لەدوای سالى ۱۹۸۰وہ كاكا ئەزاد مستەفا پېنج نامەى بۇ ناردوم
پېش ئەوہى، ئەو نامانەم بۇ بنىرى پېشانى كاك مەلا شوانیداوہ و
فەرموويە: بيخوينەرەوہ. پىي وتوہ: با ئەو مامۆستايانە بىن، ئەم

جەنگلەستانە، تەنیا بە من نابېږی بەرپۆه. لەنامەکاندا شەهید ئازاد
ئەوێ بۆمن دووپات ئەکردهوه که برپوام وایه بەتەوازعهوه بووه،
ئەیفهرموو: (تۆ مامۆستاو من قوتابی، تۆ سەرکرده من کادیر).. نامەکان
لەلام پارێزاون..

چۆن ئەو بەیانە ی جەماعەت دەریانکرد چنگمکەوت؟ من لەناو
چۆمانەوه لەدوکانەکی کاکە حەمە سدیقهوه بۆ قەسرلسەلام ئەچووم
کە بارهگای ئەمانەتی گشتی رۆشنیرو لوانبوو. شاعیری جوانه مەرگ
جەلالی میرزا کە ریمی رەحمەتی هات وتی: کاک عەبدوللّا بەیانیکتان
لەسەر دەرکراوه ئاگاداری؟ وتم نەخیر، وه لەراستیدا نەمبینی بوو، دواپی
هاوپی بهوه فاو دلسۆزم کاکە نەورۆزی مەلا عەلی بەیانەکی بۆ هینام،
زوو زانیم ئەو جەماعەتە یه، بەتایبەت زۆری قسەکانی هی کاک شیرکۆی
هەژاربووه که پیشتر من لامدرکانبوو!، سەیرم کرد، لەبەیانەکی ناوی
ئیمە ی تیا یه که ئەلین، ئەوانەمان پاکۆدا مەسەلەن ئەلێ (ج. نەبەز،
أ. هەردی، ک. ژیر، ع. جەوهەر، أ. احسان، ع. ئاگرین، ف. ع) کە هەموو
کەس ئەزانێ مەبەست لە کاکە دکتۆر جەمال نەبەزو مامۆستا ئەحمەد
هەردی و کاکە کامیل ژیرو مامۆستا عەبدوللّا جەوهەر و عەبدوللّا ئاگرین و
مامۆستا فائق عارفه... تاد... ئەوسا مامۆستا عەبدوللّا جەوهەر وازی
هینابوو کاکە دکتۆر ئیحسان فوادیش لە ۱۹۶۱ هە فەری بەسەر
کازیکه وه نەما بوو، لەوکاتە ئیمە پیشمەرگە بووین، واتە ۱۹۷۴ ئەو بەرپۆ
خۆشەویست و مۆفە خاوینه بەرپۆه بەری گشتی رۆشنیبری کوردی بوو

له شارى به غدا، ئىنجا دوايى كۆمەلى قسەى ناخۆش و بوختانى
 سووتىنەريان كردووه، به يانه كه به شىئو به يهكى فراوان له پىنگاي قىادهى
 مهركەزى حزبى شىوعىه وه بللونه كرايه وه، كهسى سهرهكى كه رۆلى
 له نووسىنى به يانه كه دا بوو، كاك شىركۆى هه ژار بوو، خه تاي هاتنه
 پيشه وهى كاك شىركۆى هه ژار بو خۆم نه گىرمه وه، چونكه كاك شىركۆى
 هه ژار من هيتامه ناوه وه و گرىنگىم پىداوه، له رۆژى ۱۷/۱/۱۹۷۴ كۆمەلى
 سرپاتم لادركاندو به دلپاكى خۆم و نه و بپواو متمانه نه ته وه يى و كارىكەى
 به وم دابوو (دياره به هه له دا چوو بوم) چه ند نه مانه تىكى رىكخستىم
 دابووى، له به يانه كه دا رهنگيان دابوو وه و هاواريان نه كرد، له به يانه كه دا
 جگه له و نه ينيانه ي له منى وه رگرىبوو هه ندى زانىارى نووسىبوو
 سه رچاوه كه ي وه هم و خه يال بى ناگايى بوو، به يانه كه بللوكرايه وه،
 پۆژىكيان كاك دارا توفىق كه له شوپشداو نه مینداری گشتى رۆشنبرى و
 لاوان بوو و نه ندامى مه كته بى سياسى پارتىشبوو، له پىنگاي كاك مسته فا
 سالى كه ريمه وه كه به پرسي به شى كوردى ئىستگه ي دهنگى كوردستانى
 عىراق بوو بانگى كردم، به ناماده يى كاكه مسته فا، وتى: كاك عه بدوللا
 به يانىك دهركراوه نازانى كين؟ من به به لگه وه باشم نه زانى نه و به يانه
 له لايه ن كاك شىركۆى هه ژاروما مؤستا فه رهاد عه بدولقادر كه سانى
 ديه وه .. دهركراوه، وه لى نه خلاقى په روه رده يى نه ته وه يى و كارىكەى
 رىنگاي نه ته دام يه ك زانىارى ياخود (ناوى نه وانه ئاشكرابكه م)
 به يانه كه يان له سهر دهركردوين نه مه له كاتىكدا به يانه كه لىواو لىو بوو له

بوختان و هيرشى نارەواو تەنانەت رېڭخستەكانى كاژىكيان لېھانئەداين بەگژمانداين و تەنانەت ھەولئى تيرۆر كوردنیشمان بەن! لەگەل ئەوانەشدا من ئاشكرا كوردنى ئەو ناوانەم (تەنانەت لەلای كەسىكى پاك و دلسۆزو سەر كوردایەتیهكى پارتى و شوپش) بەكارى نائەخلاقى سياسى و سيخورى و ناپاكى دا ئەنا.

پيشكەشكار: مامۇستا عەبدوللا، كيشەى ئەو دەمەى كاژىك لەگەل بىرى ماركسى و شيوعىەكان چى بوو؟.

د. عەبدوللا ئاگرين: ھەرەكەى سياسى كوردى لە ۱۹۲۰ھو بەرەو ژوورو بەتايبەتى لەدواى سالى ۱۹۳۴، لەلایەن رۆشنېيرانى عىراقى و كوردستانى واكەوتبەو، ئەوھى پشتگىرى بلۆكى سۆشاليست و يەكئىتى سۆفيەت نەكات يان ئەوھى ئەفكارى ماركسى نەبئ بەتەقەدومى و ئاشتىخوازو مىللەتپەرورەو جەماوەر پەرورە دانانرئەت و گوايە لەگەل ماف و ئازادى چىنى كرىكارو جوتياراندا نىيە و پشتگىرى داگىركەرانى رۆژئاواو چىنى بورجواو سەرمايەدار ئەكات، لەگەل ئەوھى لە ۳۱ى ۳ى ۱۹۳۴ھو ھزبى شيوعىى عىراقى دامەزرا، ئەو ئەفكارە بلۆبووھو و زۆربەى زۆرى رۆشنېيران و سياسەتمەدارانى كوردو عەرەب لە ئايدولوزىيائى چەپ و لەبازنگەى فەلسەفە و بىرى ماركس يا خۆيان بىنيەو، كوردىش ھەر لەژئىر كاريگەرى ئەو ئەزموونى خەباتى نەتەو ژئىر دەست و خاك داگىركراو وچئەنە چەوساوەكانى: (كرىكاران و

جوتیاران) دەریخست، ئەفکاری چەپ ومارکسیەت ئەو ئەفکارە بەتین و کاریگەرە ئەکتیفە نییە لەخزمەتی رزگارکردن و سەر بەخۆی نەتەوێی کورد و دروستکردنی دەولەت و کیانی سەر بەخۆ کوردستاندایەت، وەك ئیستا بێ، باش لەبیرمە لەسالی ۱۹۵۸دا مەملانی ئیمە لەگەڵ شیوعی و مارکسیەکاندا ئەو بۆ: ئەیانوت: کورد ئومە نییە، میللەت نییە، بۆیە بەپێی نەزەریەکی ستالین نەك مارکس مادام کورد لەو پێنج مەرجە ی ستالین بۆ پێناسە و ناسنامە ی (ئومە) دایناوە، تێدانیە و بریتین لە: (خاك، زمان، میژوو، دابو نەریت، حکومەت- دەولەت) بەو پێیە کورد مەرجی دوابیان کە خاوەنی دەولەتە تیایدا نییە، بەقسە شیوعی و مارکسیەکان ناکریت کورد بە (ئومە) بناسریت!! . کەچی لێنین ئەم مەرجانە ی بۆ ئومە داناوە: (خاک، زمان، میژوو نەریت) بۆ بەدبەختی کورد ، شیوعیەکان تیۆرەکی ستالینیان بەسەردا ئەچەسپانین و ئەیانوت: هەر میللەتێ ئومە نەبێت، ئەو مافی ئەو نییە رێخراوی پیشەیی و جەماوەری بەناوی خاکە کە یەو هەبێ وەك: (یەکیتی قوتابیانی کوردستان، یەکیتی ئافرەتانی کوردستان و یەکیتی مامۆستایانی کوردستان و..تاد) بۆیە ئەبێ قوتابیانی کورد بچنە ناو یەکیتی قوتابیانی گشتی عێراقەو و یەکیتی لاوانیش بچنە ناویەکیتی کەنجانی عێراقەو و.. تاد.

پێشکەشکار: ئیو لە یاداشتێکتاندا داواتان لە شیوعیەکان کرد پێکەو جۆریک لە هاوپیەمانی دروستکەن ، بەو مەرجە ی کە

ئەوان واز لە عێراقچیتى بێنن، بەو مەرجەى لایەنى كوردستانی بگرنەبەرچا، بەلام ئەوان وەلامیان نەدانەوه، بۆ؟.

د. عەبدوللا ئاگرین: ئیمە لەپووی فەلسەفی و فیکریهوه، لەبوارەکانی: (عەولەمە و ئایین و نەتەوه و گەردون و ئابووری و زانستی و بنیاتنانی دەولەتی سەرەخۆی نەتەوهییهوه).

خیلافی فکریمان لەگەڵ مارکسی و شیوعیەکاندا هەیه، من هەرگیز وەك تیزی فەلسەفە دژی مارکس نیم، وەكو شەخس، جۆری ئەفکارەكەیانم رەتکردۆتەوه، قەتیش بەرانبەریان بروام بەعونف بەكار هێنای هیزو توندوتیژی نەبووه نییه و نابێ، من ئاگاداری ئەوه نیم كە داوامان لێكردن واز لەعێراقچیتى خۆیان بێنن، كارێك ئەو داوایهی لێنەكردون بەلام هەموو ئەزانین كە شیوعیەكان ئەوه نەدهی پشتگیری یەكێتی سۆفیەتیان ئەكردو بەئەمرو بپیارو رێنمایی ئەوان بەرنامەكەیان بەجێهێنا، لەسەدایەكی ئەوه پشتگیری ماف و ئازادی كوردیان نەكردووه، بەلام ئیمە ئەوه مان بەلاوه گرنگ نەبوو، منیش پشتگیری مەعەسكەری سۆشیالیستم كردووه و لەدژی ئیمپریالیزمی ئەمریکی و بەریتانی و فڕەنسی بووم، گرنگ ئەوه بوو ئەوان لەگەڵ ماف و ئازادی و سەرەخۆیی كوردی خۆشمانابن، ئەوان وەكو ئەفكار بپروایان بەوه نەبوو كورد ئوممەیه و مافی خۆیهتی دەولەتی سەرەخۆی كوردستان دروستكات، من سالی ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ لەیەكێتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستاندا بووم، جاریکیان لەگەڵ كاكە جەلالی مام ئەحمەد

كه ئىستا لەژياندايه و تەمەنى دريژ بىت لەبارەگاي يەكيتى قوتابيانى
 كوردستان لە بەرانبەر مزگەوتى گەورە و نزيك مالى شايخ قادرى بىراى
 شايخ مەحمودى حەفید لەسليمانى، ئەهاتينە دەرى (كەسيك) ئەوسا
 شيوعى بوو، ئىستا كوردىكى نەتەوهىي دلسۆزە و دۆستىكى
 خۆشەويستە، دەستى بۆ گيرفانى شەپوالەكەى بردو روويتىكردىن و
 وتى: دۆلارتان پييه؟ قەناعەت بكن ئەوسا نەمئەزانى دۆلار عوملەيەكى
 ئەمريكە، جا ئەوانە وايكرد ئيمە لەگەل ئەوانا خيلافەكەمان دريژەى
 هەبى، بەلام هەنووكە هەلوئىستان گۆپاوه بەئەرينى، مامەلە لەگەل
 پرس و دۆزى كوردو دامەزناندى دەولەتى سەربەخۆيى كوردستاندا،
 ئەو شەهلوئىستىكى راست و جوان و سەردەممانەيە و هەمووان پيمان
 مەقبولە، گرنگ پشتگيرى كردنى نازادى و مافى كورده، روى قسەكانم
 بۆ بيروپا و بۆچوون و هەلوئىستى شيوعىەكانى لەسالانى دواى شۆرشى
 (١٤) تەمووزى ١٩٥٨، بەلام بەپاستى دوايى ديمە سەرى، لە دواى
 راپەرينى ١٩٩١ لە پاسۆكا دەورە ئەرينى سەردەممانە لەگەل حزىي
 شيوعى و لايەنە ماركسيەكان هەبوو زۆر بەكراوهيى و هەقىقى
 واقىعبينيانەوە پردى ليكنزىكردنەووە بەيەكگەيشتن و ليكتيگەيشتم
 خولقان! بەتايبەت لەگەل تىكۆشەرى ماندو نەناس و خۆنەويست، هاورى:
 (مەلا حەسەن - كاك فەتاح توفيق) ئەندامى مەكتەبى سياسىيى حزىي
 شيوعى عىراق و دواتر كوردستانى.. من لەگەل ئەو دلسۆزەدا جگە لە
 تاوتوكردنى فەلسەفەى فيكرى و ئايدۆلۆژيا نيوانمان وەك: نەتەوهيى و

ماركسيه له لايه ك و له لايه كي دي گفتوگومان له سهر جوړي په يوه ندى نيوان تاك و حزبه ركه به ركه كان و چالاكي سياسي و هه لويستى جه ماوهر وهك پاسوك و حزبي شيوعى نه كره كره... به تاييه ت دواى نه و گورانكاريه مه زنانه ي له سهر ئاستى ناوچه يي و نيوده و له تى له كايه دابوو. ئيدى بؤ نه بيت دوو كه س يا خود دوو حزبي بيروباوهر و ئايدو لوزى و ئامانچ جيا له يه كه وه دوورين و خالى هاوبه شو و به يه كه يشتن نه دوزنه وه و له پيناو به رزه وه ندى بالاي جه ماوهر دا، تيژى و گرژى و داپران، كالكه نه وه و به يه كجاري بنبري نه كهن؟ .. من ههر له سهر نه و رايه م سوورم، باهريه كه مان نه وسا من وهك پاسوك و نه ويشى وهك حزبي شيوعى كارو خه باتى خوى دريژه پييدات، دژايه تى يه كنه كه ين و جه ماورو ميژوش دادوهر بيت. ئا له دواى نه و بؤ چوونانه په يوه ندىه كي جوان و به تين و سروشتى له نيوان هه ردوو حزبه كه ماندا خولقا.

(هه لويستى ناسه رده ممانه ي شيركوى هه ژار)

له جيى خويدايه ئاورى كي دي له له هه لويستى كاك شيركوى هه ژارو كاك فه رهاد عه بدولقادر بده ينه وه كه به نياز يوون ئيمه بكورنو و له ناوبه رن، سه باره ت به ماموستايم له په يمانگاي كاديران من ته نيا له ريگاي دكتور جه مال جه لال ئاموزاي كاكه نه ورؤزى مه لا عه لى يه وه بوو، كاكه دكتور جه مال خه لكى كه ره كي سابونكه رانى شارى سيلمانيه پياويكى روښن بیره و له دواى ۱۱ى ئازار بارزاني نه مر له نه وروپا به سه فيرى كورد داينا، (نه و) بوو به به رپرسى په يمانگاي كاديران، به منى وت:

داواتلیئە کەم لە پەیمانگای کادیران یارمەتیم بدەى... ئەو متمانە یەش
لە وەو هاتبوو کاتیك ئەندامى مەكتەبى سكرتارىەتى یەكیتى
مامۆستایانى كوردستانبووم، لە دواى ۱۱ ئازارى ۱۹۷۰ لە گەڵ خوشكى
بەریز ناجى خانى خیزانى كۆبوونە وەى سكرتارىەتمان لە بەغدا لە مالى
ئەوان ئەکرد، خیزانەكەى ئەویش ئەندامى سكرتارىەتى مامۆستایانا بوو،
ئەو لەو دیدارنەدا بپروا متمانەى برايانەو دلسۆزانەى پیکردم، من ئاوا
لە پەیمانگای کادیران بە مامۆستا دانرام، ئیدی نەسفقە بوو نەهیچ
شتێك.

**پیشكەشكار: تۆ لە ۱۲ى ۲ى ۱۹۷۴ وە راستەوخۆ چوویتە
دەرەو و یەكسەر بۆ ناوپردان، حاجى ئۆمەران و ئەوناو، كە
گەیشتیە ئەوى رۆژى دواتر چوویتە بارەگای راگەیاندن و كرایتە
(محرر) نووسەرى ئیزگەى دەنگى كوردستانى عێراق، ئەمە چۆن
بوو؟.**

د. عەبدوللا ئاگرین: لە یادەو وەریەكى بچووكا و لە كتیبى (دژە پەيام
و داشۆرپىنى بە عس) بە تێرو تەسەلى ئەمەم باسكردوو، (من لە گەڵ
مامۆستا مەلا كەمالى محامیدایا رویشتمە ناو شۆرشەو، هەستم ئەکرد
(ئەو) پەيوەندى لە گەڵ پاراستنا هەبوو، لە پێش حەفتا و چوار ئەچووم

عەبدوئەللا ناگىزىن - محەممەد عزيز (خانە جەمە)

سەرى كاكە محەممەدى عەزىزم ئەدا، مامۇستا مەلا كەمال لەرىگای رەئوفى مەلا سالىھو ئەيزانى من ھاتوچۆى ئەو ناوہ ئەكەم جارتيكيان فەرمووی: ئەو نامەيەش بۆمن بگەيەنە بارەگای بارزانی، منيش لەبەر ئەوہى ھيچ جۆرہ پەيوەنديەكم بە ھئل و تۆرەكانى دەزگای پاراستنەوہ نەبوو، ھەرچارە نامەكەم ئەبرد بۆ بارەگای بارزانی و ئەمدايە دەست قەلەمى بارەگاو ئەموت: ئەو نامەيە بۆ جەنابى كاك مەسعود ھاتوہ.

من لەرىگای ھاورى و خزم كاكە رەوفى مەلا سالىھى مەلا زويبرى سەر شەقاميەوہ ناشنايەتى و تىكەلم لەگەل مامۇستا مەلا كەمال پەيدا كرد، جارتيكيان نامەكەى بەكراوہيى دايە دەستم، وتم مامۇستا ئەمە كراوہتەوہ، وتى قەيناكە خۆ تۆش وەك من بۆ كوردو شوپرشى دلسۆزى و نامەكەى دەرھيئاو وتى: ئەمە ناوہ رۆكەكەيەتى... لەدوايدا لەبرى ناوى

خۆی (باران)ی نوسیوو، واتە: ناوھ نھیتیھ کە ی مامۆستا مە لا کە مال
(باران) بوو، رۆژی ۱۲/۳/۱۹۷۴ لە گە ل (ئەو) و کورە شەھیدە
جوانە مەرگە ی کاکە ھاورۆی کور ی بۆ چۆمان رۆشیتین.

رۆژی پینجە شە مە ۱۴/۳/۱۹۷۴ بۆ ناوپردان چووم، کە بارە گای
راگە یاندن لەو ی بوو، کە چووم بۆ ناوپردان کاک جە لالی میرزا کە ریمی
شاعیر ھاتە بە پیرمەو ە (ئەو) ھە م پیکەو ە کور ی گە رەکی چوارباغ
بووین و ھە م لە دنیا ی ئە دە بو و رۆشنبیری و رۆژنامە گە ریدا تیکە ل بووین.

دوایی (ئەو) بردمی بۆ لای کاک دارا و بە یەکی ناساندین کاک دارا
تۆفیقە فە ندی ئاغا فە تحوللاً وتی: ئە توانی بیژەری بکەیت، وتم: بە خوا
کاک دارا قە ت بیژە ریم نە کردو ە، وتی: باشە ببە بە مو حە ریرو لە بە شی
کوردی ئیستگە ی دەنگی کوردستانی عیراق دانرا م، بە لام پاش ئەو ی
کە لقی سلیمانی ئە دیبان و ھونە رمە ندان و رۆشنبیران ھاتن، بالی شپرزە یی
راگە یاندنی دا پۆشیوو، کە س بە کە س نە بوو، بی سە رو بە رە یی
بە دۆخە کەو ە دیار بوو، من لەو ی زۆر بیزار بووم.!!

پیشکەشکار: مە بە ستت چییە لەو ی کە لە گە ل ھاتنی
ئە دە یبان و رۆشنبیرانی سلیمانی بی سە رو بە رە یی دروست بوو،
تۆ کۆ مە لێک رۆشنبیری وە ک لە تیف ھە ل مە ت و کاک مو حە مە د
موکری و ئە دیبانی ترت بینو ە لەو ی، رۆلی ئە وان لە ئیزگە کە دا
چی بوو؟ .

د. عەبدوللا ناگرین : بە راستی بەر لە چوونە دەرهو دەم من خیلافیکی هونەریم لە گەڵ لقی ئە دە بیانی سلیمانیدا هەبوو، لە رۆژنامەی ژینی کاکە ی فەللاحد و تارم ئە نووسی و رەخنەم لە هەلسوکه وت و هەلویستیان ئە گرت، ئە مە وە ک هەلویستی شەخسی، ساردە یەکی لە نێوانماندا دروستکردبوو، نیتەر من لە گەڵ ئە دبیبانی سلیمانی نە چوو مە دەری، ئە وان روویان کردە تە ویلە و هیزی خەبات کە کوردی پاک و نە تە وە یی دلسۆز شە هید کاکە فە تاح ناغا نامر هیزی خەبات لە وێ بوو. دواتر ئە وان لە ریگای ئێرانه وە بۆ ئە مانە ی گشتی راگە یاندن لە چۆمان هاتن، من لە گەڵ مامۆستا مە لا کە مال بەرە و چۆمان چووین، هاتنی ئە و لێشاو ه ئە مە ندە یتر وە زعە کە ی شلە ژان، پێش ئیمە کاک محە مە د موکری و کاک کە مال جە مال موختار و کاک لە تیف هە لمە ت و کاک سە لاح شوان و کاک جە لالی میرزا کە ریم و کاک عە بدوللا عە باس لە وێ بوون، ئە مانە هە موو لە رۆژنامە ی برایی کوردی لە بە غادا کاریان ئە کرد، هە موو ستافە کە هاتن ئیلتیحاقیان کرد، جا کاتی کاک جە لال میرزا کە ریم بردمی بۆ لای کاکە دارا و بە موخەریر دایا نام، دوا ی کە دکتۆر جە مالم بینی و وتی: وەرە بۆ پە یمانگای کادیران. من زۆرم پێخۆشبوو، چونکە بۆ ئە وکاتە جی و ریگە زۆر گرنگ بوو، من جگە لە راگە یاندن هیچ شوین و پە نایە کم شک نە ئە برد، تا تێیدا سە قامگیریم. دواتر ئە وە بوو نزیک پردی ناو بازاری چۆمان ژووریکی لە گەڵ دروستکراوی بچوکم بە کریی گرت.

ئاوا و لە و حال و بارە دا دوا ی ئە وە ی وە ک مامۆستا بیریاری مە کتە بی

سیاسیم بۆ دەرچوو کاکە دکتۆر جەمال جەلال تەشریفی ھینا و بە دەستی خۆی (ئەمرە کە ی) تەسلیمکردم، دواتر چووم بۆ خولی شەشەمی پەیمانگای کادیران لە گوندی زینوویی شیخی کە گەشتە کاک ھەمید سوریی ھەمەتی لەوێ بوو، ئەو (ئیسستیعی) بەالی مەکتەبی سیاسی بوو، کە سێکی باش بوو، ئیتر لەو خولە من دوو وانەم ئەوتەو وە وانە ی: (پەرەپێدانی قوئاغی کۆمەلگای مەوقایەتی و حزبە عێراقییەکان) لەو کادیرو قوتابیانە ی خولی شەشەم: کاک کۆسەرەت رەسول عەلی و کاک سەعدی ئەحمەد پیرە و کاک ھەمە ی ھەمە باقی و کاک دکتۆر سەلام خۆشناوو شەھید مامۆستا سەعد عەبدوڵلا رەھمەتی بوو، ئەوانە کۆمەلە ی کادیری پێشکەوتووی بەتوانا و رۆشنبیری پارٹی بوون، کاک ھەمید سوریی بەرھەمەتیی مالا کە ی لە زینوویی شیخی لە نزیک پەیمانگا کە وە بوو، ئەو زۆریشی خۆشەوێستم، جاری وابوو بۆنان خواردن نیوەرۆ بۆ مالا ی خۆی بانگیشتی ئەکردم، کەچی لە گەل ئەو شەدا لە کۆتایی خولە کە داو کاتی تاقیکردنەو، گۆلمەزیککی لە ناھەق بۆ خولقانم، راپۆرتی بۆ پاراستن و بارەگای بارزانی لێنووسی بووم، گوايە من پرسیا ری تاقیکردنەو کەنم بە کاک ھەمە ی ھەمە باقی کە ئیستا لە ژیا ندایە و لە شساغی و تەمەندریژی بۆ ئەخوازم و شەھید مامۆستا سەعد عەبدوڵلا داوہ...!!.. چونکە پرسیا رەکان ھەموو لای من بوون، ئەو رایە ناراستبوو، دروستکردنی ئەو تۆمەتە، ھەلوێستیکی بی ویزدانانە بوو بەرانبەرم، خۆ ئەو تە ئیستا کاک ھەمە ی ھەمە باقی لە ژیا ندا ماوہ، خوا

بەو سەرەووە شایەتە دوورو نزیك كەم و زۆر ئاگام لەووە نەبوو، دواى زانیم ئەووە بەرنامەى كاك حەمید بوو لەرێگای كاك شەكیبا ئاكرەییەووە كە بەرپرسی پاراستن بوو بەناھەق بەرانبەرم دارێژرابوو! . پاراستینش ئەیویست لەپەیمانگا نەمێنم و بۆ خولی دواتر واتا خولی حەوتەم نەچمەو، كاك حەمیدیش ئەیویست خۆى ببیتە بەرپرسی یەكەمى خولی كادیران، دەنا ئەوسا هەموو دەستەلاتىكى هەبوو، منیش ئەو پەندە گرنگو بەھادارەى لە مامۆستام كاك فەرەیدون عەلى ئەمینی رەحمەتیەووە فیزیووم، ئەلقە یەكەو لەگویم گرتووە، ئەو هەمیشە ئەیفەرموو: كاك عەبدوللأ ئەگەر ویستت بچیتە شویتنێك، زانیت پیویستیان پیت نییە یان پێیان خۆش نییە و دووچارى كیشەو سەرەشەت ئەكەن مەچۆو بەپەلە لییان دووریکەو.

منیش زانیم ئەم ماستە بى مونییەو كیشەم بۆ دروستنەكات، دواى تەواو بوونی خولەكە یەكسەر بۆ سەردانی دایكەم و هاوسەرەكەم (شەمسەكە ریم غەفور) و ئاگرین بۆ تەوێلە رویشتم، چونكە ماوێ هەشت مانگ بوو، كەسیانم نەبینیبوو.

پیشكەشكار: تۆ ئەو فەزلى دانانەت لە پەیمانگەى كادیران ئەگێریتەووە بۆ دكتور جەمال جەلال، بەلام هەر خۆت ئاماژەت بەووە كردووە كە لە ۲۰ى ۳ى ۱۹۷۵هە تانیستا ئەو پیاوێ نەبینیووەتەو. ئەمە بۆ؟.

د. عەبدوللا ئاگرىن: بەراستى دانانى من لەپەيمانگاي كادىران
 فەزەلەكەى بەتەنيا بۆ شەخسى ئەو ئەگەرئەو ، من ئىستاش ھەمان
 بىروا ھەلۆئىستى ئەرىنى و رىزو خۆشەويستى بى ئەندازەم بەرانبەر ئەو
 رۆشەنبىرە جوامىرە (دكتور جەمال جەلال) ھەيە .. من كەلە
 ۱۹۷۵/۳/۲۰ ھەو نەبىنيوئەو .. بەئانقەست نەبوو، ئەو دواى ئەو
 ھەرەسە ناخۆشەى شۆرشى ئەيلول بۆ بەغدا گەرايەو ھەو دواتر ھەك
 بىستم بۆ خويندن و تەواوکردنى تىزىكى دكتوراكي روهو ئەمەريكا
 رۆيشتوو ھەو جۆرە لەيەك دووركەوتوينەو ھەو منىش لە ۱۹۷۵/۳/۲۷ ھەو
 بۆ سلىمانى گەرامەو ھەو بەسى برىارى يەك لەدواى يەكى ئەنجومەنى
 بەناوسەركردايەتى شۆرشى رزىمى بەعسى عىراقى بۆشارى سەماو
 نەفيكرام، ژمارەى كتابەكان: (۱۹۹۰/۱۰ و ۱۲۸۳/۱۰ و ۱۳۶۰/۱۰ لە ۴/۳۰ و
 ۵/۸ و ۱۹۷۵/۵/۱۵) ن رادەستى بەرپۆئەبەر ئامادەيى پيشەسازى
 سلىمانى مامۇستا (سەلمان) كرابوو كە بەشەخسى و بەپەلە پىمپراگەئىنى
 و (ئىنفاكەم) پىبكات و نەفى شارى سەماو ھەم .. نوسخەى ئەو دوو ئەمرە
 لەبەرپۆئەبەرايەتى پەرورەدەى سلىمانى و ئامادەيى پيشەسازى ھەيە
 لىرەشدا بلۆى ئەكەمەو، و من بەرەو مەنزىگاي نەفيم رۆيشتەم، پىنج
 سال بەنەفىتى لەسەماوەى نزيك (نوگرە سەلمان) مامەو ..

نہم نہمره ومزاريه ددا . ناماژہ بهوسى نوسراوى (مه جلىسى قيادهى سهوردهى
عيراهى) نهكات كه بىنى بوسه ماوه نه فيكراوم

۲۶/۵۶۶ / العدد / ت ص /
التاريخ ۱۹۷۵/۶/۱۷

بسم الله الرحمن الرحيم
الجمهورية السورية

وزارة التربية
المديرية العامة للتعليم المهني
الصناعي

اسر زارى

م: نقل مجلس

تقرر نقل السيد عبد الله عزيز خالد المعلم في اعدادية صناعة الملبان الى شـ سـ
وظيفته في اعدادية صناعة السماره .
يعتبر الامر نافذا من تاريخه اصـ سـ لـ

نزار عبد الغفار الفاضل
وزير التربية

نسخة منه الى :-

مجلس قيادة الثورة / اللجنة العليا لشؤون الضمان - كتبهتم البرقية ۱۱۹۰/۱ و ۱۲۸۳/۱

و ۱۳۶۰/۱ في ۴/۳۰ و لمر ۱۹۷۵/۵/۱۵

رئاسة مجلس الخدمة

نقابة المعلمين / المركز العام

المديرية العامة للتعليم الثانوي / الثانوي / امراة الوزاري الرقم ۳۵۲۳۷ في ۹۷۵/۶/۸

مديرية التعليم الصناعي

مديرية الذاتية - السجل الشخصي

مديرية التربية لمحافظة الملبانية

مديرية التربية لمحافظة الشبي

مديرية خزينة محافظة الشبي

مديرية خزينة محافظة الملبانية

اعدادية صناعة الملبانية

اعدادية صناعة السماره

المسيد *****

عدادة ۶-۱۵

به نو قورچگرتن و ته شه رنایلیم: ئەمه له کاتی کدا دهیان سه رکردهی پیشمه رگه (نامر به تالیۆن) و کادیری سیاسی و راگه یاندنی پیشکه وتووی ناو شوێرش و پارتی و ته نانهت ئەوانه ی به یانه که یان له سه ر ئیمه ش ده رکرد، له وانه کاک شیڕکۆی هه ژارو کاک فه رهاد عه بدولقادر له ۱۹۷۵/۳/۱۹ هه هاتبوونه وه و له ناو شاری سلیمانیدا به ئازادی ئەگه ران!! .

پیشکه شکار: بایبینه سه ر رۆلی دکتۆر عه بدوللا ئاگرین وه ک نووسه رو موچه ریر له ئیستگه ی دهنگی کوردستانی عێراق له سالی ۱۹۷۴ - ۱۹۷۵؟.

د. عه بدوللا ئاگرین: دوا ی ئەوه ی له په یمانگای کادیران ئەو حاله ته ی نه خوازواو ناراسته هاته پیشه وه، من روومکرده وه راگه یاندن له ئیستگه ی دهنگی کوردستانی عێراق، پیشتریش موچه که م هه ر له راگه یاندن وه رنه گرت، موچه ی مامۆستایم به ر له ئیلتحاقم له شار (هه) دیناری ئەسلی بوو ئەو موچه یه بۆ ئەوسا موچه یه کی موحته ره م بوو، به موچه ی (هایلیف)ی ناوئه برا، له راگه یاندن ۲۷ دیناریان ئەدام، جا ئەچووم ئەم (۲۷) دیناره م له وی وه رنه گرت، بۆیه دواتر بۆ ئەوی گه پامه وه .

سه ره تا به نابه دلێه وه بۆ راگه یاندن چوومه وه وامنه زانی هه ر فه وزاکه ی جارانه، که چی بۆ چوونه که م سه ریکردو وا ده رنه چوو، به راستی کاک مسته فا سالح که ریمی براو دلسۆزم، جوامیرانه به پیرمه وه

هات ووتی: تۆ چۆن و چی ئەلیت: من ئامادەم کارت پێبەسپێرم.

کاک مستەفا راستەوخۆو سەرەکی بەرپۆه بەری بەشی کوردی
ئێستگە ی دەنگی کوردستانی عێراق بوو، پیشتر لەسەر ئەوەی کۆ
وتاریک لە ئێستگە بلۆکاتەو، هەللائی لەسەر ئەقەوما، کەچی تەماشام
کرد دۆخە کە گۆراوە، کەف و کۆلی هەلچووی ئەو (کەس بەکەس نەبوو
نییە)، نیشتۆتەو و رەوشە کە ئارامە.. یەکسەر کاک مستەفا
ئامادەکردنی دووبەرنامە ی لە ئێستگە پێسپاردم، بەرنامە ی شەهیدان و
بەرنامە یەکی تریشی دامی بەناوی لێدوانیکی هێمنانەو، شەوانی
پێنچشەممە لەسەر هەینی بەدەنگی خۆم پێشکەشم ئەکرد، هەر ئازیزیک
بیەوی و بزانی چی لەمیشک و ناخی دەرونمدا یەو ئەو راستگۆیەم بەپۆه
دابێنێ. ئەوا بابەوردی ناوڕۆکی ئەو بەرنامانە بخوینینەو سەرجمی
لەدووتوی کتیبە چاپکراوە کەمدا بەناوی (دژە پەيام و داشۆرینی
بە عەس/١/٢٠١٣) بلۆم کردۆتەو. هەموو ئەو وتارانە ی ئێستگە ی تیا یەو
بەلگە یەکی زیندوو و تەعبیرە بۆ ئەوەی کە من دووریوم و دوورم
لەبیرکردنەو، لەمەسائیلی عونف و توندو تیژی و کاری خراب، لەوکاتە ی
شۆرشدا (بەزمانی گۆل) بەرنامە کەم پێشکەشم ئەکرد. نۆ بلیت: ئەو
کۆنفرانسی مانگی ١٩٧٥/٢ بەسێمنار یاخود کۆبوونەو یە ک دابنریت !.

خواو پارستان ئەو بەرنامانە هەموویم نووسیبوو و، ئێستا بەدەنگی
و تۆمارکراوی لەبارە گای مەکتەبی سیاسیش هەیه، جا لەو ماو یە کە لە
ئێستگە بووم، بەیانە کە ی کاک شیرکۆی هەژاریش دەرچوو بوو کاک
کامیل بینی، عەرزیم کرد:

مامۆستا كامبیل ژیر عەبدووللا ناگرین

بادانیشتنیک یاخود کۆبوونەووەیەک بکەین، بزانی ئەمە چییە و بەرەو کۆئ ئەچیت؟ ... عەرزیمکرد لەگەڵ ئەو هیام ئەو تاقمە کاری خۆیان بکەن، کۆمەڵی گەنجن بازانی ئەتوانن شتی بەشتی بکەن و پەيامی پیروزی نەتەوایی بەناکام بگەنن! هەرگیز پیمراستنیە رێگا چالاکی سیاسی و ئازادی لەکەس بیگریت، بەلام بائیمەش لەحالی خۆمان بپێچینەو و کاروبارو چالاکیەکانی رابردوو ئیستا خۆمان هەلسەنگینن. لەسەر پێشنیاری (من) بریاردارا، کۆنفرانسیک بەئامادە بوونی سەرکردایەتی کارێک و کادیرە پیشکەوتوو کەنمان، ببەستین، ئەو کۆنفرانسیە لەمانگی دووی ۱۹۷۵ دا لەمائی مامۆستای مەزەن کاک ئەحمەد هەردی لەشاری نەغەدە سازکرا.

عەبدوئەللا ناگرین

شەھید نوری حەمە عەلی

کامیل ژیر

نە حەمەد هەردی

فەتاح عەبدوڵرەزاق

فەرهەد عەبدوڵحەمەد

فایەق عارفا

مژدە تاهیر

نوری کەریم

عومەر حەمە شەمەیی

محەمەد مەجید نەسلان

هاویرانی نامادبووی کۆنفرانسی (کارتیک) لە مانگی دووی ۱۹۷۵ لە شاری نەغەدە

ھاوبىرى بەرىزو خۆشەويستىم كاك كامىل ژىر بەنەرىتى روويتىكرىم و خۆى
پرسى تۆكى پىشنىياز ئەكەيت؟ . تۆبلىت، ئەو كۆنفرانسەى مانگى
دووى/۱۹۷۵ى شارى نەغەدە بەسەمىنار ياخود كۆبوونەو ە دابنرىت؟ يا لە
راستىدا ئەوئىش كۆنفرانسىك بوو.

مىنىش پىشنىيازى ئەم دلسۆزانەم كرىد: (مژدە تاىەر، فەرھاد
عەبدولھەمىد، عومەر ھەمەشەمەيى، نورى كەرىم، شەھىدى غەدر لىكراو
پىشەمەرگەى دلسۆزو پالەوانى شەپەكانى چىاي سەرتىزو گەرووى ئۆمەر
ئاغا كاكە نورى ھەمەغەلى) ئەمە جگە لەئەندامانى قىيادە: مامۆستا
ھەردى و مامۆستا فايەق و مامۆستا مەھمەد مەجىد و كاكە فەتاح
عەبدولرەزاق.. من ئاگادار كاكە فەرھاد و كاكە مژدە و كاكە عومەر
كردەو، تا ئەوانى دى ئاگادارى بگەنەو.

بىرواتان ھەبى من ئەمەم لەياداشتەكاندا نووسىو ە تومار كرىو ە،
كەچى لەو ماو ەيە ھاوبىرىكى بەشداربووى كۆنفرانسەكە لىپىرسىم: ئەرى
كاكە عبدوللّا تۆ بۆچى بۆ كۆنفرانسەكەى نەغەدە نەھاتى و
ئامادەنەبوويت؟ .. بۆ ئەو قسەيە زۆر سەيرىم پىھات و لەدلى خۆمدا وتم:
دىارە ئەمجۆرە رووداو ە گرىنگ و ناسكانە لەكاتى خۆيدا تومار نەكرىن
ئەو ە لەو ەيە بەتپەپبوونى تەمەن لەمىشك و بىرەو ەرىەكاندا بسپىتەو ە وا
لەھەندىك مرقۆ بكات بەئىلھاحەو ە نكۆلى لەراستىي واقىعى ئەو
رووداوانەش بكات و دەست لەسەر (نسىان الذاكرە)ى خۆى دابگرىت.

وتم: كاكه ئەي باشە ئەو ە كى بوو پىنئىيازى كۆنفرانسە كەي نەغە دەي
 كىردوو ە تۆشى بۆ بەشداربوون پالائوت؟. من بەنوسىن بەشداربوون و
 ناو ە رۆكى كۆنفرانسە كە م تۆمار كىردوو ە، لە كۆنفرانسە كە دا ەاوبىرىك
 پىشنىيازى ئەو ەي كىرد: كە ئىجرائاتى توندو تىز بەرانبەر بەشىركۆي
 ە ژارو ئەوانە بىرئىت بەيانە كەيان دەركىدبوو، ەمووان ئاگادارن من
 دەستم بەرزكردو ە و وتم: من لەگەل ئەم پىشنىيازە دا نىم، چونكە ئىمە
 نەمانتوانىو ە پەيامە كەي كازىك بەمەنزى ئاوات بگەيەنن، ئەگەر ئەو
 جەماعەتە ەرزەيەواز لەو ەلۆيىست و فىكرە جە ەنەمىان و
 خراپە كارىانەنى خۆيان بەيئىن، كە ئەيانە وئىت ئەنجامىبەدەن و بەگژ ئەوا
 بچن ئەم ياخود ئەو بكوژن، ئەوا بابە ئازادى كارو تىكۆشانى خۆيان
 بكن و ەللا پشنگىرىشيان ئەكەين، پاش گىفتوگۆيە كى وردو بەسوود
 كۆنفرانسە كە كۆتايى ەات

بىروام وابوو ئەو واقمە دروشمىيان: بەكارهينانى ەيزى ترسىئەرو
 كوشتن و برىن بوو، بەر لە كۆنفرانسە كە ەاوبىرى دلسۆزو ئەندامى بوئىرى
 كازىك ، كاكە فوئاد ەمە ئەمىن سەپاجىيان بۆ موخاسە بە بانگكردو
 ە پەشەيان لىكردو ە بۆ چى دژيانە؟. گوايە بىريارى دادگاي بەرزى كاكە
 شىركۆي ە ژار ئەو ە بوو، مەنجەلئى ئاوى لەكول و داغ بەسەرىدا
 بكن!!.. خۆي لاي باسكردم وتى: خەرىكبوو لەپىنجوين بىكوژن،
 بەشئو ەيەك، يەك مەنجەل ئاوى گەرم و داغ بەسەرمدا بكن، ديارە بەر
 لە ۱۱/۳/۱۹۷۴يش كاك شىركۆي ە ژار خاوەن و ەلگىرى ئەو نە ەجە

ئەھرىمەنەنە بوو، وەھمى تىرۆرى ھاوبىرانى، عەشق و خولىيى ھىزو بىر كىرەنە بوو، ئەو تا كاكە كەمال جەمال موختار لەم ماوئە بەدا پەردەى لەسەر ئەو نەيىنى و ھەلۆيىستە قىزەون و ترسناكەى كاك شىركۆى ھەژار ھەلدايەو كە پىلانى بۆ تىرۆر كىردنى كاكە كە مالىش داپشتو، ئاخىر ئەم تەسروفاتانە ھەركىز لەكەسان و حزبى نەتەوئەيى، ناوئەشەيتەو، باشە ئەو چ موفەككىرىكى نەتەوئەيى بەرنامەى لەناو بىردنى عەقلە نەتەوئەيەكانى دارىژى؟! من لەكۆنفرانسەكەى نەغەدەدا و تەم: ئىمە كارەكانمان بەباشى نەكردوو قەيچەكا با ئەوان پەيامەكە تەواو بكن، كۆمەلەى كەنج، ئازادەن بەلكو بتوانن لەوكارە موراھىقىيە دەربچن و خزمەتەكانى خۆيان بەجوانى و سەردەممانە پىشكەش بەكوردو شوپش بكن، پىشنىيازەكە سەرىگرت و ئىتر قارارەكە بەو شىوئەيە درا: پارىزگارى خۆمان بكن، ئىمە پەيوەندىمان بەسەريانەو نەبەت.

پىشكەشكار: باچىنەو سەرىگرت دەنگى كوردستانى عىراق لەشەوى بىست لەسەر بىستويەكى سىنى (۱۹۷۵) ئىدى ئەمە دواشەوى ئىستەبوو، دەبا مائىناوئەيى لەگويىگرەكانى خۆت بكن، ئەوساتەوئەختە بۆ عەبدوللا ئاگرىن چۆن بوو؟.

د. عەبدوللا ئاگرىن: بەلەى مەنەوئەوساتە، مەركباران و ئاواتكۆزە بوو، ھەركىز لەيادو بىرمدە نەكالبەبەتەوئە نەئەبەرتەوئەو بەكەكە لەوئىستە ھەرە ھەساسەكانى ژيانم، ھەم سەرىەرزىيە ھەم ناخۆشەيشە،

له ۱۹۷۵/۳/۶ پیلانه که ی نیوان سه دامی خوینپرژو و شای ئیران: حه مه
 ره زا شای بی عه ه دو وه فا کرا، بۆ فه وتانی کوردو دامرکانه وه ی ئاگری
 شوپشی کوردستان، شهرم نییه و ئه لیم: زۆر ته قدیرو ریژم هه یه بۆ
 هه موو ئه وانیه ی له راگه یاندنا به گشتی و ئیستگه ی دهنگی کوردستانی
 عیراقددا کاریان ئه کرد، خو شه ویستیم بۆ هه ره مووشیان هه یه و
 دلسۆزبوون به لام دوا ی ۱۹۷۵/۳/۶ یه که یه ک و دوو دوو هه ریبه که یان
 به بیانوی سه ردانی که سو کاریان و گه پان به دوا یاندا، به ره و لایه ک
 رویشتن، شوینی کاره که یان (ئیستگه) به جیه یشت له ۱۹۷۵/۳/۱۱
 دهنگوباسی ئه وه هه بوو که سه رۆک مسته فا بارزانی له لایه ن شای
 ئیرانه وه له تاران ده سته سه ر کراوه، ئه وه راست نه بوو، دواتر بۆ
 ناوشوپش گه پرایه وه، که ته شریفی هاته وه ئیمه له ئیستگه له چیا ی مه می
 خه لانی پشت - چۆمان و ده به ندی رایات بووین، ته نیا سی که س
 نووسه رو بیژهر مابووینه وه، من و کاک ره شید فندی و کاکه دارا
 حه مه عه لی، ئه فسهری پۆلیس ئه و دهنگ و باسو هه والی شوپشی به زمانی
 عه ره بی پیشکه ش ئه کرد، له ئه ندازیاره کانیشدا کاک ئه مجه د عه بدولو احید
 که کورپکی زۆر دلسۆز و خوگر بوو، هه روه ها ئه ندازیاری لاو و به توانا و
 دلسۆز کاک مه ریوان ئه مه جگه له پیشمه رگه ی دلسۆز و به زات کاکه
 ئه حمه د ده شتی تۆماری دهنگی ئه کرد، ئانه مانه مابووینه وه، له ۱۲ ی
 مانگه وه بۆ ۱۷ ی مانگ من خو م وتارم ئه نووسی و ئه مخوینده وه ئه وان ی
 دیش هه روه ها، چونکه بیژهره کانیش هه ریبه که ی به حاله تیک رویشتبوون،

من وتاریکی توند و حه ماسه تدارم دژی فرت و فیل و ناپاکی و
خوینپرشتنی سه دام نووسی، دوایی نه ما نه مزانی چی لیبه سه رها ت!

بۆ به یانی چووم بۆ مه کته بی سیاسی که له خوشکان بوو وتیان:
ئه مشه و ئه وه چیبوو بلاوتان کرده وه؟ وه لالا خو ئیوه عه زمی ئیمه شتان
به رز کرده وه له ۱۷-۱۹۷۵/۳/۲۰ ئیمه له ئیستگه له باریکی ده روونی
نالۆز و ناخۆش و نادیاردا بووین، نه مانئه توانی وتاریش بنووسین، وتاره
کۆنه کانمان بلاو ئه کرده وه که س خوئی له ئیمه به رپرسیار نه ئه زانی،
ته نانه ت، نه باره گای بارزانی و نه مه کته بی سیاسی نه ئه هاتن به لاماندا،
هه تا براده ریکی ئه دیب و خو شه ویستم هات وتی: (تۆ لی ره چیئه که ی؟
مالکاول خه لک هه مووی رویش ت، خو خۆت نه دۆزیوه ته وه، هه روه ها وتی:
بروات هه بی دوور نییه هه لیکۆپته ر بیته سه رتان و چه تال تانکه ن!!) وتم:
به خوا تازه من بریاری خۆم داوه و لی ره ئه می نمه وه، تا ده مه و نیوه پۆ
کاتی (۱۲) ی روژی پینج شه ممه ی ۱۹۷۵/۳/۲۰ له و کاته دا من، له سه ر
گردۆلکه به کی نزیك ئه و جۆگه ئاوه دانیش ت بووم که سی هه فته به ر له و
کاته، فرۆکه ی سیخۆی رووسی، رژیمه که ی به عس (کۆنه فرۆکه به کی)
خه لکی خه لان که خو یان تیا حه شاردا بوو، ساروخیکی بی ویزدان
دایته پان و مه رگ و خوینی خیزانیکی بی گونا هو (جه سته ی چوار منال و
دایک و باوکه که یانی) خه لتانی خوین و گل کرد و به جۆگه که دا رووه و
چه مه که رویش ت !! من له ده ریای خه می ئه و رووداوه دلته زینه دا ئه ژیام
به جیبیکی کولی ئه مه ریکی به ره و رومه ات! که له به رده م گردوکه که دا

وهستا، سه یرمکرد کاک دکتور که مال مه زهر که ئیستا له ژياندا ماوه و
 ته من دريژ بئ له گه ل شه هید کاک دارا توفیق هاتنه خواره وه و
 سه لامیانکرد و هاتنه سه ر گردۆلکه که و پاش سلاو، وتیان: نه وه چی
 نه که ی؟ نه رۆیته وه بۆ سلیمانی یان نه چیته ئیران؟ چونکه هه ندی خه لک
 نه گه رانه وه، وتم: به راستی قه رارم داوه نه م جه وله یه له گه ل شوپرشدا
 بمینمه وه، وتیان: مادام بریارت وایه، نه گه ر نه مپۆ بۆ په نه له کانی
 ئیستگه نه یه ن نه و، ئیستگه یه کی موه قه ت ریکه خه ین بۆ نه ویت
 نه به ین، له مه یا بووین ئۆتۆمبیله ریۆیه کانی ئیران به ره و ئیستگه هاتن،
 چاوساغیشیان له گه لا بوو، وتم کاک دارا چی بکه ین، وتی: ده قسه یان
 له گه لا بکه و بلئ: سه عات (-را) ئیستگه که نه که ینه وه و تۆش نه مه
 بلاوبکه ره وه: (له به ره هه ندی خه له لی فه ننی ئیستگه که مان له کار
 نه وه ستی)، وه لالا نه وان نه رۆیشت بوون منیش کلاشنکۆفیکم پئ بوو
 وتم: کاک دارا ها نه م چه که م لیوه ربگره، کاکه دکتور که مال مه زهر
 وه لامی دامه وه و وتی: نا خه لکی تر هه یه دین به وانی بده... مه به ستی
 نه وه بوو هه ندیک لایه نی سیاسی و که سانی دی هه بوو نیازی به رگریان
 هه بوو، چه کیان کۆنه کرده وه له ناویاندا (قیاده ی مه رکه زی حزبی شیوعی
 عیراقی) بوو. وتم: نه مه چه کی شوپرشه و ته سلیمی شوپرش نه که مه وه،
 نایده مه ده ست که سیك دواپی دژی خۆم به کاری بهینیت و په شیمان
 ببه مه وه! دواپی برای دلسۆز و میژووناسی به ناویانگ کاکه دکتور که مال
 مه زهر فه رمووی: ده بیینه، با له ناو جیبه که دا بیت... من خۆم چووم و

چه که کام له ناو جیبه که دانا تا له وکاته دا مام عالی ئازهری هه بوو،
 پیاویکی قسه خووش بوو، دلسۆزی مائی مه لا مسته فا بوو، ئاماده بوو، ئه و
 تفه نگیکی سه رتۆپی کورتی پیبوو، پاش پرسکردن سه رتۆپه که ی دانا و
 کلاشنکۆفه که ی برد، کاکه دکتۆر که مال و کاکه داراش رویشتن، منیش
 چومه لای ئه ندازیاره ئیرانیه کان جا ئه وسا فارسیم نه ئه زانی، به هه ر
 جۆریکبوو تێم که یانندن به رنامه ی ئه مشه وی ئیستگه بۆ بلاوکردنه وه
 ئاماده یه، به شکو ئه مشه و ریگای بلاوکردنه وه مان بدییتێ! وتیان باشه،
 جا ئه و شه وه من و کاکه دارا محهمه د عالی و کاک ره شید فندی
 مابوینه وه، ئیستگه که مان به ریوه ئه برد، دوا قسه من کرد، ئه وه بۆمن
 زۆر ناخۆش و جه رگه ی بوو، تا ئیستاش ژانه که ی له خوینما قولپئه دا،
 به لام ناچارم بۆ میژوو، ئه وه هه قیقه ته ژه هراویه ئاشکراو تۆمار بکه م، من
 له نیوان بره گه کانی به رنامه ی ئه وشه وه دا تا دواسات شیعه ره کانی:
 کامه رانی موکری و هه ژارو هیمن و دلدارم ئه خویندنه وه، چونکه هیوای
 گه شی خه لک ئیستگه که بوو، تا ئیستگه که مابوو جه ماوه ر هیوایان به
 شوپش بوو، له کۆتایی به رنامه که دا ئه و راسپارده یه م بلاوکرده وه که کاک
 دارا تۆفیقی ئاغا فه تحوللای ئه ندامی مه کته بی سیاسی و به رپرسی
 ئه مانه تی گشتیی روشنیرو لوان راسپارد بووم. . وتم: (گوینگرانی ئازیزو
خۆشه ویست: له بهر هه ندی هۆو خه له لی فه ننی ئیستگه که مان (ئیستگه ی
دهنگی کوردستانی عیراق) له کار ئه وه ستی تا به یه ککه یشتنه وه یه کی تر
به خواتان ئه سپیرین) هه مان گوزارشت کاک ره شید فندی به کرمانجی ژوور

دووپاتىكىردەۋە ھەرۋەھا كاك داراش بەزىمانى غەرەبى ئەۋەھەۋالە
گورچىكېرەى بلاوكردەۋە .. ئىستىگەى دەنگى شۆرش كوردستانى
غىراق. ئىستىگەى كوردو شۆرش و پىشمەرگەى دەنگى كېكراو
فرزە براۋبوو!! بۇ رۆژى ھەينى ۱۹۷۵/۳/۲۱ چوۋىنە دەرەۋە، خەلك
ئەيانتوت: وتوويانە ئىستىگەكەمان لەكارئەۋەستى تا شۆرشىكى تر
بەخواتان ئەسپىزىن، ئەۋە ئىفتراۋبوو، بە مېژوو كرا.

پىشكەشكار: لە ۱۱ى ۹ى ۱۹۷۵ پاسوك دروست بوو، ئەلەين
كاتىك چارەنوسى پاسوك ئەكەۋىتە دەست عەبدوللا ئاگرىن
ئىتر بۇخۇى دەست بەسەر ھەموو شتىكدا ئەگرى و لەھىچ
بېيارىك ناگەرپتەۋە بۇ كادىرەكانى پاسوك، خۇى بېيارى موتلق
ئەدات، ئەم قسانە تا چەند راستن؟.

د. عەبدوللا ئاگرىن: بەكەم جارە ئەم قسەيە ئەبىستەم، بەر لەۋەى
ئەۋە ۋەلامە بدەمەۋە، پىمپراستە لايەنىكى دى گەشى ھاۋىيرانى كاژىك
روونكەمەۋە لەدۋاى نىسكۆى شۆرشى ئەيلول لەمانگى حوزەيرانى
۱۹۷۵دا من لەلايەن رژىمى بەعسەۋە بۇ سەماۋە نەفىكرا بووم، مۆلەتى
ھاتنەۋە بۇ سلىمانى قەدەغە كرابوو، منىش، ۋەك حالەتتىكى دەروونى و
ھەلوئىستىكى سىياسى و تەھدەداى بېيارەكەى بەعس ھەموو ھەفتەك
لەسەماۋەۋە بۇ سلىمانى ئەھاتمەۋە، ھاۋىيرە دىسۆزۋ پەرۋەردە فەرھاد
عەبدولھەمىد .. جارىكىيان رەسەنەكانى كاژىك پىيان لىنەئەبېرىم..
لەۋانە: كاكە مژدە تايەر ، كاكە عومەر حەمە شەمەبىي، كاكە فەرھاد

عه بدولحه مید، کاکه نوری که ریم، کاکه فرهاده بدولحه مید
 له ۵/۸/۱۹۷۵ دا هات وتی: داوا نه که م بۆکارێکی گرنگ بانیتمه چهند
 هاو بیڕیک کۆبوونه وه یه که بکهین وتم: باشه .. مائی خۆمانمان له گهره کی
 عه قاری سلیمانیدا نا .. نه وسا له مائی باوکمدا بووم .. رۆژی ههینی دواتر
 کۆبووینه وه نه م هاو بیڕانه ئاماده بوون (کاک فرهاده، شه هید کاک نوری
 حه مه عه لی، کاک موزده، کاک عومه ری حه مه شه مه یی)، کاک فرهاده وتی:
 نه م پۆ فرسه تیکی له بار هاتوته پیش بانه که ویتسه ده ست (کۆمه له ی
 مارکسو لینین) ی یاخود لایه نیکی دی، ئیمه ی نه ته وه یی (کازیک)
 ده ست پیشخه ری بکهین و نه رکی نه ته وه یمان به جیبه یین و بۆ به رگری و
 شوڕش بچینه شاخ، پاش تاوتوێ کردنیکی نه ترسانه، منیش وه ک
 که سیکی دلشکاوو نیگه ران له هه لویستی نه و هاو بیڕانه ی ناراستیان
 له گه لدا کردم، به تایبه ت کاک شیرکو هه ژار وتم: من نایه مه ده ری به لام
 پشتگیریتان نه که م کاکه فرهاده عه بدولحه مید، شوکر له ژياندا ماوه و
 ئیستا له سلیمانیه فه رمووی: نه گه ر تو نه یه ی کاره که سه رناگری!! ..

نا نه مه رووداویکی به کجار گرنگی میژووییه له هه لویستی هاو بیڕانی
 کازیکدا، نه گه رچی سه ری نه گرت و له وه دا من به رپرس و سه به بکارو
 تۆمه تباری یه که م و سه ره کیم به لام، من له دوا ی نه وه ی که پاسۆک دروست
 بوو، رۆژیکیان له به رده م دوکانه که ی کاک نه جمه دینی به رگدروو
 له شه قامی مه وله ی سلیمانی: شه هیدی جوانه مه رگ کاکه جه لالی حاجی
 حسین بانگی کردم و قسه ی له گه ل کردم و وتی: کاکه عه بدوللا نه مه وی

مژدد تاهير

عەبدوئىلا ناگرين

شەھيد نورى جەمەھەلى

عومەر جەمەشەمىي

فەھاد عەبدوولجەمىد

كۆپۈنەھەي ۱۹۷۵/۸/۵ ئە مالى عەبدوئىلا ناگرين ئە سلېمانى بۇ تاوتۇي كۆردى بارودۇخى
ھەنگىرسانەھەي شۇرش

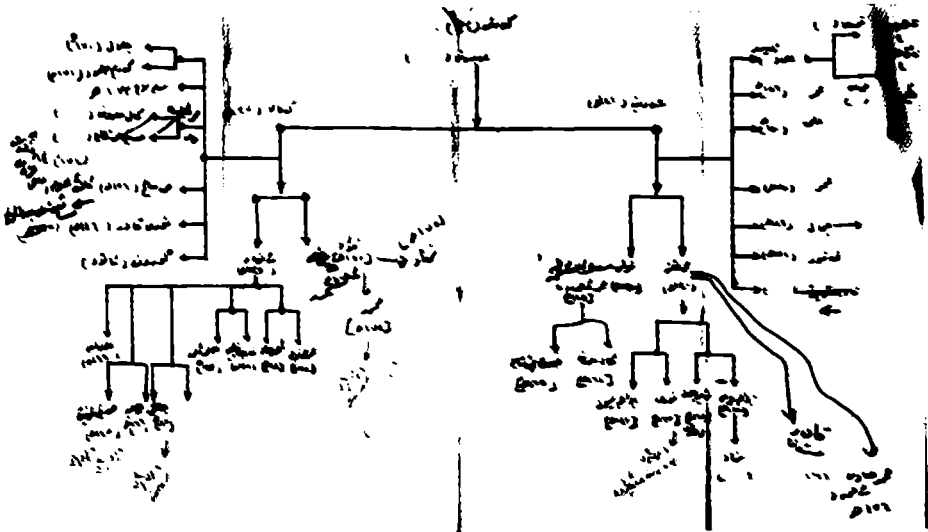
ھەندىك قسە بکەيز، ئەگەر لىترە نەبى ئەوا خۆم دىم بۇ سەماوہ و ھەر
ئەتھېنمەوہ، پىککەوہ بۇ شاخ ئەپۆين، ھەرۋەھا وتى: جارى من ئىستا
مقاوہلەيەكى محەتەي کارەبام لە خورماتوو ھەيە ھەر دەستم لىبەوہ
دىم بۇ لات.. ئىدى ئەو رۆيشتە دەرەو منىش پەيۋەندىم لەگەل کاک
مژدە تايەر دابو، من لەو فەترەيە تاكو راپەرين زۆرىك، بەياناتەکانم
ئەنووسى لەگەل نووسراوى ترا ئەمدايە دەست کاک مژدە، ئەويش بۇ

سەرکردایەتی پاسۆکی ئەنارد بەتایبەت لەکاتی شەهیدی جوانەمەرگ کاک ئازاد مستەفادا ئەو بلۆری ئەکردهوه، رۆژیک کۆمەڵی نامەم دابوو دەست کاکە مژدە کەچی کاکە مژدە تايەر لەلایەن ئەفسەری ئیستخباراتی عێراقی عەقید تەهاوێ گێرا، من تا فەترەیهک لەسلیمانی خۆم شاردهوه وتم: رەنگە چووین لەمالی کاک مژدە دەستیان بەسەر شتەکانی منیشدا گرتبێ بەلام بەخت یاریبوو، پێش ئەوەی نامەو بەیانە نووسراوەکانی بۆ دەرەوێ رهوانە کردبوو، کاک مژدە قارەمانیکی خۆپاگرە و لەو گرتنەیدا بەرخودانیکی سەربەرزانی نواندو دواتر کەهیچ بەلگەیهکی بەسەردا نەچەسپا، پاش ئەوەی ئەشکەنجەیهکی زۆر ئەدری و قۆلکی ئەشکینن.. ئازاد ئەکریت و بەیهک شاد و شکور بوینەوه.. بەلام سەبارەت بەوەی من دەستم بەسەر هەموو ریکخستنیکێ پاسۆکدا گرتبیت و خۆم خاوەنی بیریاری بێر (مطلق)، بووم ئەو هیچ بنەماو بنچینەیهکی راستی نییه و پشت بەخوا لەنووسینەوهی میژووی تەواوی پاسۆکدا ئاماژە ی پێئەکەم و ئیوهش هەرشادبن.

**پێشکەشکار: زۆر سوپاس بۆ ئامادەبوونت پروفیسۆر دکتۆر
عەبدوللا ناگرین.**

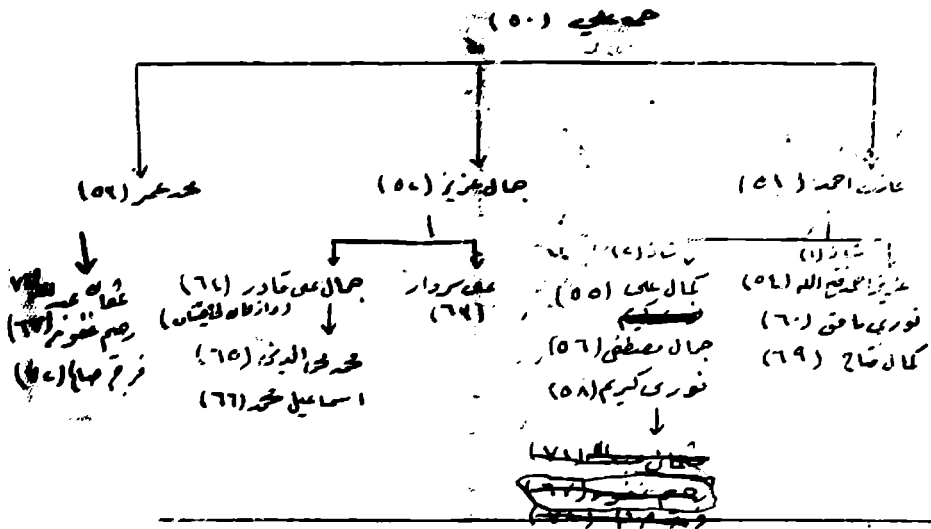
نمویه ك له نه خشی هیلی ریکخستن و په یوه نډیه کانی کاریک

۱۹۷۴ - ۱۹۶۱

نمونه‌ها که در ریکستنه‌کانی به کیتی قه‌تابیانی نه‌ته‌وه‌یی کورد

۱۹۶۴ - ۱۹۶۲

نمونه‌ها که نه لیستی ریکخته‌کنانی به کیتی لاوانی نه ته و دینی کورد له ۱۹۶۲/۲/۴ .
 ناوی نه‌م هاو بیرانه له ریگای لیژنه‌ی په یوه‌ندیه‌وه دوا‌ی یه‌ک گرتنی (کارتیک و پارتی
 گهل) له‌سانی ۱۹۶۴ به لقی سلیمانی به کیتی لاوانی نه‌ته و ده‌ی کورد گه‌یشتووه
 (نه‌مه‌ش به‌دسته‌تی هاو بیریکی سه‌رکردایه‌تی کارتیک نوسراوه‌و نیستا له‌ژبان دایه)

نمونانوانه‌س که له
 ده‌ننه‌ره‌که را‌شینه

کمال‌عساله	
۱۸	اس‌عبد کرم‌پوش
۱۹	جمال مبارک‌آهه
۲۰	عبد رشید
۲۱	کجه‌تاد-هرلاد
۲۲	هیدا و صفر
۲۳	محمد عمر حاجی عزیز
۲۴	شام نورمان‌پاش
۲۵	اهمه تاد-چنا
۲۶	محمد نسیح‌الله
۲۷	رفیقه نورمان‌پاش
۲۸	محمد عمر اسیمه
۲۹	سلای فدیال
۳۰	تاد-شیخ محمد
۳۱	عمر عبدالله
۳۲	جمال طاهر رشید
۳۳	جمال سعید غنچه
۳۴	عمر کریم
۱	پختیار حامد احمد
۲	محمد رشید حبه
۳	شام نرج دارغانی
۴	محمد نرج دارغانی
۵	محمد شبنم عزت
۶	عزیز تاد-هرتید
۷	محمد شامه علی
۸	جمال تاد
۹	محمد شیریبه
۱۰	جمال نورمان
۱۱	حمیه احمد
۱۲	احمد حاجی احمد
۱۳	نرج رحیم روه‌دزاق
۱۴	نوره بدون احمد
۱۵	عزیز حاجی کریم
۱۶	عبدول سعید

عمر محمد شاہ	۵۱	عماد اللہ عزیز	۲۵
جزا احمد کابلی	۵۲	محمد احمد	۲۶
نور علی شیخ اسماعیل	۵۳	قادر حاجی صاحب	۲۷
شیر علی کریم	۵۴	عبداللہ محمود	۲۸
عمر شفیق اللہ	۵۵	صالح فریح	۲۹
شرف محمد	۵۶	محمد و شیخ محمد	۳۰
عزیز میرزا کریم	۵۷	محمد نور محمد	۳۱
عبداللہ بکر امینہ	۵۸	میرزا میر	۳۲
عزیز رحمان	۵۹	محمد خدایان	۳۳
محمد علی محمد سرور	۶۰	کریم عمر	۳۴
محمد صابر اللہ	۶۱	محمد حاجی قادر	۳۵
یوسف سعید	۶۲	نارودہ نقی رشید	۳۶
کمال شیخ مجید	۶۳	نور محمد نقی رشید	۳۷
احمد محمد	۶۴	محمد اسماعیل	۳۸
سید علی سید سعید	۶۵	محمد ولایت صاحب	۳۹
شیخ محمد حاجی احمد	۶۶	محمد حاجی احمد	۴۰

لیستی هه‌ندیك له‌ناو و ناوی چه‌رگی هاویرانی بازنه‌ی

لقی سلیمانی کازیک

کۆمه‌

نۆماری هه‌ڵمه‌ته‌	نۆماری بازنه‌	ناوی چه‌رگی	نۆماری له‌ناو	ناوی هه‌ندیك
١	١٩٦٠	سه‌ردار	٤٩	عبدالله
٢	١٩٦٤	صوشیا	٤٥	فتاح
٣	١٩٦١	جوتیا	٤٢	محمد مجید
٤		سار	٤٥	شیرکوێج که‌سه‌
٥	١٩٦٤	سه‌ره‌	٤٦	محمد عیسی
٦		توانا	٤٥	کاک فتاح
٧	١٩٦٤	دانا	٤٤	جلال کاد
٨	١٩٧١	دلاوه‌	٤٥	شور که‌رم
٩	١٩٧٠	وریا	٤٦	کاک عیسی
١٠	١٩٦٥	که‌نیا	٤٤	عه‌تا
١١	١٩٦٥	نیا ز	٤١	جلال که‌باغی
١٢	١٩٦٦	کاروان	٤٤	سه‌مه‌ سه‌مه‌ به‌
١٣		نیو	٤٥	سه‌مه‌ سه‌مه‌
١٤	١٩٧١	دشاد	٤٦	عارف
١٥	١٩٦٥	سه‌که‌وه‌	٤٩	بانی
١٦	١٩٦١	سه‌که‌وه‌	٤٥	سه‌مه‌ سه‌مه‌
١٧	١٩٦٤	سه‌که‌وه‌	٤٠	عزوه‌
١٨	١٩٧٤	شاهو	٤٠	سه‌مه‌ سه‌مه‌
١٩	١٩٧٤	دلی	٤٤	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٠	١٩٧٠	دارا	٤٦	محمد عیسی
٢١		سه‌مه‌	٤٥	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٢	١٩٦٥	سه‌مه‌	٤١	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٣	١٩٧١	سه‌مه‌	٤٦	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٤	١٩٧٠	سه‌مه‌ سه‌مه‌	٤٩	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٥	١٩٧١	سه‌مه‌ سه‌مه‌	٤٧	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٦	١٩٧١	سه‌مه‌ سه‌مه‌	٤٧	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٧	١٩٧٤	سه‌مه‌ سه‌مه‌	٤١	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٨	١٩٦٩	سه‌مه‌ سه‌مه‌	٤٧	سه‌مه‌ سه‌مه‌
٢٩		سه‌مه‌ سه‌مه‌	٤٩	سه‌مه‌ سه‌مه‌

فہرست

تاریخ تصانیف	تصانیف	مناشیر	نمبر
۱۳۰۱/۷/۱	زمنہ کو	علیٰ شریف	۱
۱۳۰۱/۲/۲	بازیان	مترجمہ طاہرہ	۲
۱۳۰۱/۱/۱	مہر شاہ	مترجمہ طاہرہ	۳
۱۳۰۱/۱/۱	مہر شاہ	مترجمہ طاہرہ	۴
۱۳۰۱/۱۱/۶	تاجینہ	نور عزم علی	۵
۱۳۰۱/۱۲/۷	زیوس	گلہ رودن کر	۶
۱۳۰۱/۱۱/۵	سیروان	ضہ صا د	۷
۱۳۰۱/۱۲/۱۴	دہ ربہ بند	وریا بلقا سا	۸
۱۳۰۱/۱۲/۶	دردنما فیان	دلیر سید	۹
۱۳۰۱/۱۲/۸	ملہ کہوہ	حسن عزیز	۱۰
۱۳۰۱/۱۱/۱۱	چاکوٹ	صہ علی صہ مراد	۱۱
۱۳۰۱/۱۲/۱۱	ژو فم	زاکریا	۱۲
۱۳۰۱/۱۲/۱۱	ژو فم	زاکریا	۱۳
۱۳۰۱/۱۲/۸	تہیران	سہ زوہ - محمد	۱۴
۱۳۰۱/۱۲/۱۱	کیوہ بہرہ	صہ بیرون عبدالکادیر	۱۵
۱۳۰۱/۱۲/۷	صہ نہ دن	عثمان صہ صالح	۱۶
۱۳۰۱/۱۲/۷	دارن زور	برام صہ علی	۱۷
۱۳۰۱/۱۲/۱۵	الکھوس	سبحان	۱۸
۱۳۰۱/۱۲/۱۱	تہ نذیل	عثمان لہ صہ دوہ	۱۹
۱۳۰۱/۱۲/۱۵	تہ یون	صہ نینہ عثمان	۲۰
			۲۱
			۲۲
			۲۳
			۲۴
			۲۵

له خسته په کي تری لیستی هابیرانی ریکورسونه کالی کاروانه

طالی ۱۹۷۶

ع

۱- عبداله محمد	۱- محمد نور د ارا ۱۹۶
۲- صباح هدی	۲- محمد لوی ۱۶۶
۳- محمد هدی	۳- عبداله کونیا دوریا
۴- شیکو هدی	۴- محمد هدی ۱۱۱
۵- محمد هدی	۵- محمد علی کونیا هدی
۶- کادشاه هدی	۶- عثمان هدی ۱۱۲
۷- جلال هدی	۷- محمد هدی ۱۱۵
۸- نور محمد هدی	۸- محمد هدی ۱۱۵
۹- جمال هدی	۹- محمد هدی ۱۱۵
۱۰- محمد هدی	۱۰- محمد هدی ۱۱۵
۱۱- محمد هدی	۱۱- محمد هدی ۱۱۵
۱۲- جلال هدی	۱۲- محمد هدی ۱۱۵
۱۳- محمد هدی	۱۳- محمد هدی ۱۱۵
۱۴- عبداله هدی	۱۴- محمد هدی ۱۱۵
۱۵- محمد هدی	۱۵- محمد هدی ۱۱۵
۱۶- محمد هدی	۱۶- محمد هدی ۱۱۵
۱۷- محمد هدی	۱۷- محمد هدی ۱۱۵
۱۸- محمد هدی	۱۸- محمد هدی ۱۱۵
۱۹- محمد هدی	۱۹- محمد هدی ۱۱۵
۲۰- محمد هدی	۲۰- محمد هدی ۱۱۵

محمد هدی ۱۱۵

٢٩ - ذوالحججه ١٢٩٨ هـ
 حروف قادر - حروف

حروف قادر		حروف قادر	
٦٢ -	شعبه جلال	٢٤٠	محمد محمد زنج
٦٣ -	نور عبداله	١٤٢	محمد محمد احمد
٦٤ -	كمال معروف	١٤٤	احمد عبدالهاد
٦٥ -	صديق محمد قفا	١٤٥	دار عبدالهاد
٦٦ -	محمد	١٤٦	لانسانك محمد شريف
٦٧ -	ميدان فخره	١٤٧	محمد محمد فخره
٦٨ -	صديق محمد قفا	١٤٨	دور بابا افغان
٦٩ -	محمد نام	١٤٩	شاهيرون
٧٠ -	جلال		

نامت ٦٩ ن
 فائق ٦٥ ن
 علم ٦٦ ن
 محمد ٥٨ ج
 حروف ٦٧ ن
 حروف ٦٧ ن

حروف قادر		حروف قادر	
٧١ -	محمد محمد	١٥١	خود محمد
٧٢ -	محمد محمد	١٥٢	محمد محمد
٧٣ -	محمد محمد	١٥٣	محمد محمد
٧٤ -	محمد محمد	١٥٤	محمد محمد
٧٥ -	محمد محمد	١٥٥	محمد محمد
٧٦ -	محمد محمد	١٥٦	محمد محمد
٧٧ -	محمد محمد	١٥٧	محمد محمد
٧٨ -	محمد محمد	١٥٨	محمد محمد
٧٩ -	محمد محمد	١٥٩	محمد محمد
٨٠ -	محمد محمد	١٦٠	محمد محمد
٨١ -	محمد محمد	١٦١	محمد محمد

نامه‌های دیکومینتیکی دیکه‌ی ریگستانه‌کائی کاژیکه

۱۹۶۱-۱۹۷۴

۱- خه هریبار	۴۹- میدانک
۲- کمر هریبار	۴۸- کمر هریبار
۳- کمر هریبار	۴۷- کمر هریبار
۴- کمر هریبار	۴۶- کمر هریبار
۵- کمر هریبار	۴۵- کمر هریبار
۶- کمر هریبار	۴۴- کمر هریبار
۷- کمر هریبار	۴۳- کمر هریبار
۸- کمر هریبار	۴۲- کمر هریبار
۹- کمر هریبار	۴۱- کمر هریبار
۱۰- کمر هریبار	۴۰- کمر هریبار
۱۱- کمر هریبار	۳۹- کمر هریبار
۱۲- کمر هریبار	۳۸- کمر هریبار
۱۳- کمر هریبار	۳۷- کمر هریبار
۱۴- کمر هریبار	۳۶- کمر هریبار
۱۵- کمر هریبار	۳۵- کمر هریبار
۱۶- کمر هریبار	۳۴- کمر هریبار
۱۷- کمر هریبار	۳۳- کمر هریبار
۱۸- کمر هریبار	۳۲- کمر هریبار
۱۹- کمر هریبار	۳۱- کمر هریبار
۲۰- کمر هریبار	۳۰- کمر هریبار

۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱
۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲
۱۰۳	۱۰۳	۱۰۳	۱۰۳
۱۰۴	۱۰۴	۱۰۴	۱۰۴
۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵
۱۰۶	۱۰۶	۱۰۶	۱۰۶
۱۰۷	۱۰۷	۱۰۷	۱۰۷
۱۰۸	۱۰۸	۱۰۸	۱۰۸
۱۰۹	۱۰۹	۱۰۹	۱۰۹
۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰

تیبینی : بهوی نهو ناوگورانهی بهسهر ریگختهکاندا هاتووه و گواستنهوی
 نهو هاویر بو شوینیکی دی، نهشیت نه لیستهکاندا هه ندیک جار ناو دووپات
 بووینتنهوه، بهلام ویستم دیکومینتهکان بهو گورانکاریانهشوه پیشکش بکه.

نهم دیکومینتانهش هه ندیک له و نامانهن که له لیژنه ی پهیوهندی
 سهرکردایه تی کاریکه وه بۆ لقی سلیمانی به پینی میژوو کانی هاتوون
 نه مه به دهه سته تی نه ندامیکی سهرکردایه تی نووسراوه

(۱)

کوردستانه بو کرد
 په کانی بو کرد
 برایانی تاویری لقی سلیمانی
 سدا و بگی کردانه
 ما بو ونه ی لقا له کانی فویدا
 گه شته که سهر چه نه که سه
 ۲۲ جووه بوو :
 ۴۶.۵۰ دینار هه مانگه نیانه مایه، فزیران،
 قهزیر ۱۹۷۲ بوو.
 ۱۴۶.۰۰ دینار هه آبه، ابولکاسه، ۱۹۷۱
 ۲۸/۶۵۰ دینار
 بو مانگا دارتیا ن ته ۲ نوو کراوه
 بو تار سه
 لیژنه ی پهیوهندی
 ۹۷۴/۸

نہمہش دستخہ تی ژمیریاری لقی سلیمانی کاژیکہ

(۲)

گورستان برکورد یہکان برکورد		
بہتر بیرونے بیرونے لازیکی کیونہ		
دیوکی گورستان		
جنب ہم جوس لافندہ جک بیکہ تک نریا		
تور	تہ	تہ
گورستان	۱ ۵۰۰	۱ ۵۰۰
تور	۱ ۵۰۰	۱ ۵۰۰
تور	۱ ۶۵۰	۱ ۶۵۰
تور	۷۵۰	۷۵۰
تور	۲۵۰	۲۵۰
تور	۲ ۵۰۰	۲ ۵۰۰
<hr/>		
	۸ ۲۵۰	
<hr/>		
تور	۱ ۵۰۰	۱ ۵۰۰
تور	۱ ۵۰۰	۱ ۵۰۰
تور	۷۵۰	۷۵۰
تور	۱ ۵۰۰	۱ ۵۰۰
<hr/>		
	۳ ۷۵۰	
<hr/>		
<hr/>		

موسسه فرهنگی و تربیتی

۸۴۰

۶۷۰

۱۰۰

۱۴۶۰
۱۴۶۰
۱۴۶۰

کتابخانه

صوفی
۱/۴۴/۵۵

نہمہش دستخه تیکی تره بولیزنه ی په یوهندی (کازیک) نیردراوه

۱۹۷۱/۱۱/۲۴

(۳)

په یوهندی (کازیک) نیردراوه	هزینه داری بولیزنه
۱- بازارانه له [۵ تا ۱۱]	۶--
۲- چوکیان	۶--
۳- کورونه	۶--
۴- کورونه	۶--
۵- کورونه	۶--
۶- کورونه	۶--
۷- کورونه	۶--
۸- کورونه	۶--
۹- کورونه	۶--
۱۰- کورونه	۶--
۱۱- کورونه	۶--
۱۲- کورونه	۶--
۱۳- کورونه	۶--
۱۴- کورونه	۶--
۱۵- کورونه	۶--
۱۶- کورونه	۶--
۱۷- کورونه	۶--

تیریزنه د...

۱۹۷۱/۱۱/۲۴

بازارانه

(پروگرامي كوده تايي: فيكري و پراكتيكي كاژيك)

- ۱ -

مضامع المذموب الكاژيك :

بعل الحزب بعمان نام الدولة (القوة لتنفيذية)
عكس تنظيم العلاقات الاجتماعية القائمة في المجتمع البردي
مقتضية كاژيك لية و ذلك بتطبيق المبادئ القومية
الاشتراكية و تبنيها الحزب .

الاشتراكية التي يدعو اليها الحزب هي لية الاشتراكية
الاشتراكية و لا الاشتراكية الطوباوية (الخالية) بل هي اشتراكية
عمومية و هي التي ترمي الى القضاء على الفقر و البطالة و
الانحراف العام للاشتراكية . فهي تنبع من جميع عبادات المجتمع البردي
من الطغوت و الاثبات و الشعور بالسوء و القومية و تحلس
صورة واقع الاجتماع و ظروفه التاريخي و قلة القومية العليا .
وهي مستقلة عن الاشتراكية الشيوعية العالمية المسماة بالاشتراكية
الاشتراكية على الاستقلال . لذا فهي تدعو بالاشتراكية الكاژيك و
تتطلب اليهم الانسحاب لامة للاشتراكية الكاژيك :-

1- انتقاد الحكم البردي يجب ان يهدف الى اقامة الاشتراكية و لا يتقبل
الاشتراكية التي هي الشرط الرئيسية لحماية الاستقلال السياسي
لذا فان الدولة البردية التي يدعو اليها الحزبنا تعمل في المرحلة الاولى

نعمه پروگرامي كاژيك له و ميه ته نيا لاي هاوييري دلسوز نكفور جمال نه به زش هه بيت . و لاي هيج يهك
له نه نداماني سهر كرايه تي و قهوا عيش نيه . چونكه نه هيلراوه ببرديته بنكمو بنه واني ريزكاني
خوارموي كاژيك .

نامیلکه‌ی رۆشنبیری کازیک و ریکخراوه‌کانی

کوردستان بۆ کورد
لە ئازادانە کۆچی بە و شتێن بە گەلی
کوردستان بۆ کورد

« نیشتمان پێ رووه‌ری و
نەتەر وایه‌خت
پێنوسی »

— کوردستان بۆ کورد
— یہ کافی بۆ گەل —

سەرخیندە
بزوو تنە دە
نەتە دە بی مان

... لە بەر ئەوەی ئەم بزوو تنە دە بەر لە ۱۹۴۰
سێگە پوستانە پال بە پێر و باو پێکی رەسە نە و
گە لە ناو جەرگە و ناخە دە روونی کوردایەتی دە و
هەلقولابەر نەختە بە کە سەور اشکرای بۆ کێشێکی
چوگە ئەوەی راستی بزوو تنە دە و کوردایەتی دە
ناما نە دە و ئە بە (کیانێکی سیاسی) دانە پیا ئزا
دا بەر نە بە لکو ئە بە رێی رایە رێشکی و بەر پیا
کە دە لایەکی گەل نە نەتە دە بە گەل دە
و کوردایەتی خۆنی گەل لە سە ر سائۆی قیسان
نەتە بەر نە سێگە پوستانە بە سۆرێکی (گەل) بە
— « کار پێنامە » —

خویشه‌واری به کی کورد
به روه روه به کی نه ته وه ی

پروگرام و پیره وی نا و خوی
به کتیب قوتایانی نه ته وه ی
کورد

(به کتیب قوتایانی نه ته وه ی کورد)

بۆ منى نه ته وهى و هاویرانى تیکۆشانى ریزى خهباتى حیزبه نه ته وهییه کوردییه کان و هه موو کورد په رومریکی دلسۆز ، تاجى شکۆ و شانازییه ، به هاو به شیم نه پیکهینانى نه م روژه مقه ده سه ی میله ته کورد نه باشووری کوردستاندا به به شدارى کردن له بیریاریکی میژووی و نه ته وهی و مرو قایه تیی شارستانیدا بۆ پیکهینانى نه نجومه نی نیشتمانى کوردستان که دواتر حکومه تی هه ریمی کوردستانی تیا نه دایک بوو .

د . عه بده و لالا ناگرین

٢٠١٣/١١/١٤

اجتماع هام وتاريخي للقيادة السياسية

اجتمعت القيادة السياسية للجهة الكردستانية في الساعة العاشرة من صباح يوم ٧ ٣ ٨ / ٤ / ١٩٩٢، وقد حضر الاجتماع ممثلوكافة اطراف الجبهة واتخذوا عدة توصيات وقرارات هامة بصدد تثبيت الصيغة النهائية للانتخاب المجلس الوطني الكردستاني وموعده المقرر. وقد توصل المجتمعون الى اقرار الصيغة النسبية، ونسبة (٧٪)، كما حدد يوم ١٧ / ٥ / ١٩٩٢ موعداً نهائياً لاجراء انتخاب المجلس المذكور. هذا وقد تناول الاجتماع باسهاب نتائج زيارة المناضل مسعود البارزاني رئيس الحزب الديمقراطي الكردستاني الى تركيا والدول الاوربية، وزيارة الوفود الاقتصادية الى خارج الوطن. اضافة الى دراسة الاوضاع السياسية داخلياً وخارجياً والموقف ازاءها الى جانب تقصي الواقع الاقتصادي والحصار الجائر المفروض على كردستان وسبل معالجة الوضع الناجم عنه.

حضر في يوم الديرجاد المصادف ٨ / ٤ / ١٩٩٢ الميلادي

الموافق ١٩ / شهر رفره / ١٣٩٩ الكروي

القيادة السياسية للجهة الكردستانية

جلال الطالباني
الاتحاد الوطني الكردستاني

مسعود البارزاني
الحزب الديمقراطي الكردستاني

عبدالله فاكورين
حزب الاستقلال الديمقراطي
الكردستاني (بلسوك)

رسول مامند
الحزب الاشتراكي لكردستان
العراق

عزيز محمد
الحزب الشيوعي العراقي

سلمي عبدالرحمن
حزب الشعب الديمقراطي
الكردستاني

قادر عزيز
حزب كلحمي كردستان

يعقوب يوسف
الحركة الديمقراطية الاثورية

راگه یاندن و دامه زانندن دهوله تی سه ربه خوئی کوردستان ئیرادهی جه ماوه ره و ئامانجه مانه

رێنمایمان دهرکرد هاوبیران بچن له گهه له شوێرشدا کار بکهن له ژێر قیادهی بارزانیدان، ئا ئهمه به ههلوێستیکی گهورهی نهتهوهو نهیستیمان پهروه ره می بی ئه ندازه ئه ژمیردری که پارتیکی نهتهوه پهروه ره بی به رانبه ره و بی هیچ دهسکه وتیک، هه موو توانایه کی به به رانبه ره به خشییت ، دهنه ئیستا لایه نیک یاخود دوو کهس و له تیک بیان هویت بیته ناو حکومهت یان په رله مانه وه ئه لێن: چ دهسکه وت و مه نسبه و پاره و پۆست و وه زاره تیکمان ئه دهنی؟، خه لک ئاوا به .. به لام ئیمه ی کاژیک ئه وه هه موو توانای ته نزیمه مان خسته ژێر سه رکرده ته ی شه خسی بارزانی مه سه فاو شوێرشه وه به بی هیچ دهسکه وتیک، به وه مه به سه ته ی هاوبه شییه کی نه ته وه ییانه له شوێرشدا بکهن.

به شه حالی خویم شانازی به وه وه ئه که م من له سه آلی و ۱۹۶۹ه تا سه آلی ۱۹۷۴ به ره برسی ئه وه ته نزیمه بووم، نه مه یشتوه رایه ل و جو مگه کانی ریکخستن، شل و خاوییت و ئه وه دیسه پلینه پته وه وایکرد: هاوبیران له هه ره شه ی نه یاران په ریزریت نه هیلدریت، خوین له لووتی که سیک بی، ده وایی نه مه یشتوه ته نزیمه که مان ئاشکرا بییت و بکه ونه ژێر جه زه به ی ده زگا تۆقینه ره داپلۆسینه ره کانی حکومه تی عیراقی و سه دام و ئیرانی و هه تا... تاد

عەبدوللا ناگرین

منتدی اقرأ الثقافي

للکتب (کوردی - عربی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

ئیدی له و قوناغه دا چاره نووسی کاژیک له رووی فکری و لیکۆلینه وه و نووسینه وه ده که ویته ده ست د. جه مال نه به ز و له رووی کاری رۆژانه و ته نزیما ت و ریکخستن و جموجۆل و چالاکی حزبی و په یوه نه یه کانی شه وه ده که ویته ده ست مامۆستا دکتۆر عەبدوللا ناگرین .

به رنامه ی روداو و میژوو
کهلانی NRT
فه یسه ل محمد عارف
2013/3/16

شیرکو بیکهس : من له هیچ بالیکیان نه بووم ، به لکو من کاژیک بووم ، نزیکه ی نو سال له و حیزبه دا بووم ، ئیمه جیلی دووه می کاژیک بووین ، جیلی یه که م ئه وانه بوون که سه رکرده تیان ده کرد، له وانه : ئه حمه د هه ردی ، عه بدوللا جه وه ره ، فه ره یدون عه لی ئه مین ، جه مال نه به ز ، ده وای ئه وان ئیمه بووین ، له وانه : من ، عه بدوللا ناگرین و کۆمه لیک براده ری تریش .

(شیرکو بیکهس)

رۆژنامه ی چاودێر
سازدانی : نیشه وا محمد - بڕوا به رزنجی - شالوو حه مییه